

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ SANAT KOLEKSİYONU ENVANTERİ
VE GELİŞTİRİLMESİ İÇİN ÖNERİLER**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ayşe Canan ATLIĞ

Sanat Tarihi Anabilim Dalı

Sanat Tarihi Programı

EKİM 2017

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ SANAT KOLEKSİYONU ENVANTERİ
VE GELİŞTİRİLMESİ İÇİN ÖNERİLER**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Ayşe Canan ATLIĞ
402111001**

Sanat Tarihi Anabilim Dalı

Sanat Tarihi Programı

Tez Danışmanı: Öğr. Gör. Dr. Aslıhan ERKMEN BİRKANDAN

İTÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün 402111001 numaralı Yüksek Lisans Öğrencisi Ayşe Canan ATLIĞ, ilgili yönetmeliklerin belirlediği gerekli tüm şartları yerine getirdikten sonra hazırladığı "İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ SANAT KOLEKSİYONU ENVANTERİ VE GELİŞTİRME ÖNERİLERİ" başlıklı tezini aşağıda imzaları olan jüri önünde başarı ile sunmuştur.

Tez Danışmanı : **Öğr. Gör. Dr. Aslıhan ERKMEN BİRKANDAN**.....
İstanbul Teknik Üniversitesi

Jüri Üyeleri : **Doç. Dr. Ebru YETİŞKİN**.....
İstanbul Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Ayşe KÖKSAL BİNGÖL.....
Özyeğin Üniversitesi

Teslim Tarihi : **10 Ağustos 2017**
Savunma Tarihi : **17 Ağustos 2017**

Canım Dedeciğim Özkul Akın'a,

ÖNSÖZ

Öncelikli olarak, İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Rektörü Prof. Dr. Mehmet Karaca'ya bana bu çalışma fırsatını ve gerekli izinleri sağladığı için teşekkür ederim.

Bu çalışma sürecinde bilgi ve birikimlerini benimle paylaşarak yön gösteren ve hayatımdaki her konuda bana destek olan değerli hocam Öğr. Gör. Dr. Aslıhan Erkmen Birkandan'a teşekkürü bir borç bilirim.

University of Michigan'da sanat tarihçisi olmam yolunda bana ilham kaynağı olan değerli hocam Prof. Dr. Sussan Babaie'ye sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca, University of Michigan'dan hocalarım Prof. Dr. Gottfried Hagen ve Prof. Dr. Kathryn Babayan'a değerli öğretilerinden ve desteklerinden dolayı teşekkür ederim.

İTÜ Sanat Tarihi Bölümü'nden kıymetli hocalarım Prof. Dr. Zeynep Kuban Tokgöz'e, Prof. Dr. Afife Batur'a, Prof. Dr. Filiz Özer'e, Doç. Dr. Gülname Turan'a, Öğr. Gör. Dr. Deniz Çalışır Pençe'ye, öğrenci arkadaşlarıma, Verda Bingöl ve Gizem Mater'e, İTÜ Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Telem Gök Sadıkoğlu'a, İTÜ Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü'nden Öğr. Gör. Mehmet Erkök'e, İTÜ Mimarlık Fakültesi'nden sevgili hocam Doç. Dr. İpek Akpınar'a, İTÜ Dış İlişkiler ve Enformasyon Birimi Müdürü Didem Yücel'e, jüri üyelerim Doç. Dr. Ebru Yetişkin ve Doç. Dr. Ayşe H. Köksal Bingöl'e bilgileriyle vizyonumu genişlettikleri için teşekkür ederim. Koç Üniversitesi'nden değerli hocalarım Prof. Dr. Günsel Renda ve Doç. Dr. Lucienne Thys Şenocak'a ayrıca teşekkür ederim.

Bu araştırma sırasında bana yardımcı olan ve çalışmaya katkıda bulunan tüm İTÜ Rektörlük, Birim ve Fakülteleri çalışanlarına; sanatçılar Günseli Kato ile Genco Gülan'a, Arap harfli metinlerin okunmasındaki yardımlarından dolayı Prof. Dr. Selahattin Parladır'a sonsuz teşekkür ederim.

Bu süreçte beni destekleyen tüm arkadaşlarıma, aileme ve özellikle her zaman yanımda olan annem ve babama en içten teşekkürlerimi sunarım.

Ekim 2017

Ayşe Canan Atlığ
Sanat Tarihçisi

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR	xi
ÇİZELGE LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİL LİSTESİ.....	xv
ÖZET.....	xvii
SUMMARY	xix
1. GİRİŞ.....	1
1.1 Çalışmanın Amacı.....	1
1.2 Çalışmanın Kapsamı	1
1.3 Çalışmanın Yöntemi	2
2. KOLEKSİYON YÖNETİMİ.....	3
2.1 Koleksiyon: Tanımı ve Tarihçesi.....	3
2.2 Koleksiyon Yönetimi: Tanımı, Amacı ve Önemi	5
2.3 Koleksiyon Yönetimi Politikası.....	6
2.3.1 Koleksiyonun amacının kurum misyonuna göre tanımlanması.....	8
2.3.2 Koleksiyonların nesne edinme/elde etme yöntemleri	8
2.3.3 Koleksiyondaki nesnelerin elden çıkarma yöntemleri	9
2.3.4 Koleksiyona ödünç alma ve koleksiyondan ödünç verme politikaları.....	10
2.3.5 Koleksiyonun sorumluluğu altındaki nesnelerin kayıt altına alınması....	11
2.3.6 Koleksiyonların bakım ve korunmaları.....	12
2.3.7 Koleksiyonların kaydedilme ve kataloglama sistemleri.....	12
2.3.8 Koleksiyon nesnelere/ eserleri ile ilgili sigorta süreçleri.....	13
2.3.9 Koleksiyonun envanteri ile ilgili prosedürler.....	13
2.3.10 Koleksiyona erişim.....	14
2.4 Envanterin Oluşturulması ve Koleksiyon Yönetimindeki Rolü.....	14
2.4.1 Giriş/alım tutanakları.....	15
2.4.2 Envanter kontrol tutanakları ve kataloglama.....	16
2.4.3 Envanter ve kataloğun koleksiyon planlamasındaki önemi	17
2.5 Koleksiyon Yönetiminde Küratörlüğün Önemi	19
2.6 Koleksiyonun Sergilenmesi ve Küratörün Rolü.....	21
3. İTÜ SANAT KOLEKSİYONU	25
3.1 İTÜ Sanat Koleksiyonu: Kapsam.....	25
3.2 İTÜ Sanat Koleksiyonu: Envanter Oluşturma Süreci	25
3.2.1 Nesnelerin belirlenmesi: İTÜ yerleşkeleri.....	26
3.2.2 İTÜ Sanat Koleksiyonunun envanterinin oluşumunda karşılaşılan zorluklar.....	27
3.3 İTÜ Sanat Koleksiyonu Bulguları	28
3.3.1 Maslak/Ayazağa yerleşkesi bulguları	29
3.3.1.1 Rektörlük	30

3.3.1.1.1 Rektörlük Sanat Galerisi (RSG)	36
3.3.1.2 Süleyman Demirel Kültür Merkezi (SDKM)	40
3.3.1.3 Mustafa İnan Kütüphanesi	42
3.3.1.4 Kamusal alanlar	43
3.3.1.5 Elektrik-Elektronik / Bilgisayar-Bilişim Fakültesi	52
3.3.1.6 Fen-Edebiyat Fakültesi	54
3.3.1.7 Gemi İnşaatı ve Deniz Bilimleri Fakültesi	56
3.3.2 Taşkılla Yerleşkesi	56
3.3.3 Maçka Yerleşkesi	72
3.3.4 Gümüşsuyu Yerleşkesi	72
3.3.5 Tuzla Yerleşkesi	73
3.3.6 İTÜ Sanat Koleksiyonu dışında tutulan eserler	75
3.3.7 Eser türleri ve sanatçı dağılımları	77
3.4 İTÜ Sanat Koleksiyonu Envanterinde Öne Çıkan Bulgular	80
3.4.1 Sergileme ile ilgili sorunlar	81
3.4.2 Restorasyon ihtiyacı	82
3.4.3 Bilgi-kayıt eksikliği	82
4. İTÜ SANAT KOLEKSİYONU GELİŞTİRME ÖNERİLERİ	83
4.1 İTÜ Sanat Koleksiyonu Envanteri Bulguları Doğrultusunda Geliştirme Önerileri	83
4.2 İTÜ Sanat Koleksiyonu Yönetimi Oluşturulması	85
4.3 İTÜ Sanat Koleksiyonu Yönetimi Politikası Önerisi	86
4.3.1 İTÜ Sanat Koleksiyonu'nun amacı	86
4.3.2 İTÜ Sanat Koleksiyonu'na eser kabulü	86
4.3.3 İTÜ Sanat Koleksiyonu'ndan eser çıkartılması	87
4.3.4 İTÜ Sanat Koleksiyonu eserlerinin ödünç verilmesi veya diğer koleksiyonlardan eser ödünç alınması	88
4.3.5 İTÜ Sanat Koleksiyonu kayıtları	88
4.3.6 İTÜ Sanat Koleksiyonu eserlerinin bakım ve korunmaları	89
4.3.7 İTÜ Sanat Koleksiyonu eserlerinin sigortalanması	89
4.3.8 İTÜ Sanat Koleksiyonu bilgilerine erişim	90
4.3.9 İTÜ Sanat Koleksiyonu genel durum ve idari konuları içeren maddeler	90
4.4 İTÜ Sanat Koleksiyonu Planlaması Önerileri	91
4.5 İTÜ Sanat Koleksiyonu Gelişimi İçin Bilim-Teknoloji-Sanat İlişkisi	93
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	97
KAYNAKLAR	101
EKLER	105
ÖZGEÇMİŞ	189

KISALTMALAR

CIDOC	: Comité International pour la Documentation
CURCOM	: Curators Committee of the American Association of Museums
CMP	: Collections Management Policy
ICOM	: International Council of Museums
ITU	: Istanbul Technical University
İTB	: İnsan Topluları Bilimleri
İTÜ	: İstanbul Teknik Üniversitesi
KYP	: Koleksiyon Yönetim Politikası
NAME	: National Association for Museum Exhibition
RSG	: Rektörlük Sanat Galerisi
SDKM	: Süleyman Demirel Kültür Merkezi
SWOT	: Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats
UNESCO	: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa

Çizelge 2.4.3.1: SWOT analizi tablosu	18
Çizelge 3.3.1 : İTÜ Yerleşkeleri ve eser türü dağılımları.....	29
Çizelge 3.3.1.1: Maslak Yerleşkesi fakülteleri ve eser türü dağılımları.....	29
Çizelge 3.3.2.1: Yerleşke ve eser adetleri.....	56
Çizelge 3.3.6.1: Eser türü dağılımları.....	78
Çizelge 3.3.6.2: Eser kondisyon tablosu.....	78
Çizelge 3.3.6.3: Eser katılım tablosu.....	78
Çizelge 3.3.6.4: İTÜ Sanat Koleksiyonu sanatçı ve eser dağılımı	79
Çizelge 4.4.1 : İTÜ Sanat Koleksiyonu SWOT analizi tablosu	93

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 3.3.1.1.1	: Kızıtaşlı Ali Rıza, <i>Taşkışla ve Taksim Topçu Kışlası</i>	30
Şekil 3.3.1.1.2	: Sanatçısı bilinmiyor, <i>Başhoca İshak Efendi</i>	31
Şekil 3.3.1.1.3	: Sanatçısı bilinmiyor, <i>İsimsiz</i> (Rektörlük).....	32
Şekil 3.3.1.1.4	: Sanatçısı bilinmiyor, <i>İsimsiz</i> (Arkayüz).....	32
Şekil 3.3.1.1.5	: Günseli Kato, <i>Japon Serisi</i> (1)	33
Şekil 3.3.1.1.6	: Günseli Kato, <i>Japon Serisi</i> (2)	33
Şekil 3.3.1.1.7	: Ahmet Şahit, <i>İsimsiz</i>	34
Şekil 3.3.1.1.8	: Cemal Akyıldız, <i>İTÜ Taşkışla</i>	35
Şekil 3.3.1.1.9	: Cemal Akyıldız, <i>Mühendishane-i Berri-i Hümayun</i>	35
Şekil 3.3.1.1.10	: Cemal Akyıldız, <i>İTÜ Maçka Karakolhanesi</i>	35
Şekil 3.3.1.1.11	: Cemal Akyıldız, <i>İTÜ Gümüşsuyu</i>	36
Şekil 3.3.1.1.1.1	: Murat Çakan, <i>İsimsiz</i>	39
Şekil 3.3.1.1.1.2	: Işık Güner, <i>Göksüsen</i>	39
Şekil 3.3.1.1.1.3	: Hikmet Barutçugil, <i>Elif</i>	40
Şekil 3.3.1.2.1	: Günseli Kato <i>Japon Serisi</i> SDKM sergilemesi	41
Şekil 3.3.1.2.2	: Ekber Yeşilyurt, <i>Atatürk</i>	42
Şekil 3.3.1.3.1	: S. Güner, <i>Prof. Dr. Mustafa İnan Büstü</i>	42
Şekil 3.3.1.4.1	: Mehmet Erkök, <i>250. Yıl Heykeli</i>	44
Şekil 3.3.1.4.2	: Mehmet Erkök, <i>250. Yıl Heykeli</i> ' den ayrıntı.....	44
Şekil 3.3.1.4.3	: Mehmet Aksoy, <i>Hezarfen Ahmet Çelebi Heykeli</i>	46
Şekil 3.3.1.4.4	: Attila Onaran, <i>Balerin</i> (Galatasaray Hanı önü).....	47
Şekil 3.3.1.4.5	: Attila Onaran, <i>Balerin</i> (İTÜ).....	47
Şekil 3.3.1.4.6	: Fatih Semiz, <i>Circular Rotation/Sonsuz Döngü</i>	48
Şekil 3.3.1.4.7	: M.E., <i>İsimsiz</i>	50
Şekil 3.3.1.4.8	: Nilhan Sesalan, <i>İsimsiz</i>	50
Şekil 3.3.1.4.9	: Ayşegül Coles, <i>İsimsiz</i>	50
Şekil 3.3.1.4.10	: Oya Sabahlar, <i>İsimsiz</i>	51
Şekil 3.3.1.4.11	: Oya Sabahlar, <i>Sessizlik</i>	51
Şekil 3.3.1.4.12	: Ferit Özşen, <i>Atatürk Heykeli</i>	52
Şekil 3.3.1.5.1	: S. Güner, <i>Ord. Prof. B. Karafakıoğlu Büstü</i>	53
Şekil 3.3.1.5.2	: S. Güner, <i>Prof. Mustafa Santur Büstü</i>	53
Şekil 3.3.1.6.1	: Tamer Aydın, <i>İsimsiz</i> (1).....	54
Şekil 3.3.1.6.2	: Tamer Aydın, <i>İsimsiz</i> (2).....	55
Şekil 3.3.1.6.3	: Tamer Aydın, <i>İsimsiz</i> (3).....	55
Şekil 3.3.1.7.1	: Gemi İnşaatı ve Deniz Bilimleri Fakültesi Sergi Salonu	56
Şekil 3.3.2.1	: Ercüment Kalmık, <i>İsimsiz</i> , İTÜ 2012 Takvimi Nisan ayı sayfası..	57
Şekil 3.3.2.2	: Ercüment Kalmık, <i>İsimsiz</i> , İTÜ 2012 Takvimi Ekim ayı sayfası ..	58
Şekil 3.3.2.3	: Ercüment Kalmık, <i>Balıkçıların Çalışması</i>	58
Şekil 3.3.2.4	: Ercüment Kalmık, <i>Ord. Prof. Emin Onat</i>	59
Şekil 3.3.2.5	: Sanatçısı bilinmiyor, <i>İsimsiz</i>	59
Şekil 3.3.2.6	: İTÜ Mimarlık Fakültesi Dekan Odası.....	60
Şekil 3.3.2.7	: Bedri Rahmi Eyüboğlu, <i>Köy Düğünü Betimlemesi</i>	61

Şekil 3.3.2.8 : Ercüment Kalmık, <i>Merdiven Çıkan Sepetli Kadın</i>	61
Şekil 3.3.2.9 : Ercüment Kalmık, <i>Ev</i>	62
Şekil 3.3.2.10: Ercüment Kalmık, <i>İsimsiz</i> , 1959	62
Şekil 3.3.2.11: Ercüment Kalmık, <i>İsimsiz</i> , 1963	63
Şekil 3.3.2.12: Ercüment Kalmık, <i>Köy Evleri Arasındaki İki Kadın</i>	63
Şekil 3.3.2.13: Rudolf Belling, <i>Ord. Prof. Emin Onat Büstü</i> , bronz.....	64
Şekil 3.3.2.14: Rudolf Belling, <i>Ord. Prof. Emin Onat Büstü</i> , orijinal taş	64
Şekil 3.3.2.15: Sanatçısı bilinmiyor, <i>İsimsiz</i>	65
Şekil 3.3.2.16: Ziya, <i>İsimsiz</i>	65
Şekil 3.3.2.17: Şadan Bezeyiş, <i>İsimsiz</i>	66
Şekil 3.3.2.18: Şadan Bezeyiş, <i>İsimsiz</i> , (sorunlu sergileme biçimi)	67
Şekil 3.3.2.19: Şadan Bezeyiş, <i>İsimsiz</i> , (matkap hasarları)	67
Şekil 3.3.2.20: Şadan Bezeyiş, <i>İsimsiz</i> , İTÜ 2012 Takvimi Ağustos ayı sayfası	68
Şekil 3.3.2.21: Şadan Bezeyiş, <i>İsimsiz</i> , İTÜ 2012 Takvimi Eylül ayı sayfası.....	68
Şekil 3.3.2.22: Berk, Öztoprak, Yeniceli, Dikmen, <i>Taşkışla Duvar Resmi</i>	70
Şekil 3.3.2.23: Süleyman Sami, <i>Hulusi Bey</i>	71
Şekil 3.3.2.24: Süleyman Sami, (Şaka Dergisi), <i>Hulusi Bey</i>	71
Şekil 3.3.2.25: Sanatçısı bilinmiyor, <i>Fevzi Bey</i>	71
Şekil 3.3.2.26: Sedat Çetintaş Rölöveleri	72
Şekil 3.3.5.1 : Sanatçısı bilinmiyor, <i>Çarkçıbaşı Hamit Naci Özdeş Büstü</i>	73
Şekil 3.3.5.2 : Sanatçısı bilinmiyor, <i>Piri Reis Büstü</i>	74
Şekil 3.3.5.3 : Sanatçısı bilinmiyor, <i>Barbaros Hayrettin Paşa Büstü</i>	74
Şekil 3.3.5.4 : Sezer Ilgın, <i>İsimsiz</i> , 1993.....	75
Şekil 3.3.5.5 : Sezer Ilgın, <i>İsimsiz</i> , 1994.....	75
Şekil 3.3.5.6 : Sezer Ilgın, <i>İsimsiz</i> , 1997.....	75
Şekil 3.3.6.1 : Maden Fakültesi Türkiye Haritası ve Atatürk Panosu	76
Şekil 3.3.6.2 : Taşkın Baltacı, <i>İsimsiz</i>	76
Şekil 3.3.6.3 : Taşkışla Yerleşkesi'nde bulunan mimari parçalar	76

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ SANAT KOLEKSİYONU ENVANTERİ VE GELİŞTİRME ÖNERİLERİ

ÖZET

Türk resim sanatının temelleri Mühendishane-i Berri-i Hümayun'da, günümüz İstanbul Teknik Üniversitesi'nde (İTÜ), 1793'te verilmeye başlanan Batı perspektif kuralları doğrultusunda resim eğitimiyle atılmıştır. Bu bakımdan, Türkiye'nin ilim ve bilimde öncü kuruluşu olan İTÜ'nün sanat ile olan ilişkisi üniversitenin kurulma yıllarına kadar uzanmaktadır.

Avrupa'daki Aydınlatma Dönemi ile beraber, bilimin öncüleri olarak kabul edilen üniversitelerde koleksiyonlar oluşturulmaya başlanmıştır. Sistem oluşturma, akılcı araştırma ve ansiklopedik yaklaşım koleksiyonların oluşmasını bilimsel yönde etkilemiştir. Bu bağlamda modern tanımı ile "koleksiyon", kurumlar veya kişiler tarafından seçilmiş, bir araya getirilmiş, sınıflandırılmış, korunmuş; gizli ya da halka açık sunulan bir grup nesne veya somut olmayan kültürel varlıklar grubudur. Sadece kişisel zevklere göre biriktirilmiş nesnelere topluluğu "koleksiyon" olarak addedilemez. Tarihte ve günümüzde koleksiyonlar birer ayrıcalık ve prestij göstergesi sayılmış; gerektiğinde ise maddi açıdan yararlanılan birer değer olmuşlardır.

Koleksiyonlar birbirinden farklı tür ve içerikte olabilirler, fakat yönetimlerindeki esaslar aynıdır. Koleksiyon yönetimi, kurumun misyonuna ve ihtiyacına uygun olarak nesnelere seçmesine yön gösterir ve koleksiyonun bütünlüğü için bir kılavuz oluşturur. Aynı zamanda, kurumun ve koleksiyonun uzun vadede korunması ve geliştirilmesini amaçlar. "Koleksiyon Yönetimi" kavramı müzeciliğin ve müzecilik biliminin gelişmesi ile önem kazanmış ve birtakım uluslararası standartların ve uygulamaların oluşturulmasını sağlamıştır. Koleksiyon yönetimi, bu konudaki literatürün de desteklediği temel standartlar doğrultusunda, her kurum ve koleksiyona özel olarak tasarlanmalı ve uygulanmalıdır. Koleksiyon yönetiminin en önemli unsurlarından biri olan envanterin de uluslararası standartlara uygun olarak kayıt altına alınması gerekmektedir. İstanbul Teknik Üniversitesi Sanat Koleksiyonu envanteri ve koleksiyon yönetimi için öneriler bu çalışmada müzecilik biliminin standartları doğrultusunda ele alınmıştır.

Araştırmanın kapsamında, İTÜ yerleşkeleri içinde yer alan tüm plastik sanat (resim, heykel, duvar resmi ve gravür) eserleri, İTÜ Sanat Koleksiyonu'nun içeriğini oluşturmaktadır. İTÜ Sanat Koleksiyonu envanteri hazırlanırken bütün eserler sergilendikleri yerlerde fiziksel olarak tespit edilmiş, fotoğraflanmış ve ölçülmüştür. Envanterde çıkan bulgular bilimsel olarak, koleksiyon literatürü doğrultusunda kayıt altına alınmış ve incelenmiş; geliştirme önerileri de yine bilimsel kaynaklara dayanarak sunulmuştur. İTÜ Sanat Koleksiyonu'nun bir envanterini ve katalogunu oluşturmanın yanı sıra, koleksiyonda bulunan eserlerin sergilenmeleri ve korunmaları

ile ilgili öneriler ve söz konusu koleksiyon özelinde hazırlanan koleksiyon yönetim politikası ve planı taslağı da tez içinde yer almıştır. Tüm bu çalışmalar ve öneriler sürecinde İTÜ'nün misyonu ve vizyonu doğrultusunda, bilim ve teknolojiye öncü bir teknik üniversitenin “sanat” koleksiyonu bilimsel olarak değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bu çalışma sonunda da, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Nurullah Berk, Abdurrahman Öztoprak, Ercüment Kalmık, Şadan Bezeyiş, Günseli Kato, Rudolf Belling, Mehmet Aksoy, Ferit Özşen ve Mehmet Erkök gibi sanatçıların eserlerini içeren İTÜ Sanat Koleksiyonu envanteri bir katalog haline getirilip, bu tezin ekinde sunulmuştur. İTÜ içinde 2014’de kurulan Rektörlük Sanat Galerisi (RSG) ile İTÜ Sanat Koleksiyonu iş birliğı de ayrıca bu tez kapsamında yer almaktadır. RSG İTÜ’de sanat ortamının gelişmesi açısından önemli bir oluşumdur ve RSG’de sergilerden sanatçıların İTÜ’ye hediye ettikleri eserler de bu anlayışla İTÜ Sanat Koleksiyonu kataloguna dahil edilmiştir.

Araştırma sonucunda İTÜ gibi alanında lider, çağdaş ve yenilikçi bir kurumun sanat koleksiyonunun yönetimine, planlamasına, sergilenmesine ve korunmasına önem vermesi ve uygulamaya almasının gerekliliğı ortaya koyulmaktadır. Bu çalışmanın ayrıca, İTÜ içinde yer alan diğer tüm koleksiyonların yönetimleri için de bir kılavuz olması temenni edilmektedir.

ISTANBUL TECHNICAL UNIVERSITY’S ART COLLECTION INVENTORY AND SUGGESTIONS FOR ITS DEVELOPMENT

SUMMARY

Modern art education involving Western perspective techniques were first offered at Mühendishane-i Berri-i Hümayun, today known as Istanbul Technical University (ITU) in 1793. In this respect, ITU is a leading university not only in science and technology, but also in art, especially, in the establishment of modern Turkish painting.

During the European Enlightenment era, collections and museums started to emerge reflecting the spirit of rational enquiry, systematic and encyclopedic approach to knowledge, within academic societies and universities. In general, the term “collection” refers to a set of material or intangible objects, which have been assembled, classified, selected, preserved and displayed by an individual or an establishment. Hence, in order to compose a real collection, the set of objects collected must form a consistent and a meaningful whole. Therefore, a group of objects gathered according to personal taste with no selection and intention to build a coherent whole is not considered to be a collection, but may be referred to as “fond”. Also, the individual or the establishment may keep the collection private or display it openly.

Collections may vary in their form or content; however, they share similar principles when it comes to their care and management. Thus, the term “Collection Management” is applied to the various technical, ethical, legal and practical methods by which the collections are gathered, organized and preserved. “Collection Management” concentrates on taking care of the collection while focusing on their long-term physical well-being and safety, preservation as well as their record keeping. In order for collections management to function successfully and effectively, a thoughtfully formed policy in align with the mission of the institution and it’s collection, must be created and presented as a written document. In other words, a Collection Management Policy (CMP) is a set of guidelines that provide assistance regarding the various aspects of collections management. A CMP must define the purpose of the establishment, explain the scope and describe the use of the collection, outline acquisition and de-accessioning strategies as well as establishing proper record keeping and determining the access to the collection. Furthermore, CMP should be written specifically to fit the needs of the collection and the institution. Recent developments in the field of museum studies have generated a set of international standards and code of ethics to be followed for collection management including criteria for recording collection’s inventory. In this study, ITU’s Art Collection inventory has been documented based on International Council of Museums’ (ICOM) minimum standards for humanities inventory recording. Also, in this thesis, ITU’s Art Collection management policy draft has been prepared and

suggestions for the improvement of the art collection were made in line with ICOM's recommended standards.

The academic literature that has been mainly used for this study include: *Running a Museum: A Practical Handbook* and *ICOM Code of Ethics* both published by ICOM, *A Code of Ethics for Curators* published by American Association of Museums, *International Guidelines for Museum Object Information* published by *Comité International pour la Documentation* (CIDOC), *Developing a Collections Management Policy* published by American Alliance of Museums, *Koleksiyon, Koleksiyonerlik ve Müzecilik* by Levent Çalikoğlu, *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi* published by YEM, *İstanbul Teknik Üniversitesi ve Mühendislik Tarihimiz* published by ITU, *Çağdaş Türk Sanatı* by Sezer Tansuğ, articles by Ayla Ödekan for *ITU Vakfı Dergisi*, *Müzelerde Bilgi Yönetimi*, *Sadberk Hanım Müzesi Örneği* a master's thesis by Alev Ayaokur, *Bir Finans Kuruluşu olan Akbank'ın Sanat Eserleri Koleksiyonunu Yeniden Değerlendirmesi için Koleksiyon Yönetim Politikası Önerisi* a master's thesis by Ayşegül Coşkun and *Sanat Yönetimi ve Küratörlük* an article by Özlem Vargün.

Istanbul Technical University was founded in 1773, during the Ottoman Empire's era of Westernization with the vision of becoming a leading, international university through its expertise and creativity in science, technology and art. Its mission in almost 250 years of its existence has always been to expand the borders of knowledge and its applications in science, technology and art for contributing to sustainable community. Throughout the centuries, especially after the establishment of the Republic of Turkey, this prominent institution has played a key role in educating the best and contributing to the modernization of the country.

Over the years, several objects of art have been compiled at various campuses of the University. The aim of this study is to determine the present condition of the art collection of ITU and record its inventory as well as developing a catalogue. Inventory was documented and prepared based on the latest trends and minimum standards set by ICOM.

The first part of the thesis examines the history, definition, purpose and the mission of collection management. Within this part, collection management policy has been explained in detail with regards to the procedures that should be considered in the written document. Furthermore, the importance of inventory recording within collection management and planning was also addressed in this section.

The second part of the study starts by recounting the actions of determining the content of ITU's Art Collection inventory and continues with the findings of the process. ITU's Art Collection inventory includes original paintings, sculptures, engravings and a mural situated at all five campuses of the university. The campuses visited during the research process were: Maslak/Ayazağa, Taşkışla, Gümüşsuyu, Maçka and Tuzla. All of the objects were detected at their present locations. The technical tools used during examination of the objects were magnifying glass, camera and measuring tape. Posters, maps and imitation artworks as well as technical and mechanical objects are not included in this study. The findings of the inventory, which included seventy one artworks in total, were categorized and presented according to different campuses of ITU. Most of the artworks are located at the Maslak main campus with a total of forty four pieces. Secondly, the Faculty of Architecture located at Taşkışla campus contains nineteen works of art. The inventory was also examined according to types of artworks which presented the

following findings; forty six paintings, nineteen sculptures, four engravings, one mural and one panel. Furthermore, the conditions of these artworks were noted. A major difficulty during the establishment of the inventory was the lack of proper information about the artworks and their artists. Out of the seventy one artworks, there are eight pieces with missing artists information. Moreover, there were no accession records about how and when the artworks were acquired. Extensive research was done to accomodate for the lack of information, yet, there are still major deficiencies that need to be addressed and completed over time. Another important issue regarding the art collection was about the display methods and curation. The findings showed that there was no cohesiveness in the methods of display, such as, lack of labeling and information panels, lighting and installation equipments.

The third part of the thesis deals with the main results of ITU's art collection inventory and offers recommendations for improvements. A SWOT analysis was done to determine the strengths, weaknesses, opportunities and threats regarding the collection and the institution. Draft collection management policy was prepared and proposed in align with the international standards of museum studies in this chapter as well as general suggestions for improvement of the art collection. These recommendations were made to fit ITU's mission, vision and history. The relationship between science, technology and art was the main focus of the general recommendations. Suggestions were made for ITU to build a strong relationship with artists and academics in campus as well as with ITU's art gallery within the Rectorate building to innovate new forms of artwork in the contemporary art field. It was noted that most of the artwork on campus were tributes to prominent Turkish scientists and scholars. In light of this tradition and the relationship between art and science observed in most of the artworks was suggested to be the binding factor for the cohesiveness of the art collection.

In the conclusion of the thesis, in referance to the catalogue of ITU's art collection inventory prepared and included in the appendix, the purpose of the thesis and recommendations were reviewed. An important aspect of the recommendations was the use of academic methods during all the phases of this study. As a global prestigious university and a leading instution in Turkey for adopting and applying the latest scientific developments in education, it is only fitting for ITU to approach its art collection in an academic way. In this regard, it is advised that for the development, protection and continuity of its art collection, ITU should embrace the modern concepts of collection and collecting. Furthermore, it should consider establishing a collection management system which involves forming a commitee of prominent academics in the fields of art and management who would be forming the collection management policy with a leading curator. Finally, this study aims to be an inspiration, an example and a guideline for the numerous other collections within Istanbul Technical University.

1. GİRİŞ

1.1 Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) çatısı altında bulunan sanat eserlerini (resim, heykel, duvar resmi, gravür, pano, vb.) tespit ederek, İTÜ Sanat Koleksiyonu¹ envanteri ve kataloğunu ortaya koymak ve geliştirilmesi için önerilerde bulunmaktır. Özellikle İTÜ'nün misyonu ve “Bilim, teknoloji ve sanatta, uzmanlığı ve yaratıcılığı ile uluslararası, lider bir üniversite olmak” vizyonu doğrultusunda sanat koleksiyonunu geliştirme önerileri yapılmıştır. Bu çalışma sonucunda ortaya çıkan bulgular ve sunulan öneriler dikkate alınarak, İTÜ Sanat Koleksiyonu yönetiminin, politikasının ve planının oluşturulmasına katkıda bulunmak amaçlanmaktadır.

1.2 Çalışmanın Kapsamı

Bu çalışmanın kapsamında öncelikli olarak, koleksiyonun amacı ve yönetimi, envanter oluşturulma süreci, envanterin koleksiyondaki rolü ve küratörün önemi detaylı olarak incelenecektir. Ardından, İTÜ Sanat Koleksiyonu envanteri oluşturma süreci, envanter sonuçları ve öne çıkan bulgular değerlendirilecektir. Elde edilen veriler doğrultusunda, İTÜ Sanat Koleksiyonu yönetim politikası taslağı oluşturulup, sanat koleksiyonunun geliştirilmesi için önerilerde bulunulacaktır. Son olarak, İTÜ Sanat Koleksiyonu'nun detaylı envanteri, ek bölümde katalog olarak sunulacaktır.

Tez kapsamında inceleme yapılan yerler tüm yerleşkelerdeki akademik ve idari birimleri kapsamaktayken; İTÜ yerleşkesi içinde yer almasına rağmen, İTÜ Mezunlar Derneği Lokali gibi özel işletilen mekanlar çalışmaya dahil edilmemiştir. Ayrıca, İTÜ Taşkışla Yerleşkesi'nde korunan Sedat Çetintaş rölöveleri ile diğer birimlerdeki teknik/mekanik müze objesi ya da arşiv malzemesi niteliğindeki

¹ İTÜ çatısı altında yıllar içinde birikmiş olan sanat eserleri, bir koleksiyon oluşturma vizyonu veya düşüncesi ile toplanmamış olsalar dahi, bu araştırma sonucu çıkarılan envanter doğrultusunda “İTÜ Sanat Eserleri” yerine “İTÜ Sanat Koleksiyonu” teriminin kullanılması uygun görülmüştür.

nesneler de çalışmanın kapsamı dışında bırakılmıştır. Rektörlük Sanat Galerisi'nde sergilenen ve/veya sergilenmiş olan eserler, bu tez kapsamı dışında tutulmuş olsa dahi, sanatçılar tarafından İTÜ'ye hediye edilen plastik sanatlar eserleri İTÜ Sanat Koleksiyonu'na dahil edilmiştir.

1.3 Çalışmanın Yöntemi

Bu çalışma için öncelikli olarak uluslararası müzecilik ve koleksiyon yönetimi literatürü incelenip, koleksiyon envanteri oluşturmak ve kataloglamak konusundaki standartlar tespit edilmiştir. Özellikle, International Council of Museums (ICOM) tarafından ortaya konulan standartlar temel alınarak, İTÜ'nün tüm yerleşkeleri fiziksel olarak gezilip, eserler hakkındaki bilgiler bu standartlara göre toplanmıştır. Tespitler sırasında bulunamayan bilgiler sonradan araştırılarak, ulaşılabilen sanatçılarla söyleşiler yapılarak, İTÜ Vakfı Yayınları ve gazete makaleleri ile sanatçı imzaları üzerinden eksik bilgiler olabildiğince tamamlanmaya çalışılmıştır. Eserlerin İTÜ yerleşkelerindeki fiziksel tespitleri yapılırken büyüteç, kamera ve metre araçları kullanılarak eserler detaylı incelenmiş, ölçüleri alınmış ve fotoğrafları çekilmiştir. Boyutu büyük eserlerde ve kamusal heykellerde, sanatçıların paylaştığı bilgiler doğrultusunda eserlerin boyutlarının kesin verileri de envantere eklenmiştir.

Bu çalışmada yoğun olarak yararlanılan literatür; ICOM'un yayınladığı *Running a Museum: Practical Handbook* ve *ICOM Code of Ethics for Museums*, ICOM'un bir alt kurumu olan Comité International pour la Documentation (CIDOC) tarafından yayınlanan *International Guidelines for Museum Object Information*, American Association of Museum'un yayınladığı *A Code of Ethics for Curators*, American Alliance of Museum'un yayınladığı *Developing a Collections Management Policy*, Levent Çalıkoğlu'nun yazdığı *Koleksiyon, Koleksiyonerlik ve Müzecilik* kitabı, YEM'in yayınladığı *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi*, editörlüğünü Prof. Dr. Mehmet Karaca'nın yaptığı *İstanbul Teknik Üniversitesi ve Mühendislik Tarihimiz*, Sezer Tansuğ'un *Çağdaş Türk Sanatı* kitabı, Prof. Dr. Ayla Ödekan'ın İTÜ Vakfı Dergisi'ndeki makaleleri, Alev Ayaokur'un *Müzelerde Bilgi Yönetimi: Sadberk Hanım Müzesi Örneği* yüksek lisans tezi, Ayşegül Coşkun'un *Bir Finans Kuruluşu olan Akbank'ın Sanat Eserleri Koleksiyonunun Yeniden Değerlendirilmesi için Koleksiyon Yönetim Politikası Önerisi* yüksek lisans tezi ve Özlem Vargün'ün *Sanat Yönetimi ve Küratörlük* makalesidir.

2. KOLEKSİYON YÖNETİMİ

2.1 Koleksiyon: Tanımı ve Tarihçesi

“Koleksiyon” Fransızca’da toplama ve biriktirme demek olan, *collection* kelimesinden alıntı olup, kökeni Latince aynı anlama gelen *colligere*, *collect* fiilinden *tion* son ekiyle türetilmiştir (Desvallées ve Mairesse, 2010, s. 26). Genel anlamıyla koleksiyon, kişi ya da kurumlar tarafından sınıflanmış, seçilmiş, korunmuş; gizli ya da halka açık olup ziyaretçilere sunulan bir grup materyal ya da somut olmayan kültürel varlıklar grubudur (Ayaokur, 2014, s. 31). Ayrıca, toplanmış ve biriktirilmiş nesnelerin gerçek bir koleksiyon sayılması için koleksiyondaki parçaların birbiri ile anlamlı ve uyumlu bir bütünlük içinde olması gerekmektedir. Sadece kişisel zevklere göre, gelişigüzel biriktirilmiş nesnelere topluluğuna koleksiyon denilemez; bunlar için ancak bir arşiv terimi olan *fonds* ifadesi kullanılabilir (Desvallées ve Mairesse, 2010, s. 26). Koleksiyondan farklı olarak *fondslardaki* parçaların toplanması sürecinde, herhangi bir bilinçli seçim olmadığı gibi, anlamlı bir bütünlük oluşturma gayesi de bulunmamaktadır.

Toplama ve biriktirme geleneği insanoğlunun tarih boyunca görülen içgüdüsel ve toplumsal bir davranış biçimidir. Antik çağlardan beri insanoğlunun objeleri toplama ve biriktirme nedeni nesnelerin kişi ve/veya topluma özel bir çağrışımda bulunmalarındandır. Bu geleneğin en eski örnekleri, Palaeolitik çağlardan kalan mezarların içinde ele geçirilen objelerdir. Arkeolojik bulgular, M.Ö. altıncı yüzyılda Mezopotamya’nın Ur şehrinde, Kral Nebuchadrezzar ve Kral Nabonidus’un eski eserleri toplayarak, tapınak okullarına yakın bir yerde biriktirip, bir koleksiyon oluşturduklarını göstermektedir (Lewis, 2004, s.1). Müslüman toplumlarda gelişen vakıf geleneği de şahsi malların ve nesnelerin toplum yararına bağışlanması ve genellikle dini amaçlara hizmet etmesi açısından koleksiyon oluşumlarına yol açmıştır (Günay, 2012, ss. 475-479). Ortaçağ Avrupası’nda ise aristokratların evlerinde ve kiliselerde bulunan koleksiyonlar birer ayrıcalık göstergesi sayılmış;

gerektiğinde finansal açıdan yararlanılan birer değer halini almıştır. Hıristiyan toplumlarında ayrıca kutsal emanetlerden oluşan özel koleksiyonlar da ciddi bir ilgi alanı olmuştur (Lewis, 2004, s.1). Rönesans ile birlikte klasik kültüre, özellikle antik Yunan ve Roma eserlerine yönelik eğilimler, zamanın bankacı ve zengin tüccar aileleri tarafından etkileyici antik koleksiyonların Avrupa’da oluşmasını sağlamıştır ve bunun en önemli örneklerinden biri Floransa’daki Medici Ailesi’nin oluşturduğu, geliştirdiği ve nihayetinde 1743’te devlete bağışladığı koleksiyondur (Lewis, 2004, s.1).

On yedinci yüzyılda insanlık tarihine ve bilime olan merak birçok özel amaçlı koleksiyonun aydınlar tarafından oluşturulmasını sağlamıştır. Bu çağda ilk bilimsel kurumlar ortaya çıkarak kendi koleksiyonlarını yaratmaya başlamışlardır. Bu kurumların en bilinenleri arasında Floransa’daki Accademia del Cimento (1657), Londra’daki The Royal Society of London (1660) ve Paris’teki Academie des Sciences sayılabilir (1666) (Lewis, 2004, s. 2). Bu süreçte sistematik sınıflandırmalar, koleksiyonların oluşumlarına yön vermişlerdir. Avrupa’daki aydınlanma döneminin yansıması olarak sistem oluşturma, akılcı araştırma ve ansiklopedik yaklaşım sonucunda bilimin öncüleri olarak kabul edilen üniversitelerde de topluma açık müzeler oluşmaya başlamıştır. Oxford Üniversitesi bünyesinde 1683’te açılan Ashmolean Müzesi genellikle türünün ilk örneği sayılmaktadır ve koleksiyonunun büyük bir kısmı Tradescant Ailesi tarafından bağışlanmıştır (Lewis, 2004, s. 2).

On sekizinci yüzyılda özel koleksiyonların halka açılmasıyla müzeler ortaya çıkmaya ve hızla gelişmeye başlamıştır. Müzelerin kamusal alanda etkinliği artmıştır ve ilk örnekleri 1759’da Londra’da açılan İngiliz Müzesi ve 1793’te Paris’te açılan Louvre Müzesi sayılmaktadır. On dokuzuncu yüzyılda kültürel mirasa verilen değer arttıkça milli müzeler de kurulmaya başlanmıştır. Yirminci yüzyılda ise müzeler elitist yapıdan çıkarak, toplumun tüm katmanlarını kapsayıcı bir tutum ile hareket edip, koleksiyonlarını toplumun hizmetine sunma amacına yönelmişlerdir. Günümüzde müzeciliğin gelişmesine paralel olarak koleksiyonlara ve yönetimlerine verilen önem artmıştır (Çalikoğlu, 2009, s. 67-71).

2.2 Koleksiyon Yönetimi: Tanımı, Amacı ve Önemi

Koleksiyonlar sanat eserleri, günlük objeler ve kültürel miras varlıkları gibi bir çok farklı türde nesnelere oluşabilir, fakat birbirinden farklı tür ve içerikte olsalar dahi, yönetimlerindeki esaslar ortaktır. Koleksiyon yönetiminin başlıca amacı koleksiyonerin veya kurumun ihtiyaçlarına ve belirlenen misyonuna uygun olarak nesnelere toplamak ve koleksiyonun uzun vadede korunup, geliştirilmesini sağlamaktır. Koleksiyon yönetimi, eserlerin toplanması, düzenlenmesi, araştırılması, yorumlanması ve korunması aşamalarında karşılaşılan hukuki, etik, teknik ve pratik yöntemleri uygulamayı amaçlayan bir idare şeklidir (Ladkin, 2004, s. 17). Bu kapsamda koleksiyon yönetimi, koleksiyonun geliştirilmesi, saklanması ve korunmasını içeren idari bir sorumluluk olarak da tanımlanabilir.

Koleksiyon yönetimi müzeciliğin gelişmesi ile bir ihtiyaç haline gelmiş olup, bu doğrultuda birtakım standartların oluşturulması ve uygulaması önem kazanmıştır. “Bir müzenin koleksiyon politikasını belirleyen olmazsa olmaz en önemli faktörlerden birisi, ülkede müzeler için geçerli olan yasalar, diğeri de United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), ICOM gibi organizasyonların düzenlediği ve müzenin bulunduğu ülkenin kabul ettiği uluslararası antlaşmalar ve kodlardır” (Çalikoğlu, 2009, s. 12). ICOM 1986’da dünyadaki müzeler için etik kurallar² listesi hazırlayarak bir şablon oluşturmuştur. 2004 yılında yeniden düzenlenen bu liste müzelerin uyması gereken asgari etik kuralları ve prensipleri belirleyerek koleksiyon yönetimi için bir referans aracı ve kılavuz rehber olmuştur. Birçok kurum, koleksiyonları karmaşık ve geniş kapsamlı olduğundan dolayı, sistematik bir düzen getirmek ve nesnelere koruma altına alacak uygulamalar oluşturmak için koleksiyon yönetiminin öncelikli olarak dikkate alınması gereken unsurları birtakım kurallara bağlamıştır. “Müzeler; misyonları, amaçları, koleksiyonlarının türleri, büyüklükleri, olanakları ile birbirinden farklı niteliklere sahiptirler. Bu nedenle, koleksiyon yönetiminde izlenen yöntem ve koleksiyon yönetim politikasının ne şekilde yapılandırıldığı her müze için değişkenlik göstermektedir” (Ayaokur, 2014, s. 33). Bu yöntemler aynı zamanda kurumsal

² ICOM *Code of Ethics for Museums* adı altında kurumların koleksiyonlarını yönetirken uymaları gereken etik kurallar dizisi yayımlanmıştır. On beş sayfadan oluşan bu etik kurallar listesinde müzelerin uyması beklenen fiziki, yasal, finansal, idari hükümler ile koleksiyonların oluşumları, korunmaları ve sergilenmeleri ile ilgili ana başlıklar yer almaktadır (ICOM, 2013, ss.1-15).

koleksiyonların yönetimi için de geçerlidir. ICOM ve konunun uzmanları koleksiyon yönetiminin başarılı bir şekilde yürütülebilmesi için başlangıç noktası olarak öncelikle koleksiyon yönetim politikasının oluşturulup yazılı bir belge haline getirilmesinin gerekli olduğunu vurgulamaktadırlar (ICOM, 2013). Levent Çalikoğlu koleksiyon yönetimi ve politikasının bugün çağdaş müzeciliğin ilgilendiği en önemli alan olduğunu belirtip, bir müzenin varolma nedeninin sadece nesnelere biriktirmek olmadığını, “biriktirilenlerin hangi ölçü ve kritere göre bir araya getirileceği, nasıl saklanacağı ve sergileneyeceği, kısacası izleyicisi ile nasıl buluşacağı gibi pek çok ardıl soru işaretlerini beraberinde getirmesinden dolayı koleksiyon yönetimi ve politikası sanıldığından çok daha önemli bir uğraştır” diyerek konunun önemine değinmektedir (Çalikoğlu, 2009, s. 10).

2.3 Koleksiyon Yönetimi Politikası

Bir koleksiyonu doğru yönetmek için içinde ayrıntılı prosedürlerin yer aldığı, kurumun misyonu, görevi ve amacına yönelik bir koleksiyon yönetim politikası (KYP) oluşturulması gerekmektedir. Bu bağlamda koleksiyon yönetim politikası, kurumun misyon, görev ve amacı doğrultusunda koleksiyonların oluşturulması, korunması ve bütünlüğünün sağlanmasını amaçlayan yazılı bir doküman olarak tanımlanabilir. Edson ve Dean koleksiyon yönetim politikasını şu şekilde yorumlamaktadırlar: “Koleksiyon yönetimi politikası bir müzenin amaçları ve hedeflerini ileri süren ve bu amaçların koleksiyonlarla ilgili yürütülecek faaliyetlerle nasıl yorumlanacağını açıklayan detaylı bir yazılı ifadedir” (alıntı Çalikoğlu, 2009, s. 10). Koleksiyon yönetim politikası kurumun çalışanlarına bir rehber niteliğinde de olup aynı zamanda koleksiyonun kayıt altına alınması, korunması, geliştirilmesi ve bakımına yönelik sorumlulukları detaylı bir şekilde belirtmelidir (Ladkin, 2004, ss. 17-19). Eğer bir koleksiyon henüz toplanmamış ise, bu politika doğrultusunda bir koleksiyon oluşturulabilir. Öte yandan, daha öncesinde bir koleksiyon mevcut ise bu koleksiyon, yönetim politikası göz önünde bulundurularak yeniden incelenmeli ve değerlendirilmelidir.

Koleksiyon yönetimi politikasına ICOM özel bir önem vermektedir. 2004 yılında revize edip yayınladığı yeni kılavuzunda bu konuyu ayrı bir bölümde ele alarak, uyulması gereken ölçütleri açık bir şekilde belirtmiştir. Her ne kadar koleksiyon yönetim politikaları öncelikle müzelere göre belirlenmiş ve şekillendirilmiş olsa da,

her koleksiyonu bulunan kurum müze olmadığı için, uzmanlar hazırlanacak olan politikanın o kuruma özel bir şekilde biçimlendirilerek yazılmasını tavsiye etmektedirler (Ladkin, 2004, s.19). Bu nedenle hazırlanacak politikalar kurumun kendi yönetimine, misyonuna ve statüsüne uygun olarak biçimlenmeli; ihtiyaçları ve olanakları doğrultusunda detaylandırılmalıdır. Dolayısıyla, koleksiyon yönetimi politikası ICOM'un belirlediği etik çerçeveler içinde her kuruma özel olarak hazırlanıp yazılı hale getirilmelidir. Levent Çalıkoğlu “iyi bir koleksiyon yönetim politikasının ancak bu politikayı etik kurallara bağlı olarak uygulayacak deneyimli ve sorumluluk sahibi bir kadro ile mümkün” olabileceğini vurgulamaktadır (Çalıkoğlu, 2009, s.14). Ayrıca, yazılan koleksiyon yönetim politikasının her beş senede bir tekrar gözden geçirilmesi de önem teşkil etmektedir (Edson ve Dean, 1994, s. 68).

Günümüzde koleksiyonların yönetiminde karşılaşılan problemlerin bir çoğu yazılı bir koleksiyon yönetim politikasının olmamasından kaynaklanmaktadır. Örneğin, yönetim kadroları değiştiğinde, bilgilerin çoğu ayrılan kişilerle beraber kaybolmaktadır. Kurumsallaşma yazılı politikaların oluşturulmasını gerektirir ve ancak bu sayede koleksiyonlar açısından süreklilik sağlanmış olur.

İyi bir koleksiyon yönetim politikasının kapsaması gereken ana konular şunlar olmalıdır (Malaro, 1995, ss. 11-12):

1. Koleksiyonun amacının kurum misyonuna göre tanımlanması.
2. Koleksiyonların nesne edinme / elde etme yöntemleri.
3. Koleksiyondaki nesnelerin elden çıkarma yöntemleri.
4. Ödünç alma ve ödünç verme politikaları.
5. Koleksiyonun sorumluluğu altındaki nesnelerin kayıt altına alınması.
6. Koleksiyonların bakımı ve korunmaları.
7. Koleksiyonların kaydedilme ve kataloglama sistemleri.
8. Koleksiyon nesneleri / eserleri ile ilgili sigorta süreçleri.
9. Koleksiyonun envanteri ile ilgili prosedürler.
10. Koleksiyona erişim.

2.3.1 Koleksiyonun amacının kurum misyonuna göre tanımlanması

Koleksiyon yönetim politikası taslağı hazırlanırken, öncelikli olarak kurumun misyonu doğrultusunda, koleksiyonun güncel kullanımı ve kapsamı temel alınarak, kurumun yakın gelecekteki amaçları ile koleksiyon arasındaki ilişkiyi belirten bir hedef beyanı yazılması gerekmektedir. Buna ek olarak, kurumun koleksiyon yönetiminde karar mercii olacak yüksek kurulun ve/veya komitesinin izleyeceği prosedürleri içeren bir iç tüzük yazılması süreklilik açısından önerilmektedir (Edson ve Dean, 1994, s. 69). Kurumun birden fazla koleksiyon türleri mevcutsa (örneğin arkeoloji, endüstri veya sanat koleksiyonu), her koleksiyon için ayrı bir koleksiyon yönetim politikası yazılması gerekmektedir. Nitelikleri gereği koleksiyonların bakımları, korunmaları ve sunumları birbirinden farklılık gösterebilir. Bu gibi durumlarda, her koleksiyon için politika yazılırken bu ayrımların açık bir şekilde belirtilmesi gerekmektedir.

2.3.2 Koleksiyonların nesne edinme / elde etme yöntemleri

Koleksiyonların bir çok farklı nesne edinme şekilleri vardır. Nesnelere koleksiyonlara genel olarak bağış, vasiyet, satın alma ve takas yoluyla giriş yapılmaktadır. Koleksiyonlara objeler alınırken dikkat edilmesi ve sorgulanması gereken kriterlerin başlıcaları şunlardır (Edson ve Dean, 1994, ss. 69-70):

1. Nesne koleksiyonun amacı ile bağdaşmakta mıdır?
2. Koleksiyon için çok kıymetli bir katılım sağlayacak olağanüstü niteliklerde bir nesne söz konusu ise, bunun için özel bir mütalaa yapılması gerekli midir?
3. Nesnenin koleksiyona satın alınması teklif edilirse, bu durumda benzer nitelikteki nesnelerin bağış veya vasiyet yolu ile koleksiyona katılım fırsatlarının olup olmayacağı düşünülüp, bu doğrultuda karar verilmelidir.
4. Nesneye gerekli özen gösterilebilecek mi?
5. Nesneden yakın gelecekte yararlanılabilir mi?
6. Nesnenin menşei konusunda şüphe var mı? Bu konuda nasıl karar verilecek?
7. Nesnenin bağışını yapan kişi herhangi bir kısıtlayıcı şart öne sürmekte midir? Bu ilerde sorun çıkartabilir mi?

8. Nesnenin kullanımında mülkiyet hakları (telif, patent, marka gibi) veya oluşumu itibariyle (müstehcen, küçük düşürücü, tehlikeli gibi) sınırlayıcı veya kısıtlayıcı unsurlar mevcut mu? Böyle durumlarda kararlar nasıl ve kimler tarafından alınacaktır?

9. Nesnenin kabulü ilerde kuruma ciddi bir maliyet çıkartacak mı?

10. Nesnenin koleksiyona katılımı ne zaman, nasıl ve kim tarafından kayıt altına alınacak ve bu kayıtlar nerede tutulacaktır?

Genel olarak, nesnenin koleksiyonda yeri olamayacak ise kabul edilmemesi gerekir. Bu kurallara istisnalar düşünülürken çok itinalı davranmak gerekmektedir. Bu durum çoğunlukla bağış olarak gelen nesnelere ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla nesne koleksiyona dahil edilirken bir protokol hazırlanıp, ilerde nesnenin koleksiyondan çıkartılma ihtimali göz önünde bulundurularak, ona göre ön anlaşmalar yapıp, tedbir alınmalıdır.

2.3.3 Koleksiyondaki nesnelerin elden çıkarma yöntemleri

Koleksiyon yönetimi politikası yazılırken nesnelerin alımları kadar, koleksiyona uygun olmayan nesnelerin çıkartılması ile ilgili prosedürlerin de yazılması önem teşkil eder. Nesnelere koleksiyondan çıkartılırken sorgulanması gereken kriterlerden başlıcaları şunlardır (Edson ve Dean, 1994, ss. 70-71):

1. Nesne koleksiyonun geneline ve/veya amacına artık uyumlu değil mi?
2. Nesnenin korunması tehlikede mi?
3. Nesne kullanılmayacak kadar yıpranmış ve/veya tahrip olmuş mu?
4. Nesnenin ilerde koleksiyona uyumu şüpheli mi?
5. Kurumun amaçları doğrultusunda koleksiyonun yönelmesi gereken başka alanlardaki ihtiyaçlar daha mı öne çıkmaktadır?

Koleksiyon yönetimi politikası yazılırken nesnelerin koleksiyondan çıkarılma prosedürleri içeriğinde hangi kayıtların ne zaman tutulacağı, kimler tarafından bu tutanakların yazılacağı ve nerede yer alacağı açıkça belirtilmelidir. Nesnenin türü ve değeri belli şartlarda idari tedbirleri beraberinde getirebilir. Örneğin, nesnenin değeri çok yüksek ise, daha kıdemli bir mercinin yetkisine başvurmak gerekebilir. Bu koşulların detayları ile beraber yetkilinin ve yetkililerin kimler olacağı koleksiyon

yönetim politikasında yer almalıdır. Edson ve Dean (1994, s. 71) koleksiyondan nesnelere çıkarılma yöntemlerinin de koleksiyon yönetimi politikasında detaylandırılması gerekmekte olduğu belirtip, bu yöntemin sorularını aşağıdaki gibi sıralamıştır:

1. Elden çıkarma şekli olarak takas, bağış ve satış kabul edilebilir mi?
2. Elden çıkarma şeklinde öncelikli tercih edilen seçenek nedir?
3. Öncelikli alıcılar eğitim ve/veya kültürel kurumlar mıdır?
4. Alıcı seçiminde yerel menfaatler mi yoksa ulusal çıkarlar mı ağırlıklı olacaktır?
5. Satışlar müzayede şeklinde mi yoksa özel olarak mı yapılacaktır?
6. Nesne ciddi tahribata uğramış ise eğitim kurumlarına bağışlanabilir mi? Yoksa imha mı edilmelidir?

Ayrıca elden çıkarma prosedürlerinde dikkate alınması gereken iki önemli konudan birincisi elden çıkarılacak nesnenin bağışçısının hayatta olup olmadığı, hayatta ise, elden çıkarma niyetinden kendisinin haberdar edilip edilmemesi gerektiği; ikincisi de satış durumunda elde edilecek gelirin nasıl kullanılacağıdır.

2.3.4 Koleksiyona ödünç alma ve koleksiyondan ödünç verme politikaları

Koleksiyon yönetimi politikasında detaylı bir şekilde yazılması gereken konu başlıklarından bir tanesi de, çoğu zaman sıkıntıların yaşandığı, nesnelere/eserlerin ödünç verilme ve alınma prosedürleridir. Her iki durumda nesnelere ve/veya koleksiyonlar yerlerinden alınarak, farklı bir mekana taşınarak, belli bir süreliğine yeri değişmekte, ancak nesnenin yasal sahibi değişmemektedir. Eğer kurumlar ödünç alma ve vermeyi yasaklamışlar ise bu kararın koleksiyon yönetimi politikasında açıkça belirtilmesi gerekmektedir. Bazı kurumların bu seçimi yapmasının başlıca nedeni yer değişimi/taşınma sırasında nesnelere veya eserlerin fiziksel hasar görmeleri ve güvenlik ile ilgili endişelerden dolayı, risk almak istememeleridir. Ayrıca, kurumlar arası ödünç alıp verme süreci anlaşmazlıklara sebep olabilmekte ve çeşitli sürtüşmelere yol açabilmektedir. Eğer kurum ödünç alma ve verme sürecine girmeye açık ise, koleksiyon yönetimi politikasında anlaşılır ve uygulanabilir kurallar yazılması icap etmektedir. Ödünç verme ve alma politikası dahilinde

koleksiyon yönetim politikasında yazılması ve sorgulanması gereken asgari konular aşağıdaki gibidir (Edson ve Dean, 1994, s. 71):

1. Kime, hangi kuruma, nereye ve ne amaçla nesnelere ödünç verilebilir?
2. Ödünç alma ve verme yetkisi kime aittir?
3. Olağanüstü kısıtlamaların söz konusu olduğu durumlarda, onay verecek yetkili veya yetki organı kim olacaktır?
4. Kuruma ödünç olarak gelecek eserlerin menşei hakkında endişe söz konusu olursa, nasıl bir karar alınmalıdır?
5. Sergilenme şartları, iklim değişimleri ve taşınma süreçlerine nesnelere dayanıklı olup olamayacağı konusunda herhangi bir şüphe oluşur ise, bu durumda ne gibi önlemler alınmalıdır? Bu durumda ödünç alma ve/veya vermeye devam edilmeli midir?
6. Ödünç alma ve verme işlemleri belirli bir zaman süresi dahilinde mi yapılacaktır? Uzatma söz konusu olabilir mi?
7. Kurum yetkilileri ödünç alma ve verme sırasında hangi prosedürleri uygulayacaklar ve kayıtlar ne şekilde tutanaklara geçirilecektir?
8. Ödünç alma ve verme sürecinde denetim yetkisi kime aittir?

2.3.5 Koleksiyonun sorumluluğu altındaki nesnelere kayıt altına alınması

Koleksiyona kabul edilen nesnelere tümünün, en kısa zamanda tescil işlemlerinin yapılması gerekmektedir. Tescil kayıt işlemlerinin ne şekilde düzenleneceği koleksiyon yönetim politikasında detaylandırılmalıdır. Kuruma geçici olarak emanet edilmiş olan eserlerin de ne şekilde kayıt altına alınacağı koleksiyon yönetim politikasında açıklanmalıdır. Ayrıca nesnelere koleksiyona kalıcı veya geçici olarak kabul edildiklerinde, her nesne için bir kondisyon (durum) raporu hazırlanıp, eserin siciline işlenmelidir. Bu konuyla ilgili standart bir form örneği oluşturularak, içeriğinin koleksiyon yönetim politikasında yer alması gerekmektedir. Çünkü, nesnenin zaman içinde kullanımı süresince yer değiştirme, ödünç verilme ve sergilenme vb gibi aktivitelerinin kayıt altına alınması ve bu süreçlerde nesnenin zarar görüp görmediğinin durum tespiti yapılarak belirtilmesi önem arz etmektedir (Ladkin, 2004, s. 23).

2.3.6 Koleksiyonların bakım ve korunmaları

Koleksiyonların bakım ve korunmalarının kurumun sorumluluğu altında olduğu bilinci tüm çalışanlar tarafından benimsenmelidir. Bu mevzu her ne kadar aşikar sayılsa da, koleksiyon yönetim politikasında vurgulanması yararlı olmaktadır (Edson ve Dean, 1994, s. 72). Nesnelerin sergilenme ve depolanma koşullarında korunmaları açısından, gerekli tedbirlerin de düşünülüp, koleksiyon yönetim politikasında yazılması gerekmektedir. Özellikle, yangın, hırsızlık, vandalizm, deprem ve doğal afetler gibi acil durumlarda neler yapılacağı, öncelikler ve sorumluların görevleri ayrı ayrı detaylandırılmalıdır. Eserlerin toplanması, ambalajlanması ve nakilleri sırasında korunmaları açısından azami dikkat gösterilmesi, bunun prosedürleri ve bu süreçleri kimlerin denetleyeceğinin açıkça koleksiyon yönetim politikasında belirtilmesi gerekmektedir. Genel olarak, nesnelere hiçbir şekilde, durum tespiti yapılmadan ve kayıt tutulmadan yerlerinden oynatılmamalıdır.

2.3.7 Koleksiyonların kaydedilme ve kataloglama sistemleri

Her kurumun koleksiyonları ile ilgili yerleşik bir kayıt sisteminin oluşturulması ve koleksiyon yönetim politikasında açıkça yer alması gerekmektedir. Bu kayıtlar genellikle iki farklı kategoriye ayrılabilir. Birincisi sicil ile ilgili, nesnenin yasal statüsü ve bakımı, yer değişimi gibi hareketlerinin yazıldığı kayıtlardır. İkincisi ise, daha ziyade nesnenin sergilenmesi ile ilgili kayıtlardır. Bunlar nesnenin sanatsal içeriği, değeri ve kültürel önemi gibi bilgileri içermektedir. Nesnenin bilgilerine, lokasyonuna ve yasal durumuna kolay ulaşım açısından kayıt sistemleri oluşturulurken her parçaya özel bir numara verilmelidir (Edson ve Dean, 1994, s. 73).

İyi bir kayıt sistemi aynı zamanda izahlı kataloglamayı da kapsamalıdır ve koleksiyondaki tüm nesnelere kataloglanması şarttır (Ladkin, 2004, s. 21). Katalog bilgileri kapsamında nesnenin tasviri, vasıfları, sınıflandırması, fiziksel boyutu, menşei, sicil numarası ve depoda ise depodaki konumunun yer alması gerekmektedir. Ayrıca, katalogta nesnenin fotoğrafı ve/veya çiziminin de ilave bilgiler ile beraber bulunması faydalıdır. Koleksiyon kayıt sistemleri oluşturulurken bu kayıtların güvenliği açısından nerede ve/veya nerelerde bulundurulacağı, ne şekillerde (defter, elektronik sistemler gibi) saklanacağı ve kimlerin direkt erişiminin olacağı koleksiyon yönetim politikasında açıkça belirtilmelidir.

2.3.8 Koleksiyon nesnelere / eserlere ile ilgili sigorta süreçleri

Koleksiyondaki nesnelere herhangi bir hasara uğrama ve çalınma ihtimallerine karşı zararların en aza indirilmesi açısından, sigortalama konusu risk yönetimi dahilinde önem arz etmektedir. Koleksiyon yönetimi politikasında sigorta işlemleri ile ilgili yer alması gereken ana başlıklar aşağıdaki gibidir (Edson ve Dean, 1994, s. 73):

1. Bütçelerin kısıtlı olduğu durumlarda, nesnelere korunmasına, bakımına, paketlenmesine ve taşınmasına ilişkin maliyetlerin sigorta maliyetleri ile karşılaştırılıp, hangisinin kurum açısından daha avantajlı olduğuna yönelik çalışmaların yapılması, ne şekilde karar alınacağı belirtilmelidir.
2. Kurumun yasal olarak sahip olmadığı, ancak emanet olarak kurumda bulunan koleksiyonların sigortalanması ne şekilde olacaktır?
3. Ödünç verilen nesnelere sigortalanacak mı? Eğer sigortalanacak ise sigortayı ve ödemeyi hangi taraf yapacaktır?
4. Emanet nesnelere sigortalanacak mıdır?
5. Sigorta ile ilgili tutanaklar neler olacak ve kimler tarafından yazılacaktır?
6. Genel sigortalama kurallarının dışında bir durum ile karşılaşıldığı zaman, bu konuda karar verici yetkili kim olacaktır?

Sigortalama ve diğer kayıtların güncel ve güvenli bir yerde tutulması kurum açısından önem arz eder dolayısıyla koleksiyon yönetim politikasında buna ilişkin sistemin belirtilmesi gerekmektedir.

2.3.9 Koleksiyonun envanteri ile ilgili prosedürler

Koleksiyonların denetimi açısından, envanter prosedürleri kapsamında, koleksiyon yönetimi politikasında, aşağıdaki konuların göz önüne alınması önerilmektedir (Edson ve Dean, 1994, s. 73):

1. Envanter kayıtlarının bir örnek olması.
2. Kapsamlı dönemsel kontrollerin yapılması.
3. Ani denetimlerin yapılması yapılmayacağı.
4. Nesnelere kaybolma durumlarında hangi prosedürlerin takip edileceği.

2.3.10 Koleksiyona erişim

Koleksiyona erişim ve yetkilerin, koleksiyon yönetimi politikasında açıkça belirtilmesi gerekmektedir. Bu konuda dikkate alınması gereken en önemli nokta koleksiyona kimlerin erişimine izin verileceğidir. Koleksiyona erişim şartları, kurum içi ve dışı ziyaretçilerin koleksiyona erişim sınırlandırmaları ve erişimleri gereken durumlarda onay mercii ve istisnai durumlar koleksiyon yönetim politikasında detaylı olarak yer almalıdır (Edson ve Dean, 1994, s. 74).

Titizlikle hazırlanacak olan koleksiyon yönetim politikası hem kurumu, hem de koleksiyonu koruma altına alacak, aynı zamanda tutarlılık ve süreklilik sağlamış olacaktır. Uzun vadede ise nesilden nesile aktarılacak olan bu prensipler doğrultusunda, koleksiyonun gelişmesine ve değerinin artmasına imkan tanınmış olacaktır. Ayrıca, iş akışı sırasında, koleksiyon yönetimine kılavuz görevi yapacak olan bu belge sayesinde sıkıntılar kolaylıkla aşılarak, sorumluluklar en iyi, en doğru ve en hızlı bir şekilde yerine getirilebilecektir. Değişen şartlara göre, zaman içinde, üzerinden geçilerek düzeltmeler yapılsa bile, koleksiyon yönetim politikasında ana kuralları belirleyerek, koleksiyonun amacına göre yönetilmesini garanti altına almış olacaktır (Edson ve Dean, 1994, s. 74).

2.4 Envanterin Oluşturulması ve Koleksiyon Yönetimindeki Rolü

Cambridge sözlüğü envanter kelimesini “bir yerdeki tüm nesnelere detaylı listesi” olarak tanımlamaktadır (Cambridge Dictionary, 2017). Dolayısıyla, bir kurumun sahip olduğu nesnelere tümü detaylı olarak listelendiğinde, envanter dökümü sağlanmış olur. Ancak ayrıntılı bir envanter oluşturulduktan sonra, koleksiyon bütünüyle incelenip, kayıt altına alınıp, gerekli çalışma ve araştırmalar yapılabilir ve daha sonra bu doğrultuda, koleksiyon yönetimi ve politikaları belirlenebilir. Bir başka deyişle, envanter, kurumun koleksiyon yönetiminin özünü oluşturmakta ve koleksiyon yönetimi politikasına esas teşkil etmektedir. Genel olarak koleksiyon yönetim politikası koleksiyondaki nesnelere envanterine göre, kurumun amaçları göz önüne alınarak şekillenir; fakat bazı durumlarda koleksiyonun amacı önceden belirlenerek, bu doğrultuda nesnelere alımı yapılarak, koleksiyon yaratılırken bir envanter oluşturulur. Önceden var olan bir koleksiyonun envanterinin sonradan yapılması daha meşakkatli ve sıkıntılıdır. Bu zorlukların nedeni çoğunlukla envanterde olması gereken bilgilerin ve kayıtların eksikliğinden kaynaklanmaktadır.

Yeni kurulan bir koleksiyonun envanteri henüz koleksiyon oluşturulurken hazırlandığı için, nesnelerin tüm detayları alım sırasında kaydedildiğinde, muntazam bir envanter kendiliğinden düzenlenmiş olur.

Envanter kayıtları çeşitli şekillerde tutulur ve adlandırılır. Koleksiyon yönetiminde en yaygın olarak kullanılan envanter türleri: giriş/alım tutanakları, envanter kontrol tutanakları ve kataloglardır (Roberts, 2004, s.31). Doğru ve ulaşılabilir bir dokümantasyon sisteminin varlığı koleksiyon yönetimi açısından en gerekli dayanaktır.

2.4.1 Giriş/alım tutanakları

Koleksiyona alınmasına karar verilmiş nesnelerin kurumun mülkiyetine geçtiği süreçteki prosedürlerin ve belgelerin giriş/alım tutanaklarına kaydedilmesi gerekmektedir. Koleksiyona giriş/alım kayıtları, nesnelerin koleksiyona resmi kabullerinin belgelendirilmesidir. Böylelikle nesnenin tasarruf hakkı kuruma geçerken, nesne hukuki açıdan sahiplenilmiş olunur. Dolayısıyla bu tutanaklar nesnenin koleksiyondaki resmi kaydını oluşturmaktadır. Ayrıca, nesnenin menşei, alım şekli ve tarihi, nesnenin sigorta değeri, imzalanan kontratlar, sanat eseri için ise sanatçı bilgileri ve benzeri tüm malumatın giriş/alım tutanağına eklenmesi gerekmektedir. Mülkiyetin resmi dökümanlarının giriş/alım tutanaklarında kayda geçirilmesi envanterin ilk ve en önemli aşamasıdır (Roberts, 2004, s.31). Giriş tutanakları, daha sonra nesnelerin teknik bilgileri ve durum raporlarını içeren, koleksiyon dokümantasyonu açısından bir başlangıç noktasıdır.

Nesnenin giriş/alım tutanağına kaydının ilk aşaması, o nesneye özel bir kimlik numarasının verilmesidir. Çoğunlukla kullanılan sistemde, bu kimlik numarası kurum adı kısaltması, alım yılı ve koleksiyona katılım/kayıt sıra numarası, aralarda nokta, alt çizgi veya tire işareti bulunarak oluşturulur³ (Ladkin, 2004, s. 20). Nesneye bu kimlik numarası atandıktan sonra barkod sistemi ile nesneye zarar vermeden ve direk üzerine yapıştırılmadan iliştilir; böylelikle nesne ile tutanakları eşleşmiş olur.⁴ Eğer nesnenin niteliği dolayısıyla barkod sistemi kullanılamıyor ise, örneğin nesne çok küçük veya heykel ise, bu kimlik numarası etiketine işlenir.

³ Örneğin 2004'de 20. alım olarak National Archaeological Müzesi'ne katılan bir nesnenin kimlik numarası NAM_2004_20 veya NAM.2004.20 olabilir.

⁴ Örneğin nesne bir tablo ise, barkod tablonun çerçevesinin arka kısmına iliştilir.

İkinci aşama olarak, nesnenin kimlik numarası altında, bir sicil dosyasının oluşturulmasıdır. Bu dosyaya öncelikle mülkiyet belgeleri, nesnenin teknik bilgileri ve ölçüleri, alım işlemleri ve durum tespit raporunun işlenmesi gerekmektedir. Durum raporunun öncelikle içermesi gereken, nesnenin görünüşünün yazılı ve görsel tarifidir. Buna ilaveten nesnenin detaylı fotoğrafları çekilerek, her hangi bir hasar var ise, tespit edilerek ve tarih atılarak kayıt altına alınması gerekmektedir. Durum raporu nesnenin her hareketinde güncellenmelidir. Böylelikle, hasarlar anında tespit edilip, gerekli önlemler alınma yoluna gidilebilir. Bu konu nesnelere bakım ve korunması açısından son derece önemlidir.

Eski koleksiyonların çoğunda giriş/alım tutanakları bulunmamaktadır. Bu durumda, envanter kontrol tutanakları ve kataloglara eklenmesi için nesnelere tek tek kuruma giriş şeklinin araştırılması gerekmektedir. Bulunabiliyorsa alım prosedürleri ile ilgili diğer bilgilerin toparlanarak, nesnelere atanacak olan kimlik numaralarının dahil olduğu, bir sicil dosyasının hazırlanması gerekmektedir. Eğer nesne ile ilgili herhangi bir giriş/alım tutanağı veya belgesi bulunamıyorsa ise, durum raporu ve teknik bilgilerin envanter kontrol tutanağına işlenerek nesnenin kaydı yapılmalıdır.

2.4.2 Envanter kontrol tutanakları ve kataloglama

Envanter kontrol tutanakları ve kataloglama nesnenin koleksiyon içinde kullanımı ve nesne ile ilgili detaylı bilgilerin yazıldığı ve fotoğraflarının yer aldığı kayıtlardır. ICOM'un bir alt kuruluşu olan CIDOC envanterin kontrolünü, koleksiyonun yasal sorumluluğu altındaki nesnelere fiziksel varlıklarının saptanma süreci olarak tanımlanmıştır (CIDOC, 1995, s. 24). Kataloglama, koleksiyondaki nesnelere hakkındaki temel bilgilerin toplanıp, bir sistem dahilinde tarif edilmesi ve bu bilgilerin sıralanarak oluşturduğu nesne/eser kayıtlarının toplamına verilen tanımlamadır (CIDOC, 1995, s. 23). Dolayısıyla kataloglama, envanter kontrolü temel alınarak, nesnenin detaylı bilgilerinin de eklenmesiyle oluşan kayıt altına alma sistemidir.

Eski koleksiyonların envanter oluşumunda çoğunlukla sorumluların karşılıklarına çıkan en büyük zorluk, eksik ve yetersiz kayıtlardır. Bazı durumlarda ise, kayıtlarda yer alan nesnelere koleksiyonda bulunamamaktadır ve yerleri bilinmemektedir. Eski koleksiyonların envanterleri yeniden veya sıfırdan oluşturulurken, envanterdeki eksik bilgilerin ve dokümantasyonların tamamlanması kurum tarafından bir proje olarak

ele alınmalı ve zaman içinde yetkililer tarafından bilgiler elde edildikçe envantere eklenmelidir. Böyle bir projenin tamamlanması uzun sürebilir; dolayısıyla kurumun yapılacak olan işin kapsamını etraflıca düşünüp, finansman ve personel kaynaklarını da göz önünde bulundurarak, gerçekçi bir planlama yapması gerekir (Roberts, 2004, s. 40).

Bir sosyal bilimler envanteri ve kataloğunda bulunması gereken minimum veriler aşağıdaki gibidir (ICOM, 1995, s.27):

- 1) Ülke
- 2) Nesnenin fiziksel olarak bulunduğu kurum
- 3) Nesnenin sahibi olan kurum
- 4) Nesne giriş/kimlik numarası
- 5) Koleksiyona alım/giriş şekli
- 6) Koleksiyona alım/giriş tarihi
- 7) Fotoğraf / Eskiz
- 8) Nesnenin adı
- 9) Nesnenin materyali
- 10) Nesnenin boyutları
- 11) Nesnenin fiziksel tasviri
- 12) Nesnenin fiziksel durumu

Ayrıca, envanter ve katalogda bulunması gereken veriler bilgi gruplarına da ayrılıp, daha detaylı bilgiler mevcut ise bu gruplar da kategorik bir şekilde listelenmelidir (ICOM, 1995, s. 27). Örneğin, nesne koleksiyondan çıkartılıyor ise, çıkış tarihi, şekli, kime verildiği ve eğer imha edildiyse, tarihi, yeri, ve ne şekilde atıldığı vb bilgiler nesnenin siciline ayrı ayrı “nesnenin elden çıkarma” başlığı altında listelenmelidir.

2.4.3 Envanter ve katalogun koleksiyon planlamasındaki önemi

Kurumun koleksiyonundaki nesnelere belli standartlara uyarak kayıt altına alması koleksiyon yönetiminin temel gereksinimlerinden biridir. Envanter ve kataloglama, kurumun koleksiyonundaki nesnelere tespiti, korunma ve bakımları için ne kadar önemli ise, koleksiyon yönetimi ve planlanması için de o kadar önemlidir. Bu

bağlamda, envanter ve katalog oluşturulduktan sonra kurum, koleksiyon yönetim politikası ile koleksiyonunun arasındaki ilişkiyi değerlendirme fırsatını elde eder. Böylelikle, koleksiyonun gelişmesinin önünü açacak bir süreç başlatılmış olunur. Edson'a (2004, s. 144) göre, kurumun koleksiyonundaki varlıklarını analiz ederken kullanılması önerilen metotlardan biri çizelge 2.4.3.1'de gösterilen *SWOT analizi*⁵dir. Bu metot ile koleksiyonun bulguları analiz edilip, kuvvetli ve zayıf noktaları belirlenip, gelişime açık alanlar ile tehlike arz eden alanlar tespit edilerek, koleksiyon geliştirme sürecine gerçekçi bir şekilde başlanabilir.

Çizelge:2.4.3.1 SWOT analizi tablosu.

<i>S</i> trengths (Güçlü Yönleri)	<i>W</i> eakness (Zayıf Yönler)	İÇ ETKENLER
<i>O</i> pportunities (Fırsatlar)	<i>T</i> hreats (Tehditler)	DİŞ ETKENLER
OLUMLU	OLUMSUZ	

Koleksiyon ve kurum açısından SWOT analizi yapılırken, iç etkenlerden oluşan güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenmesinin yanı sıra, dış etkenlerden gelebilecek tehditler ve fırsatların da düşünülmesi gerekmektedir. Böylelikle koleksiyonun olumlu ve olumsuz yönleri tespit edilerek gerekli planlamalar yapılabilir ve daha sonra bu doğrultuda koleksiyonun geliştirilmesine yönelik hareket planları hazırlanabilir.

Koleksiyon planlaması çoğunlukla göz ardı edilen fakat aslında kurum açısından ciddiyle düşünülüp, yapılması gereken faaliyetlerden biridir. İyi bir koleksiyon planlamasında sorgulanması gereken konular aşağıdaki gibidir (Gardner ve Merritt, 2002, s. 295):

⁵ SWOT analizi işletmeler için geliştirilmiş olup, kurumun, projenin, tekniğin, sürecin, durumun veya kişinin güçlü (*Strengths*) ve zayıf (*Weaknesses*) yönlerini belirlemek; iç ve dış çevreden kaynaklanan fırsat (*Opportunities*) ve tehditleri (*Threats*) tespit etmek için kullanılan stratejik bir tekniktir (Cebecioğlu, 2006, s.80).

1) İhtiyaç değerlendirmesi (*Needs assesment*): Kurumun faaliyetlerine destek olması açısından koleksiyonun ne Şekilde gelişmesi gerekmektedir? Bir başka deyişle, etkili bir koleksiyon planı, kurumun stratejik planları göz önüne alınarak oluşturulmalıdır.

2) Koleksiyonun güçlü ve zayıf yönleri nelerdir?

3) Fark analizi (*Gap analysis*): Kurumun gerçekte var olan koleksiyonu ile kurumun idealindeki koleksiyon arasındaki fark/farklar nedir?

4) İhtiyaç değerlendirmesi ve fark analizi çalışmalarına dayanarak, koleksiyona hangi nesnelere öncelikle alınması ve/veya koleksiyondan hangi nesnelere öncelikle çıkarılması gerekir?

5) Kurumun koleksiyonunu tamamlayıcı nitelikte başka kurumlarda koleksiyonlar mevcut mu?

6) Kurumun elindeki kaynaklar ile neler geliştirilebilir? Doğru bir koleksiyon planı, kurumun finansal gücü, insan kaynağı ve fiziksel kapasitesi göz önüne alınarak yapılmalıdır. Eldeki kaynaklar koleksiyonun gelişmesi amacına yeterli değil ise ne gibi çözümler üretilmelidir?

Koleksiyon planlaması süreci, kurumun misyonuna, hedef kitlesine, koleksiyonun sergilenmesine ve uzun vadede değerlendirilmesine, gerekiyor ise yeniden tanımlamalar yapılmasına uygun olmalı ve bu doğrultuda uygulamaya geçilmesine imkan tanınmalıdır. Kurumlar her zaman gelişime açık olmalıdır ve bunun için nitelikli bir koleksiyon planı, geliŐimin sürekliliği ve kalitesi açısından son derece etkin olmaktadır (Edson, 2004, s. 144). Ayrıca, dikkatli yapılan bir koleksiyon planı, özellikle sponsor arayıŐları sırasında, kuruma saygınlık kazandırarak, ciddi bir avantaj sağlayacaktır (Gardner ve Merritt, 2002, s. 61).

2.5 Koleksiyon Yönetiminde Küratörlüğün Önemi

Kürasyon kelimesi, bir nesnenin veya koleksiyonun toplanması, organizasyonu, korunması ve sergilenmesi olarak tanımlanabilir. Bir koleksiyonun kürasyonunu yapan, bu konuda uzmanlaşmış bilirkiŐi *küratör* olarak adlandırılmaktadır (Cambridge Dictionary, 2017). “Küratör, kontrolü altında bulunan müze koleksiyonlarının bakım, geliştirme, inceleme, iyileŐtirme ve yönetme işlerinden sorumludur” (Ayaokur, 2014, s. 37). Bir kuruma bağlı olarak çalışan küratörler, kurum, sanatçı ve izleyici arasındaki iletiŐimi sağlayan bir araçtır.

Küratörlük çok yönlü bir çalışmayı kapsamaktadır. Curators Committee of the American Association of Museums'un (CURCOM) hazırladığı *Küratörler için Etik Kurallar (A Code of Ethics for Curators)* (2009, s.3) listesine göre küratörlerin başlıca ve en önemli sorumlulukları koleksiyonun incelenmesi, yorumu, bakımı ve geliştirilmesi ile kurumun kimliğine uygun materyal, konsept, sergileme ve diğer uygulama alanlarının idaresidir. Bu nedenle koleksiyon yönetiminde küratörün önemi, koleksiyonu en iyi bilen kişi olarak, koleksiyon idaresinin her aşamasında sorumluluk alması beklenen bir yönetici olmasıdır.

Küratörler kendi alanlarında son derece uzmanlaşmış, genellikle yüksek öğretim dereceleri olan, deneyimli bilirkişilerdir. Bazı durumlarda ise, küratörlük rolü ve sorumluluğu kurumun içindeki uzman kişiler tarafından da üstlenilebilir. CURCOM'a (2009, s. 3) göre müze/kurum küratörlerinin yapması gerekenler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- 1) Kendi alanlarındaki akademik gelişmelerden haberdar olmaları.
- 2) Koleksiyona nesnelere alımı ve çıkarılmaları konusunda tavsiyelerde bulunmaları.
- 3) Koleksiyonun bakımı ve onarımı konusunda sorumluluk almaları.
- 4) Koleksiyon yönetim politikası oluşumunda aktif bir rol üstlenerek, gerekli durumlarda, koleksiyon yönetim politikalarını savunmaları.
- 5) Koleksiyondaki nesnelere üzerine araştırma yapıp, gerekli kayıtları oluşturmaları.
- 6) Koleksiyonda bulunan nesnelere kuruma ait olup olmadığının tespitini yapmaları.
- 7) Koleksiyonun sergilenmesi konusunda tüm süreci yönetmeleri.
- 8) Eğitim amaçlı programlarda yer almaları.
- 9) Koleksiyonun kamuya açılmasını desteklemeleri ve imkan sağlamaları.
- 10) Bilimsel araştırmalara, tezler gibi yazılımlara destek verip, gerektiğinde katkıda bulunmaları.
- 11) Müzelerinin/Kurumlarının konferans, seminer, toplantılar ve basında temsilcisi olmaları.

12) Uluslararası ve ulusal kurallar konusundaki son gelişmeleri yakından takip ederek, koleksiyona uygulamaları.

2.6 Koleksiyonun Sergilenmesi ve Küratörün Rolü

Sergileme, koleksiyonların ve nesnelerin bilgisinin açığa çıkarıldığı ve kamuya sunulduğu en önemli süreçtir.

Sergi, “nesneler ve nesnelerin bütünleyici öğeleri üzerine dayanan, önceden belirlenmiş bir alanda sunulan, kavramların, değerlerin ve/veya bilginin iletimi amacını taşıyan özel anlatım teknikleri ve öğrenme dizileri kullanılan bir iletişim ortamıdır”. Müze sergilemelerinde amaç, koleksiyondaki nesneleri, toplumun tanıyacağı biçimde düzenlemek ve nesneler hakkında bilgileri sunmaktır. Nitelikli bir koleksiyonun doğru planlanmış bir sergi ile sunulması, toplumun bilgilenmesine ve öğrenmesine katkıda bulunmaktadır (Ayaokur, 2014, s. 99).

National Association for Museum Exhibition bir serginin başarılı sayılabilmesi için izleyiciyi fiziksel, entelektüel ve duygusal olarak cezbetmesi gerektiğini belirtmektedir ve başarılı bir sergi hazırlığında göz önüne alınması gereken altı kategori şu şekilde sıralanmaktadır (NAME, 2012, s. 1):

- i) İzleyicinin bilinçlenmesi: İzleyicinin verdiği tepki serginin amacına uygun olmalıdır. Dolayısıyla, sergide kullanılacak olan içerik, tasarım ve ifade aracı kararları hedef kitleye göre belirlenmelidir. İzleyicinin ve hedef kitlenin bilinçlenmesi için, bilgi farklı formatlarda sunulabilir. Sunum şeklinin uygunluğu izleyeceğinin ihtiyacı ve beğenisi göz önüne alınarak verilmelidir.
- ii) İçerik: Sergi sunumu, içeriğin bütünlüğünü bozmayacak şekilde oluşturulmalıdır. Sergi içeriği ile sunum şekli, koleksiyonun kullanımı ve çevresel faktörlere uyum göstermelidir. İçerik, serginin konusuna dair en son bilgileri yansıtmalıdır. Önemli fikirler, sunulan nesnelere kanalıyla ve uzmanların bilgilerine dayanarak, sergi içeriği sayesinde izleyiciye iletilmelidir. İçerik konusunda sorgulanması gereken bazı konular şunlardır: Serginin konusu güncel ilgi alanı dahilinde midir? Veya sergi güncel olarak ilgilenilmesi istenen konuya yeterli derecede dikkat çekmekte midir? Sergi konusunu pekiştirecek yeterli sayıda nesne/eser mevcut mudur?
- iii) Koleksiyonlar: Koruma ve emniyet konuları gerekli bir şekilde ele alınmalıdır. Örneğin, nesnelerin kaidelerine uygun bir şekilde yerleştirilmesine özen gösterilmelidir. Ayrıca, iyi bir korumayı sağlayacak ışık seviyesi ve nem oranı

gibi şartların da sağlanması gerekmektedir. Her türlü emniyet tedbirlerinin alınmış olduğundan emin olunmalıdır.

iv) İletişim: Serginin iletmek istediği mesaj açık ve anlamlı bir şekilde ifade edilmelidir. Bu konuda serginin içeriği düşünülerek dikkate alınması gereken bazı noktalar şunlardır:

- a) Sergi başlığı ilgi çekici bir şekilde ve gerektiği kadar konuyu iletebiliyor mu?
- b) Fikirler açıkça ifade ediliyor mu? İzleyici bu fikirleri net bir şekilde algılayabiliyor mu?
- c) İçeriğin sunumunda farkedilebilir bir yapı/model var mı? Yok ise bunun için geçerli bir neden var mıdır?
- d) Tutarlı, anlaşılabilir ve bağlantılı bilgi sunumu mevcut mu?
- e) Konunun uygunluğuna göre sergiler belirli cevaplar sunmaktansa izleyiciye belli sorular sordurmaya yönelik olabilir. Sergi hangi amaca yönelik iletişim sağlamaktadır?
- f) Bazı özel konular ve özel nesnelere önemlerine uygun bir şekilde ele alınmalıdır.
- g) Açıklayıcı medya/iletişim kanalları (etiket, ışık, video, interaktif medya vb) serginin amacına, içeriğine ve hedef kitleye uygun mudur?
- h) Sergi cazip mi? Merak uyandırıyor mu? Sergi izleyici ile birebir ve anlamlı bir bağlantı sağlayabiliyor mu? Sergi izleyici için yeterince çekici mi? Bu konuda her türlü gayretin gösterilmesi gerekmektedir.

v) Tasarım ve uygulama: Kullanılan medya/iletişim kanalları ve sunumun tasarımı serginin teması, konusu, hedef kitlesi ve koleksiyona yönelik uygunlukta mı?

- a) Tasarım öğeleri (renk, ışık, grafik uygulamalar, sergi mobilyası) serginin fikirlerine ve tonuna katkıda bulunup, destek sağlıyorlar mı?
- b) Serginin akışı, izleyiciye sergi hakkında kavramsal, fiziksel ve etkili bir tanıtım oluşturuyor mu? Mekanın kullanım şeklinin sergi akışını desteklemesi gerekmektedir.

- c) İzleyicilerin sergide verilmesi amaçlanan bilgileri doğru bir sıralamada izlemeleri açısından sergi akışının yönlendirmelerinin açık ve net bir şekilde belirtilmesi gerekmektedir.
 - d) Tasarımda kullanılan malzemelerin (mobilya, kulaklıklar, ses sistemleri, broşürler, grafikler vb) kalitesinin sergi bütçesi, serginin süresi ve izleyicilere uygun kalitede olmasına özen gösterilmelidir.
- vi) Ergonomi-konfor, emniyet ve ulaşılabilirlik: Sergi fiziksel olarak ulaşılabilir durumda mı? Rahat ve emniyetli bir şekilde sergi izlenebilmekte mi?
- a) Sergide tedirgin edici kısımlar var ise, bu bilgilerin serginin öncesinde uyarı olarak verilmesi gerekmektedir. Bu bilgilendirme doğrultusunda izleyici sergiyi izleyip izlememe kararını verebilmelidir.
 - b) Yönlendirme gerektiğinde, talimatların açık ve kolay anlaşılabilir olması gerekmektedir.
 - c) Serginin mekan tasarımı içeriğinde, oturma/dinlenme yerlerinin de düşünülmesi gerekmektedir.
 - d) Etiketlerin ilgi çekici, bilgilendirici, okunaklı ve kolay anlaşılabilir olmasına dikkat edilmelidir.

Sergileme özünde bir görsel iletişim şeklidir. Bu iletişimin başarılı olabilmesi için nesnelerin ve sanat eserlerinin sergilenmelerinin, yazılı ve görsel bilgilendirme ile ayrıca desteklenmeleri gerekir. Söz konusu yazılı bilgiler çoğunlukla paneller, başlıklar ve nesnelerin etiketleri üzerinden sunulur. Görsel ve yazılı bilgilendirmedeki amaç, serginin ve/ya teşhirin mesajının en iyi ve açık bir şekilde, herkesin anlayabileceği kolaylıkta bir lisan ile iletilmesi olmalıdır.

Son olarak, fiziksel mekan ve koleksiyon neyi içeriyor ve gerektiriyor ise, sergileme ona göre gerçekleştirilmelidir. “Küratörün görevi mevcut durumu ve imkanları tespit ederek sanatçı ve ekibi ile birlikte en uygun çözümü bulmaktır. Ancak bundan daha önemli olan görevi ise sanatçı ve ürünün seyirci ile kurduğu dili en iyi şekilde aktararak arabuluculuk görevini yapabilmesidir” (Vargün, 2015, s. 48). Dolayısıyla, küratör ve ekibinin uyumlu çalışması, koleksiyonu özümseyip, nesnelere ikinci bir hayat verirken kendi yaratıcılıklarını ve gerekli tekniklerini doğru bir şekilde kullanmaları, sergilemenin başarılı ve kaliteli olmasını sağlayacaktır.

Bu bölümde, koleksiyon kavramının tarihçesi, koleksiyon yönetimi ve koleksiyon yönetim politikasının günümüz koleksiyon anlayışının içerisindeki rolü ve bu konudaki literatür çalışmaları detaylı olarak aktarılmıştır. Koleksiyonun niteliği ve/veya boyutu her ne olursa olsun, ICOM standartlarına uyan bir koleksiyon yönetim politikasının oluşturulması gerekmektedir.

Bu bağlamda, İTÜ gibi köklü ve bilimselliği esas alan bir kurumda, hatırı sayılı sayıda ve nitelikte eser olmasından dolayı, koleksiyon yönetim politikasının ICOM standartlarına göre oluşturulması gerekli görülmektedir. Bu bağlamda, bir sonraki bölümde, İTÜ'nün yerleşkelerinde bulunan sanat eserlerinin tespitleri yapılırken ICOM standartları doğrultusunda İTÜ'nün Sanat Koleksiyonu'nun envanteri çıkarılmıştır.

3. İTÜ SANAT KOLEKSİYONU

3.1 İTÜ Sanat Koleksiyonu: Kapsam

Köklü tarihinden ve lider bir üniversite olmasından dolayı, İTÜ’de yıllar içinde birikmiş birçok farklı koleksiyon mevcuttur. Bir “teknik üniversite” olarak, farklı koleksiyonlarda bulunan nesnelere çoğu fakültelerin uzmanlığına göre toplanmış, değişik materyal ve türden teknik/mechanik vasıflar içermektedir. Ancak, bu tezde ele alınan “Sanat Koleksiyonu”, sadece İTÜ’ye ait yerleşkelerde bulunan plastik sanat (resim, heykel, kamusal heykel, büst, duvar resmi, pano ve gravür) eserlerini kapsamakta olup, diğer tarihi, antika, imitasyon ve teknik/mechanik nesnelere içermemektedir. Ayrıca tez kapsamında değerlendirmeye alınan ve fiziksel olarak İTÜ’de bulunan eserlere, akademisyenlerin ve idari personelin odalarında bulunan şahsi eserler/nesnelere dahil değildir. Diğer taraftan, Taşkışla Yerleşkesi’nde bulunan Sedat Çetintaş’ın rölöveleri Prof. Dr. Ayla Ödekan tarafından daha önce detaylı olarak ele alınıp yayımlandığından (Ödekan, 2004) ve ayrı bir koleksiyon olarak görüldüğünden tez dışında bırakılmıştır. Bu araştırmada, İTÜ’nün tüm yerleşkelerinde, fakültelerinde ve kamusal alanlarında sahip olduğu demirbaş eserler İTÜ Sanat Koleksiyonu başlığı altında incelenmiştir. Tezin kapsamı eserleri sanat tarihi açısından yorumlamak olmadığından dolayı eserlere ilişkin içerik ve sanatçı değerlendirmelerine fazla yer verilmemiştir.

3.2 İTÜ Sanat Koleksiyonu: Envanter Oluşturma Süreci

İTÜ Sanat Koleksiyonu’nun bütünüyle incelenmesi ve geliştirilmesine yönelik öneride bulunulabilmesi için, öncelikle bir envanter oluşturulması gerekmektedir. Bu bağlamda, İTÜ bünyesindeki tüm yerleşkeler (Maslak, Taşkışla, Maçka, Gümüşsuyu ve Tuzla), fakülteler ve akademik/idari birimlerindeki sanat eserleri araştırılmış, incelenmiş, kataloglanmış ve envanterin ilk basamağı tamamlanmıştır. Envanter oluşturma aşamasının ilk adımı sanat eseri ve objelerin buldukları yerlerde fiziksel

olarak tespit edilmesidir. Daha sonra, ICOM'un asgari envanter oluşturma şartları göz önüne alınarak, eserlerin fiziksel özellikleri kaydedilmiş, durum tespitleri yapılmış, nesnel/eserler hakkında yazılı ve sözlü bilgi toplanmış, varsa ayniyat/demirbaş bilgileri edinilmiş ve eserlerin fotoğrafları çekilmiştir. Kamusal alanlardaki eserler de tüm yerleşkelerde tespit edilerek, haklarında edinilen bilgiler benzer biçimde derlenmiştir.

3.2.1 Nesnelere belirlenmesi: İTÜ yerleşkeleri

İTÜ Sanat Koleksiyonu envanteri oluşturulması sırasında ziyaret edilen birimler aşağıdaki gibidir:

1. Maslak / Ayazağ'a Yerleşkesi: Rektörlük binası, Süleyman Demirel Kültür Merkezi (SDKM), Mustafa İnan Kütüphanesi, Bilgisayar ve Bilişim Fakültesi, Elektrik-Elektronik Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Gemi İnşaatı ve Deniz Bilimleri Fakültesi, İnşaat Fakültesi, Kimya-Metalurji Fakültesi, Maden Fakültesi, Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi ve kamusal alanlar.
2. Taşkişla Yerleşkesi: Mimarlık Fakültesi ve kamusal alanlar.
3. Maçka Yerleşkesi: İşletme Fakültesi ve kamusal alanlar.
4. Gümüşsuyu Yerleşkesi: Makina Fakültesi, Tekstil Teknolojileri ve Tasarımı Fakültesi ve kamusal alanlar.
5. Tuzla Yerleşkesi: Denizcilik Fakültesi ve kamusal alanlar.

Yukarıda belirtilen birimlerdeki tüm sanat eserleri oldukları yerlerde tespit edilmiştir. Fiziksel olarak tespit edilemeyen, fakat 2012 İTÜ takviminde yer alan Ercüment Kalmık'a ve şadan Bezeyiş'e ait ikişer eser bulunmaktadır. Ayrıca, bu süreçte sanatsal niteliği olmayan tüm eserler -özellikle imitasyon objeler, teknik/mekanik nesnelere, haritalar ve posterler- envanter çalışmasına dahil edilmemiştir. Bu bağlamda Maslak Yerleşkesi'nde bulunan Gemi İnşaatı ve Deniz Bilimleri Fakültesi, İnşaat Fakültesi, Kimya-Metalurji Fakültesi, Maden Fakültesi, Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi'nde, Gümüşsuyu ve Maçka Yerleşkeleri'nde İTÜ Sanat Koleksiyonu'na dahil olabilecek hiçbir eser mevcut değildir.

Eserler fiziksel olarak tespit edildikten sonra, ilk incelemeler ICOM'un sosyal bilimler envanterinde olması gereken asgari bilgiler doğrultusunda yapılmıştır. Buna

göre eserin fiziksel olarak bulunduğu kurum/birim/alan kaydedilmiş, koleksiyona giriş şekli ve tarihi ile ilgili bilgiler edinilmeye çalışılmış, alınan bilgi doğrultusunda kayıtlara işlenmiştir. Ayrıca, eserin adı ve sanatçısı hakkında bilgi edinilmeye çalışılmış, türü ve materyali gözlemlenmiş, eserin fiziksel tasviri ve durumu not alınmış, imkanlar dahilinde boyutları ölçülüp, fotoğrafları çekilmiştir. En son olarak, eserlere bir kimlik numarası atanmıştır.

3.2.2. İTÜ Sanat Koleksiyonu'nun envanterinin oluşturulmasında karşılaşılan zorluklar

İTÜ Sanat Koleksiyonu'nun envanterinin oluşturulmasında karşılaşılan en büyük zorluk, eski koleksiyonların çoğunda da rastlanıldığı gibi, nesnelere hakkındaki bilgi ve kayıtların eksik olmasıdır. Fakültelerde ve birimlerde çalışan personelden sözel bilgiler toplanarak bu eksiklikler bir ölçüde giderilmeye çalışılmıştır. Ancak, sözel ve üçüncü şahıs bilgi aktarımındaki sorun, söylenenlerin doğruluk payının kesin olarak bilinmemesi nedeniyle bilimsel veri olarak addedilememesidir. Ayrıca, eseri koleksiyona almış ve/veya komisyon etmiş olan akademik ve idari personelin kurumdan ayrılmalariyla veya vefatları ile beraber, yazılı olmayan bilgiler de kaybolmuş ve birinci şahıstan bilgi edinme imkanı ortadan kalkmıştır. Bilgi ve kayıtların eksikliğinin getirdiği bir diğer zorluk, nesnelere menşei hakkında verilerin olmayışı ve yasal durumlarının anlaşılabilmesidir. Bu durumda nesnelere mülkiyeti ile ilgili şüphe oluşmakta ve kesin olarak teyit edilememektedir. Nesnelere daha önceden yapılmış bir durum tespit kaydının olmayışı ayrıca hasarlı eserlerle ilgili ne zaman, nasıl ve neden hasar gördüğü konusunda veri yetersizliğine yol açmaktadır. Bununla beraber, restorasyonla ilgili tutanaklara hiç rastlanmamış ve tahribata uğramış eserlerin durumları da belirsiz kalmıştır.

İTÜ genelinde korunan sanat eserlerinin bir demirbaş envanter kaydı olmadığından, bu durum nesnelere tespit ve teyidinde soru işaretleri oluşturmuştur. Sadece Taşkışla Yerleşkesi'nde bulunan Mimarlık Fakültesi'nde kimi eserlerle ilgili bir demirbaş envanter listesi bulunmaktadır. Böylece, Taşkışla Yerleşkesi'ndeki nesnelere tespitleri sırasında, daha önce kayda geçirilmiş olan bazı eserlerin teyidi yapılabilmektedir. Ancak, 2012 İTÜ Takvimine göre Mimarlık Fakültesi Koleksiyonu'nda olarak belirtilen iki adet Ercüment Kalmık resmi, Taşkışla'daki inceleme sırasında fiziksel olarak tespit edilememiştir.

Maçka Yerleşkesi ve Maslak / Ayazağa Yerleşkesi'nde bir çok bina yenilenmiş veya yenilenme sürecinde olduğu için, eserlerin bir kısmı korunma amacıyla yerlerinden alınmıştır ve bu nedenle bazı eserler gözlemlenememiştir. Yine 2012 İTÜ Takvimine göre Maçka Yerleşkesi İşletme Fakültesi Koleksiyonu'nda görünen iki adet Şadan Bezeyiş resminin de fiziksel tespitleri yapılamamıştır. Demirbaş envanter kaydı bulunmadığı ve herhangi bir tutananak da tutulmadığından söz konusu nesnelere nerede ve ne durumda oldukları hakkında bilgi edinilememiştir. Bunlardan dolayı İTÜ Sanat Koleksiyonu envanter listesinde bir takım eksikliklerin olabileceği şimdiden ön görülmektedir.

Dokümantasyon eksikliğinin yanı sıra fiziksel zorluklar ile de karşılaşmıştır. Örneğin, kimi eserlerin boyutu, ağırlığı, kondisyonu, konumu ve montaj şekli nedeniyle istenilen yakınlıktan incelenmeleri veya yerinden çıkarılıp arka bölümlerine bakılmaları ve/veya tartılmaları mümkün olamamıştır. Bu kısıtlamalar nedeniyle nesnenin menşei, kuruma geliş tarihi, bir önceki sahibi, kilosu, materyali, vb. olası verilere ulaşılamamıştır. Bu durum nesnelere fotoğraf çekilmesinde de çeşitli müşküllere yol açmıştır. Nesnelere erişim zorluğu ayrıca materyal tespiti ve ölçümlerde de sapmalara sebep olmuş olabilir. Fiziksel zorluklarla beraber envanter oluşumu sürecinde karşılaşılan, nesnelere kuruma giriş tutanakları, teknik bilgileri, ölçüleri, edinme işlemleri, durum tespit raporları gibi eksiklikler de envanter hazırlanmasını zorlaştırmıştır.

3.3 İTÜ Sanat Koleksiyonu Bulguları

İTÜ Sanat Koleksiyonu envanteri anılan zorluklara rağmen kayıt altına alınan toplam 71 eserden oluşmaktadır. Bu 71 esere fiziksel olarak gözlemlenemeyen iki adet Ercüment Kalmık ve iki adet Şadan Bezeyiş tablosu da dahildir. Fiziksel tespitleri yapılan eserlerin 42 tanesi resim, 19 tanesi heykel, dört tanesi gravür, bir tanesi pano ve bir tanesi duvar resmidir. Maslak/Ayazağa Yerleşkesi'nde 44 adet, Taşkışla Yerleşkesi'nde 17 adet fiziksel olarak görülmüş ve iki adet fiziksel olarak görülememiş eser, Tuzla Yerleşkesi'nde altı adet ve Maçka Yerleşkesi'nde iki adet fiziksel olarak görülememiş eser mevcuttur (Çizelge 3.3.1). Gümüşsuyu Yerleşkesi'nde herhangi bir sanat eserine rastlanmamıştır. İTÜ Sanat Koleksiyonu bulguları, nesnelere buldukları yerlerde tespit edilip, özellikle buldukları yerde sergilenmelerinden ötürü, yerleşkeler kapsamında incelenecektir. Her yerleşkede

bulunan eserler ayrıca türlerine göre de daha detaylı olarak sunulacaktır. Bunun yanı sıra eserler, sanatçılara ve niteliklerine göre de değerlendirilecektir.

3.3.1 Maslak / Ayazağa yerleşkesi bulguları

İTÜ'nün en büyük arazisi (kamusal alanı), en çok fakültesi, en fazla idari birimi (rektörlük dahil) ve kültür merkezi olan mekanı Maslak / Ayazağa Yerleşkesi'dir. Bu sebeple en çok eser de bu yerleşkede yer almaktadır (Çizelge 3.3.1.1).

Çizelge:3.3.1 İTÜ Yerleşkeleri ve eser türü dağılımları.

İTÜ	MASLAK	TAŞKIŞLA	MAÇKA	GÜMÜŞSUYU	TUZLA	TOPLAM
RESİM	25	16	2	-	3	46
HEYKEL	14	2	-	-	3	19
GRAVÜR	4	-	-	-	-	4
DUVAR RESMİ	-	1	-	-	-	1
PANO	1					1
TOPLAM	44	19	2	0	6	71

Maçka Yerleşkesi'nde ve Taşkişla Yerleşkesi'nde oldukları bilinen fakat fiziksel olarak görülemeyen dört resim bu tabloya dahildir.

Çizelge: 3.3.1.1 Maslak Yerleşkesi fakülteleri ve eser türü dağılımları.

MASLAK/ AYAZAĞA YERLEŞKESİ	RESİM	HEYKEL	PANO	GRAVÜR	TOPLAM
REKTÖRLÜK	9			4	13
SDKM	16				16
MİNAN KÜTÜPHANESİ		1			1
KAMUSAL ALANLAR		9			9
ELEKTRİK / ELEKTRONİK		2			2
FEN / EDEBİYAT		2	1		3
GEMİ İNŞAATI / DENİZ BİLİMLERİ					0
İNŞAAT					0
KİMYA / METALURJİ					0
MADEN					0
UÇAK /UZAY BİLİMLERİ					0
BİLGİSAYAR / BİLİŞİM					0
TOPLAM	25	14	1	4	44

3.3.1.1 Rektörlük

Maslak Yerleşkesi'ndeki Rektörlük binasında yedisi resim ve dördü gravür olmak üzere toplam on bir eser bulunmaktadır. Eserler Rektörlük binası ve Süleyman Demirel Kültür Merkezi'nde (SDKM) yoğunlaşmaktadır.

Rektörlük makamında İTÜ'nün köklü tarihini yansıtan iki adet tuval üzeri yağlıboya tablo yer almaktadır. Bunlardan birincisi, Kızıtaşlı Ali Rıza tarafından yapılan *Taşkışla ve Taksim Topçu Kışlası*'nin resmidir (Kaçar ve diğ. 2013, s. 364) (Şekil 3.3.1.1.1). Ressam Kızıtaşlı Ali Rıza ile ilgili bilgiye erişilememiştir, fakat üslubu incelendiğinde eserin Asker Ressamlar⁶ dönemine ait olduğu düşünülmektedir. Kompozisyon kurgusu, perspektif kullanımı ve renk yelpazesi bu üsluptaki eserlerin ortak plastik değerlerini anlamakta yardımcı olmaktadır. Resmin üzerinde herhangi bir imza bulunmamaktadır. Resmin kondisyonu hasarlı olup, orta kısmında göçükler ve özellikle sağ kısımdaki boya katmanlarında dökülmeler gözlemlenmiştir.

Şekil: 3.3.1.1.1 Kızıtaşlı Ali Rıza, *Taşkışla ve Taksim Topçu Kışlası*, tuval üzerine yağlıboya, 75cm x 100cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.⁷

⁶ Batı anlayışında Türk resim sanatının temelleri, III. Selim döneminde ilk kez resim derslerinin verilmeye başlandığı, 1795'te açılan Mühendishane-i Beri-i Hümayun'da (İTÜ) atıldı. Batılı anlamda çağdaş Türk resminin gelişmesi açısından askeri okullar önem taşımaktadır ve Asker Ressamların yaptığı eserler Batı tekniğine ve perspektifine uygun üsluptadırlar (Tansuğ, 1991, s. 51) On dokuzuncu yüzyılın ilk yarısında başlayan Asker Ressamlar hareketi on sekizinci yüzyıl başlarından bu yana Batı ile ilişkiler kurulan saray çevrelerinde de desteklenmiştir. Sultan Abdülaziz'in emriyle Paris'e resim öğrenimine gönderilen Ahmet Ali (Şeker Ahmet Paşa) (Tıbbiye'den) ve Süleyman Seyyid Bey (Harbiye'den) gibi asker ressamlar, Batı etkilerini özümseyip yeni ve özgün sentezlere varmaktadır... Bu sanatçılara Batı'da resim eğitimi görmemiş olan Hüseyin Zekai Paşa da katılmakta ve on dokuzuncu yüzyıl Türk resminin üç büyük sanatçısı olarak bu asker ressamlar gösterilmektedir. Bu üç önemli asker sanatçının üslup özelliklerine işaret etmek amacıyla peyzaj, figür ve natürlmort temalarına yaklaşımları kişisel üslup özelliklerini belirleyen örneklerle tanımlanabilir (Tansuğ, 1991, ss. 55-56).

⁷ Kaynağı belirtilmemiş olan tüm fotoğraflar Ayşe Canan Atlı tarafından 2017 yılında çekilmiştir.

Rektörlük makamında bulunan ikinci eser daha önce Mühendishane-i Berri-i Hümayun'un 1815-1830 yılları arasında hocası ve 1830-1834 yılları arasında başhocası (rektörü) olan, değerli bilim adamı Başhoca İshak Efendi (1774-1834)⁸'nin portresidir (Şekil 3.3.1.1.2). “Yazdığı çok sayıda eserle, talebelerinin yetişmesine katkıda bulunduğu gibi Türk bilim ve eğitimine getirdiği yenilikler onu, devrinin diğer alimlerinden ayırır” (Kaçar ve diğ. 2012, s. 133). Rektörlük makamındaki *Başhoca İshak Efendi* portresi Edip Hakkı Köseoğlu'nun⁹ 1943'te Beşinci Devlet Resim Heykel Sergisi'nde birincilik kazanmış olan ve hali hazırda orijinali İstanbul Resim Heykel Müzesi'nde bulunan portrenin bir kopyasıdır (Kaçar ve diğ. 2013, s. 137)¹⁰.

Şekil: 3.3.1.1.2 Sanatçısı bilinmiyor, *Başhoca İshak Efendi*, tuval üzerine yağlıboya, 113cm x 80cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

⁸ İshak Efendi'nin hizmetlerinin başında, daha önce öğrencilerinin yerde oturup dizleri üzerinde not tuttıkları Mühendishâne-i Berrî-i Hümayun'u disiplin ve tadrîsatiyla Batı'nın askerî okulları seviyesine çıkarmış olması gelir. Onun basılmış kitaplarının tamamı kendinden sonra da Mühendishâne-i Berrî-i Hümayun'da ders kitabı olarak okutulmuştur. İshak Efendi'nin önemli hizmetlerinin bir diğeri de hakkında yazdığı ilim dallarını ve Batı dillerini çok iyi bilmesi sebebiyle birçok terimin Türkçe karşılığını bulmasıdır (İhsanoğlu, 2000, s. 530).

⁹ Edip Hakkı Köseoğlu (1904-1990) Ortaöğremini Kadıköy Lisesi'nde tamamlayan sanatçının gençlik yılları Ali Hadi Bara ve Fikret Mualla'yla birlikte geçmiş ve sanata olan eğilimi bu yıllarda başlamıştır. Sanat eğitimini Sanayi-i Nefise Mektebi'nde İbrahim Çallı'nın yanında yapan Köseoğlu'nun bu dönemde büyük ustalardan yaptığı kopyalar onun hem tekniğinin gelişmesine hem de bu ustalardan etkilenmesine yol açmıştır. 1927'de Paris'e giderek Lhote'un atölyesinde devam etmiştir. 1932'de Güzel Sanatlar Akademisi'ne öğretim üyesi olarak atanmıştır. Figüratif eğilimli ve anlatımcı yapıtlar üreten sanatçının resimlerinde Çallı ve onu izleyen kuşağın resim anlayışından, İzlenimcilik'in ışık kullanımından klasik ustaların tekniğinden izler bulunmaktadır (Arslan, 1997, s. 1056).

¹⁰ Genel olarak kopya ve imitasyon eserler bu tez kapsamı dışında tutulmuş olsa dahi, bu eserin Rektörlük makamında bulunması ve konusunun İTÜ'nün başhocasının portresi olmasından dolayı, İTÜ Sanat Koleksiyonu kapsamına alınması uygun görülmüştür.

Rektörlük özel kalem odasında sanatçısı bilinmeyen göl, ev ve dağ manzaralı tuval üzerine yağlıboya bir tablo bulunmaktadır (Şekil 3.3.1.1.3). Resim yerinden dikkatlice oynatılıp, arka yüzüne bakıldığı halde herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır. Ayrıca, eserin nasıl, nereden ve ne zaman geldiği ile ilgili bilgi de mevcut değildir (Şekil 3.3.1.1.4). Eser üslup açısından Asker Ressamlar döneminin pastoral çalışmalarını andırmaktadır. Batı etkisiyle öncelikle peyzaj, ölü doğa, vb. klasik betimlemelere yönelen bu kuşağın ressamlarının tercih ettikleri içerik, kompozisyon ve renk paletine uyum gösteren bir eserdir. Öte yandan resim kayda değer derecede hasarlıdır (özellikle sağ alt tarafında ciddi derecede boya dökülmeleri mevcuttur) ve çerçevesinden neredeyse ayrılmaktadır. Bundan dolayı, restorasyon çalışmaları sırasında uzmanlar tarafından otantikasyonunun da yapılması uygun olur.

Şekil: 3.3.1.1.3 Sanatçısı bilinmiyor, *İsimsiz*, tuval üzerine yağlıboya, 73cm x 98cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Şekil 3.3.1.1.4 Sanatçısı bilinmiyor, *İsimsiz*, tuval üzerine yağlıboya, 73cm x 98cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Arka Yüzü).

Rektörlük özel kalem odasında bulunan diğer iki eser Günseli Kato (d. 1956)'nın SDKM'de bulunan Japon serisine aittir¹¹ (Şekil 3.3.1.1.5 ve Şekil 3.3.1.1.6). Kondisyonları iyi olan bu iki eser, kağıt üzerine Japon pigment boyası ve altın varak kullanılarak yapılmış soyut betimlemelerdir.

Şekil: 3.3.1.1.5 Günseli Kato, *Japon Serisi (1)*, 1999, Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak, 162cm x 174cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Şekil: 3.3.1.1.6 Günseli Kato, *Japon Serisi (2)*, 1999, Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak, 162cm x 174cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

¹¹ Günseli Kato ve bu seri hakkındaki bilgiler SDKM bölümünde detaylı olarak verilecektir.

Rektör Yardımcısı makamında, resmin üzerindeki imza incelenerek sanatçı Ahmet Şahit¹² tarafından yapılmış olduğu tespit edilen, gül ve meyve temalı tuval üzerine yağlıboya ölü doğa resim bulunmaktadır (Şekil 3.3.1.1.7). Resmin üzerinde herhangi bir yıl belirtilmemiştir fakat eserin sanatçısı ve durumu incelendiğinde yakın zamanda yapıldığı tahmin edilmektedir. Eserin İTÜ'ye giriş şekli ise kayıt altına alınmamıştır.

Şekil: 3.3.1.1.7 Ahmet Şahit, *İsimsiz*, tuval üzerine yağlıboya, 75cm x 115cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Rektörlük binasında bulunan ana toplantı odasında Cemal Akyıldız¹³ (d. 1933) tarafından yapılmış olduğu belirlenen dört adet gravür kayda geçirilmiştir. Her gravürün altında İTÜ'nün yerleşkelerinin adı açıkça yazılmıştır. Buna göre gravürler *İTÜ Taşkışla* binası (Şekil 3.3.1.1.8), *Mühendishane-i Berri-i Hümayun* (Şekil 3.3.1.1.9), *İTÜ Maçka Karakolhanesi* (Şekil 3.3.1.1.10) ve *İTÜ Gümüüşsuyu* (Şekil 3.3.1.1.11) binalarını konu etmektedirler. Teknik resim ve perspektif kurallarına son derece uygun gravürler belge niteliğinde eserler olarak yorumlanabilir. Maslak Yerleşkesi'nde bulunan rektörlük toplantı odasında diğer tarihi İTÜ yerleşkelerinin gravürlerinin yer alması son derece anlamlı ve yerindedir. Ayrıca, eserlerin tümünün tarihi 2014 olup, kondisyonları gayet iyidir.

¹² Ahmet Şahit (d.1949) Lise eğitimi döneminde resim çalışmalarına başlamıştır. 1971 yılında Tebriz Üniversitesi'ni bitirene kadar kişisel resim çalışmaları olmuş, sanatçı daha sonra Tebriz ve Tahran'ın ünlü ressamlarından olan Mukbili, İrani ve Behiştî'den aldığı derslerle çalışmalarına devam etmiştir. 1985 yılında sanat okulu açmış, 2004 yılında Koska Sanat Galerisi'nde daimi sergi ve çalışmaları olmuştur. 2014 yılından bu yana Büyükçekmece Belediyesi bünyesinde Osman Hamdi Kültür Merkezi'nde resim eğitmeni olarak çalışmaktadır. Ayrıca 2015 yılında Mimarsinan Sanat Evi'ni açmıştır. Realist akımdan esinlenerek natüremort ve doğa resimleri yapmaktadır (Url-1).

¹³ Cemal Akyıldız (d.1933) liseyi bitirdikten sonra Mimar Sinan Güzel Sanatlar Akademisi'ne kaydolup, Hamit Toktay, Hikmet Onat, İbrahim Çallı ve İhap Hulusi gibi hocalardan ders almıştır. 1950'li yıllarda gravür yapmaya başlayan sanatçı, cumhurbaşkanlığı ressamlığına seçilmiştir. Tarih konulu, belgesel nitelikli ve iz bırakacak gravür tarzında resimler çizmektedir" (Url-3).

Şekil: 3.3.1.1.8 Cemal Akyıldız, *İTÜ Taşkışla*, 2014, kağıt üzeri gravür, 39cm x 59cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Şekil: 3.3.1.1.9 Cemal Akyıldız, *Mühendishane-i Berri-i Hümayun*, 2014, kağıt üzeri gravür, 39cm x 59cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Şekil: 3.3.1.1.10 Cemal Akyıldız, *İTÜ Maçka Karakolhanesi*, 2014, kağıt üzeri gravür, 39cm x 59cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Şekil: 3.3.1.1.11 Cemal Akyıldız, *İTÜ Gümüşsuyu*, 2014, kağıt üzeri gravür, 39cm x 59cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

3.3.1.1.1 Rektörlük Sanat Galerisi (RSG)

İTÜ Rektörlük Sanat Galerisi (RSG) teknik üniversitenin sanat ile olan ilişkisini güçlendirmek adına kurulmuş ve Ayazağa Yerleşkesi'ndeki ana Rektörlük Binası'nın giriş katında 6 Şubat 2014 tarihinde açılmıştır. “RSG'nin kurulmasındaki amaç, farklı disiplinlerden sanat eserlerini tanıtmak, farklı bakış açılarını kucaklamak, estetik beğeni ve entellektüel bilinç düzeyini yükseltmektir” (Url-16). İTÜ Rektörü Prof. Dr. Mehmet Karaca, RSG'nin açılışında yaptığı konuşmada İTÜ'nün sanatla bütünleşen yönünü güçlendirmenin mutluluk verici olduğuna dikkat çekerek, İTÜ Ailesi'nden bir ismin¹⁴ sergisi ile açılışın yapılmasının anlamlı olduğunu belirtmiş ve “RSG'nin İstanbul'da tanınan ve bilinen seçkin bir sanat galerisi olacağını” vurgulamıştır (Url-2). Seçkin bir sanat galerisi olma hedefinde ilerleyen RSG'nin kurulmuş olması İTÜ'nün sanat yönünü pekiştirmesi açısından son derece olumlu bir yaklaşımdır. RSG'de hem İTÜ Ailesi'nden hem de dışarıdan sanatçıların eserleri sergilenmektedir. Bu bağlamda RSG, İTÜ'nün bilim, teknoloji ve sanatta lider bir üniversite olma vizyonunu kamuya yansıtırken, çağdaş ve yenilikçi sanat akımlarına da destek olmalıdır. Bu yönde ilerleme hem İTÜ Sanat Koleksiyonu'na katkı sağlayacak hem de İTÜ'nün “çağdaş ve lider üniversite” imajını bu yönde vurgulayacaktır.

İTÜ Rektörü Prof. Dr. Mehmet Karaca RSG'de açılan sergileri, İTÜ'ye gelemeyen, sergiyi gezme fırsatı olamayanlara da ulaştırmayı veya çok beğendikleri sergileri tekrar görmek isteyenler için bir dijital arşiv oluşturduklarını belirtmiştir (Url-16).

¹⁴ RSG açılışı İTÜ öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Murat Çakan'ın suluboya sergisi ile yapılmıştır.

RSG sergilerinin dijital bir arşive aktarılması yerinde bir çalışmadır ve İTÜ'nün teknoloji ve sanat bağlantısını güçlendirmektedir. Dijital arşivin yanı sıra, her sergi için e-dergi¹⁵ hazırlanıp, sanatsevelerle paylaşılmaktadır. Bunun için hem sergilerdeki eserlere hem de sanatçılara yönelik özel fotoğraf çekimleri ve tanıtıcı videolar hazırlanmaktadır. Bugüne kadar on dört farklı sergiye¹⁶ ev sahipliği yapmış olan RSG, hem İTÜ bünyesindeki akademisyen sanatçılara hem de dışarıdan farklı sanatçılara kucak açmaktadır. RSG'de eserleri sergilenen ebru sanatçısı Hikmet Barutçugil RSG'nin çok sevindirici bir gelişme olduğunu belirtip, “Teknik Üniversite gibi bir yerde estetik anlayışı daha gelişmiş ve hayal gücünü daha çok kullanan öğrenciler yetişmesine katkı sağlama fikri de, bu farkındalığa erişmiş öğrencilerle bir araya gelecek olmak da beni oldukça heyecanlandırdı” demiştir (Url-16).

İTÜ Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Telem Gök Sadıkoğlu ile yapılan görüşmede kendisi RSG bünyesinde farklı sanatsal ve akademik birikimleri bulunan kişilerden oluşan bir komisyonun kurulmuş olduğunu ve bu komisyonun sergilerin belirlenmesi aşamasında görev yaptığını belirtmiştir. (Prof. Dr. Telem Gök Sadıkoğlu, kişisel görüşme, 20 Temmuz 2017). Sergilerin bilgilerinin bulunduğu RSG'ye özel bir kitapçık hazırlanmış olup, bu yayım RSG'nin web sitesinde yapılan tanıtım ile uyumludur. Dijital sergi arşivlemesi, e-dergi ve basılı kitapçıkların bulunması, RSG'nin bir galeri yönetimi doğrultusunda çalışma içinde olduğunu da ayrıca göstermektedir.

RSG'nin kuruluş amacı ve misyonu kendine özgüdür ve dolayısıyla sanatçılar tarafından hediye edilen/edilecek olan eserler de ayrı bir koleksiyon olarak değerlendirilmelidir. Yine de, İTÜ'ye sanatçılar tarafından hediye edilmiş plastik sanatlar kapsamındaki eserler İTÜ Sanat Koleksiyon'u envanterine katılmıştır. İleride, İTÜ Sanat Koleksiyonu misyon ve vizyonuna uygun olan plastik sanatlar eserlerin bu koleksiyona dahil edilmeleri olasılığı mevcuttur ve bu bağlamda

¹⁵ RSG e-dergileri için bkz: Url-17

¹⁶ Söz konusu sergiler: Y. Doç. Dr. Murat Çakan (Şubat 2014) *Suluboya Sergisi*, Işık Güner (Şubat-Mart 2014) *Bitki İllüstrasyon*, Y. Doç. Dr. Selçuk Gürışık (Nisan 2014) *Keçe*, Hikmet Barutçugil (Mayıs 2014) *Ebru Sergisi*, İTÜ Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı (Haziran 2014) *Nadir Eserler Sergisi*, Bairam Bairami (Eylül-Ekim 2014) *Yağlıboya Sergisi*, Doç. Dr. Gönül Paksoy (Kasım-Aralık 2014) *Bez Bebekler*, Doç. Dr. Gülname Turan (Ocak-Şubat 2015) *Süs ve Ötesi*, Altan Bal (Mart-Nisan 2015) *Kamyoncular*, Yunus Karma (Mayıs-Haziran 2015) *İTÜ'den Tarihi Eşyalarla Çiçek Tasarımı*, Gürbüz Doğan Ekşioğlu (Şubat 2016) *Virgül*, Ali Alışır (Nisan 2016) *Sanal Üçleme*, İTÜ (Mayıs 2016) *Mühendishanenin Üç Baş Hocası*, Lori Nix (Kasım 2016) *Şehir Bildirimi*.

koleksiyonun gelişmesi açısından RSG'nin kurumsal varlığı bir avantaj oluşturmaktadır.

RSG'de yapılan sergilerden İTÜ Sanat Koleksiyonu'na üç adet eser dahil edilmiştir. Bunlardan ilki Rektörlük Genel Sekreter Yardımcısı odasında bulunan İTÜ Makina Fakültesi akademisyeni Yrd. Doç. Dr. Murat Çakan'ın¹⁷ (d. 1967) 2014 yılında yapmış olduğu, ağaç ve yol manzaralı suluboya tablodur ve RSG'nin açılış sergisinde sanatçı tarafından İTÜ'ye hediye edilmiştir. Bu bağlamda, RSG'den İTÜ Koleksiyonu'na katılan ilk eserdir (Şekil 3.3.1.1.1). RSG'de gerçekleşen ikinci sergi Işık Güner'in (d. 1983)¹⁸ “Bitki İlüstrasyon”¹⁹ sergisidir. Güner bu sergi kapsamında İTÜ için özel üç adet resim yapmıştır. İTÜ Sanat Koleksiyonu'na hediye etmiş olduğu *Göksüsen* (Şekil 3.3.1.1.1.2) bu eserlerden birisidir. Göksüsen çiçeğinin üstündeki arı İTÜ'nün amblemi arıyı sembolize etmektedir. Bu tip “bilimsel” sanat eserlerinin İTÜ Sanat Koleksiyonu içerisinde bulunması koleksiyonun karakterine son derece uygundur. Üçüncü eser (Şekil 3.3.1.1.1.3), Hikmet Barutçugil'in (d. 1952)²⁰ RSG'de Mayıs 2014 yılında açılan ve kendisinin 100. Kişisel sergisi olan “Ebru Sergisi”ndendir.²¹ Eserde “elif” harfi hat olarak ebru yüzey üzerine

¹⁷ “Murat Çakan ilköğretim yıllarında başlayan resim sanatına ilgisini, kendini sürekli geliştirerek beslemiştir. Ulusal ve uluslararası yarışmalara katılarak, ödüller almış, Makina mühendisliği alanındaki akademik kariyerini sürdürürken, resim çalışmalarından hiç kopmamıştır. 1994-95'te Brüksel'de -biri karma- iki sergi açmıştır. 2000 yılından bu yana İTÜ öğretim üyesi olan Çakan, halen Meslek Yüksekokulu ile İTÜ Bilim Toplum Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin müdürlüklerini yürütmektedir (Url-2).

¹⁸ Işık Güner lisans eğitimini Çevre Mühendisliği üzerine almıştır. Kariyerine bitki ressamı olarak yön veren Güner, bu alana ilişkin kurslara katılarak eğitim almıştır. “Bitkileri Tanıyalım” adlı çocuk kitabının ilüstrasyonlarını yapmış olup, “Kars-Iğdır Doğal Zenginlik Projesi” kapsamında üç yıl süreyle Kars'ta bitki ressamlığı eğitimleri vermiştir. Londra ve Edinburgh'da düzenlenen bitki ressamlığı sergilerinde üç kez “Altın Madalya”, iki kez “Serginin en iyi resmi” ve iki kez de “Mary Mandum Ödülü”nü almıştır (Url-2).

¹⁹ Ölçekli çizimlerin yapıldığı bitki ressamlığında bitkilerin en küçük ve karakteristik yapılarının mikroskopik özelliklerinin görülmesi sağlanıyor. Ortaya çıkan eserler, özellikle bilimsel çalışmalar ve yayınlarda kullanılıyor (Url-2).

²⁰ Hikmet Barutçugil 1973 yılında İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Uygulamalı Endüstri Sanatları Yüksek Okulu'nda tekstil eğitimi almıştır. Öğrencilik yıllarında önce hat sanatı ile, sonrasında ise ebru ile tanışmış ve ebruya duyduğu ilgi giderek artmıştır. 40 ülkede 99 kişisel sergi açmış, 96 karma sergide yer almış, 19 kitap yazmış, 200'e yakın kurs ve seminer ve 91 konferans vermiştir. Ebru ile sanat terapileri gerçekleştirmiştir. (Url-2)

²¹ Suya yazılan sanat olarak bilinen ebru sanatı, en eski Türk sanatlarından biridir. Ebrunun kaligrafisi, minyatür, illüstrasyon gibi diğer sanat dallarıyla bir araya geldiği ve disiplinler arası örneklerin sunulduğu sergide; “Ebrunun Mermer Yüzü”, “Yazılı Akkase”, “Akkase Ebru”, “Çiçek Motifleri”, “Kaya Resimleri”, “Minyatürler”, “İllüstrasyonlar”, “Fosiller” ve “Kaligrafisi” olmak üzere dokuz kategoride ebru çalışmaları yer almıştır (Url-2).

resmedilmiştir. Işık Güner'in ve Hikmet Barutçugil'in eserleri Rektör makamında muhafaza edilmektedir.

Şekil: 3.3.1.1.1 Yrd. Doç. Dr. Murat Çakan, *İsimsiz*, 2014, kağıt üzerine suluboya, 35cm x 45cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Şekil 3.3.1.1.2 Işık Güner, *Göksüsen*, 2014, kağıt üzerine suluboya, 41cm x 36cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Şekil 3.3.1.1.1.3 Hikmet Barutçugil, *Elif*, kağıt üzerine ebru, 67cm x 45cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

3.3.1.2 Süleyman Demirel Kültür Merkezi (SDKM)

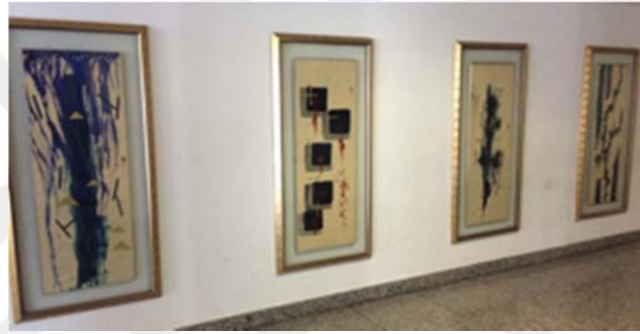
SDKM içinde iki kata dağılmış olarak on beş adet Günseli Kato²² eserinden oluşan “Japon Serisi” sergilenmektedir. Seriyeye ait panoların sekiz tanesi giriş katında, yedi tanesi üst katta bulunmaktadır (Şekil 3.3.1.2.1).²³ Sanatçı imzası olarak kırmızı Japon “hanko”su²⁴ tespit edilmiştir. Günseli Kato ile yapılan röportajda, sanatçı söz konusu toplam on yedi adet eseri 1999 depreminden sonra kendi panik ve acısını dindirmek üzere, “terapi” amaçlı yaptığını ve yaklaşık yetmiş soyut “performans” eseri arasında olduğunu ve malzeme olarak Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ile gümüş ve altın varak kullandığını dile getirmiştir. Sanatçı, SDKM’de 2001’de düzenlenen sergisinden sonra, bu serideki en kıymetli eserlerini İTÜ’ye uygun gördüğünü belirtmiştir. İTÜ ile her zaman iyi ilişkiler içinde olduğundan, eserlerinin özellikle İTÜ’de yer almasını istediğini ifade etmiştir (Günseli Kato, kişisel görüşme, 20 Nisan 2017).

²² Günseli Kato 1956’da İstanbul’da doğmuştur. 1981 yılında Japon Sato Bursu ile Tokyo Üniversitesi’ndeki geleneksel Japon Resmî Bölümü’ne kabul edilmiştir. Öğrenimini burada tamamlayan Kato, on iki sene boyunca Tokyo Üniversitesi’nde Türk Minyatürü ve İslam Seramik Sanatları konularında ders vermiştir. Günseli Kato, Türk ve Japon kültürlerini sentezleyerek, minyatür sanatını çağdaş fikir ve formlarda büyük ölçek ve farklı malzemelerle birleştirip, eserlerinin zaman, kültür ve değerler ötesi bir boyuta ulaşmasını sağlamaktadır. (Url-4)

²³ Daha önce belirtildiği gibi bu seriden iki adet eser Rektörlük Özel Kalem odasında yer almaktadır.

²⁴ Damga/mühür/imza

Montaj ve sergileme aşamasında kendisinin küratör ile beraber eserlerin asılma sırasına karar verdiğini de söyleyen Kato, sanatçı ve eser bilgilerinin bir pano düzeni içinde ekleneceğinin kendisine söylendiğini vurgulamıştır (Günseli Kato, kişisel görüşme, 20 Nisan 2017). Ne var ki, mevcut sergilemede sanatçı ve eserler ile ilgili hiç bir pano ve/veya etiket bulunmamaktadır. Bu konuda, sanatçının onayı doğrultusunda bilgi panosunun ve etiketlerin hazırlanıp, montajının en kısa zamanda yapılması önerilmektedir. Eserlerin bir seri içinde yer alması ve değerli bir çağdaş sanatçının belli bir dönemini kendi üslubunda yansıtmasından ötürü, bu seri İTÜ Sanat Koleksiyonu'nda önemli bir yere sahiptir. Ayrıca bu seri İTÜ Sanat Koleksiyonu'nun yaklaşık beşte birini oluşturduğundan koleksiyon için hatırı sayılır bir önem arz etmektedir.

Şekil: 3.3.1.2.1 Günseli Kato, *Japon Serisi*, 1999, Japon kağıdı üzeri Japon pigment boyası ve altın varak, 162cm x 174cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu, SDKM sergilemesi.

SDKM'de Günseli Kato Japon serisinin yanı sıra, büyük salonda sahnenin sağ üst tarafında, Ekber Yeşilyurt²⁵ (d. 1949) tarafından 1995 yılında yapılmış tuval üzerine yağlıboya bir Atatürk portresi bulunmaktadır (Şekil 3.3.1.2.2). Eserin İTÜ'ye giriş yılı ve şekli bilinmemektedir. Resmin kondisyonu iyi olup, oditoryumda kolon arkasında bulunmasından ve görünüşünün engellenmesinden dolayı mevcut yerinin değiştirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

²⁵ Ekber Yeşilyurt, 1949 Iğdır doğumludur. Bir çok yarışmada başarı ödülleriyle sahip olan bir sanatçıdır. Herald Tribüne ve Milliyet Gazetelerinin uluslararası alanda düzenlediği "Cumhuriyetin 75. Yılında Atatürk" konulu portre yarışmasında başka bir Atatürk portresi finale kalmıştır (Url-5).

Şekil:3.3.1.2.2 Ekber Yeşilyurt, *Atatürk*, 1995, tuval üzerine yağlıboya, 165cm x 112cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: Url-5).

3.3.1.3. Mustafa İnan Kütüphanesi

Maslak/Ayazağa Yerleşkesi'ndeki Mustafa İnan Kütüphanesi içinde Prof. Dr. Mustafa İnan'ın (1911-1967) bronz bir büstü bulunmaktadır.²⁶ İTÜ'de yer alan çoğu heykel ve büstün yanında bilgi panosu bulunmamasına rağmen, Mustafa İnan Kütüphanesi'ndeki büstün iki tarafında İnan hakkında bilgi panoları yer almaktadır (Şekil 3.3.1.3.1). Ancak büstün sanatçısı ve yapılış tarihi hakkında bir bilgi bulunmamakta; sadece büstün alt kısmında sanatçının "S. Güner" imzası yer almaktadır. Aynı sanatçı Elektrik-Elektronik Fakültesi'nde yer alan Ord. Prof. Dr. Bedri Karafakıoğlu ve Prof. Dr. Mustafa Santur'un da bronz büstlerini yapmıştır.

Şekil:3.3.1.3.1 S. Güner, *Prof. Dr. Mustafa İnan*, bronz kaplama, 40cm x 25cm x 25cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

²⁶ Prof. Dr. Mustafa İnan bilimi sanata dönüştüren mühendis olarak anılmaktadır. 1954-1957 yılları arasında İTÜ İnşaat Fakültesi Dekanlığı ve 1957-1959 yılları arasında İTÜ Rektörü olarak görev yapmıştır. Tübitak Bilim Kurulunda vefatına kadar görev almıştır (Kaçar ve diğ., 2013, s. 262-263).

3.3.1.4. Kamusal Alanlar

İTÜ Maslak Yerleşkesi kamusal alanlarında bulunan heykeller İTÜ Sanat Koleksiyonu'na katılış yılına göre en yeniden en eskiye doğru sıralanacaktır. İTÜ Maslak / Ayazağa Yerleşkesi, Arı Kapısı (yaya giriş kapısı) önünde bulunan *250. Yıl Heykeli* İTÜ Sanat Koleksiyonu'na dahil edilmiş en son eser olup, İTÜ Mimarlık Fakültesi Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü Öğretim Görevlisi Mehmet Erkök²⁷ (d. 1963) tarafından yapılmıştır (Şekil 3.3.1.4.1).

“Heykelin aynı zamanda farklı bölümleriyle farklı değerleri yansıttığını vurgulayan Mehmet Erkök, yer küre temasını yansıtan halkaların yer yüzündeki kıtaları, bir hat sanatı figüründen²⁸ ilham alınarak tasarlanan kalem kısmının bilimi ve mühendisliği, orta kısımda yer alan 250 adet insan figürünün ise kuruluşundan itibaren yolu İTÜ'den geçen herkesi, yani tüm İTÜlülere temsil ettiğini vurguladı. Rektör Prof. Dr. Mehmet Karaca ise heykelin, İTÜ'nün 250. yılına atfen yapıldığını ve zamanla öğrencilerin önünde fotoğraf çektirecekleri popüler bir sembol olacağına inandığını belirtti” (İTÜ Vakfı Yayını, Sayı 73, s. 96).

Mehmet Erkök ile yapılan röportajda, kendisi *250. Yıl Heykeli*'nin Vakıflar Bankası sponsorluğunda, Rektörlük tarafından komisyon edilerek yapıldığını belirtti (Mehmet Erkök, kişisel görüşme, 3 Mart 2017). İTÜ'nün bilim, teknoloji ve sanatta lider bir üniversite olma vizyonunu ve bu doğrultuda 250. Yılı'nı simgelemesi açısından yapılan bu eser, hem geleneksel hat sanatını, hem de yer küre tasarımı ile bilimi çağdaş bir yorumla birleştirerek, İTÜ'ye özgün ikonik bir yapıt olarak Arı girişinde ve Rektörlük binası yanında sergilenmesi anlamlıdır. Fakat, eser incelendiğinde, vandalizme uğramış olduğu görülmektedir (Şekil 3.3.1.4.2). Heykelin içinde bulunan insan figürlerinin bazılarının yerinden koparılmış olduğu, ayrıca mor spreyci boya ile üzerine zarar verildiği tespit edilmiştir.

²⁷ Mehmet Erkök Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'ni Endüstri Ürünleri Tasarımı bölümünden mezundur. 1993 yılında İTÜ Endüstri Tasarımı Ürünleri bölümünde başladığı öğretim görevliliğine halen devam etmektedir.

²⁸ Mehmet Erkök kendisiyle yapılan röportajda esinlendiği hat sanatçısının Nihat Dükhan olduğunu belirtmiştir (Mehmet Erkök, kişisel görüşme, 3 Mart 2017).

Şekil:3.3.1.4.1 Mehmet Erkök, *250. Yıl Heykeli*, 2016, paslanmaz çelik, 7.5m x 2m, 2m, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Şekil:3.3.1.4.2 Mehmet Erkök, *250. Yıl Heykeli*'nden ayrıntı, 2016, paslanmaz çelik, 7.5m x 2m, 2m, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Maslak / Ayazağa Yerleşkesi'nde bulunan bir diğer ikonik eser ise Musafa İnan Kütüphanesi önünde yer alan *Hezarfen Ahmet Çelebi* heykelidir (Şekil 3.3.1.4.3). Heykeltıraş Mehmet Aksoy²⁹ (d. 1939) tarafından yedi buçuk sene tamamlanan ve 23 Mayıs 2014'te açılışı yapılan heykelin başıçısı İTÜ mezunu Yük. Mak. Müh. Keskin Keser'dir.

Sanatçı Aksoy, Hezarfen'in onun kahramanı olduğunu belirterek “Bu heykel, bilimin ışığında yükselen ‘bin fenli’ Hezarfen için yapıldı. Tarihsel süreçten günümüze kadar Hezarfen'in onuru iade edilmemiştir. Bu heykel ile belki burada sağlanmış olacak” demiştir (İTÜ Vakfı Yayınları, Sayı 65, s. 128). Rektör Prof. Dr. Mehmet Karaca da heykelin açılış töreninde şunları söylemiştir: “Hezarfen Ahmet Çelebi, uçmayı başaran ilk Türk insanıdır. Bu vizyon ve başarıya sahip bilim insanına ithafen yapılan bir heykele sahip olmak da en çok İTÜ'ye yakışırdı. 241 yıldır öncü ve örnek olan üniversitemiz bilimin, tekniğin ve teknolojinin uluslararası merkezlerinden biridir” (İTÜ Vakfı Yayınları, Sayı 65, s. 128). Ayrıca, İTÜ Güzel Sanatlar Bölümü emekli öğretim üyesi Prof. Dr. Ayla Ödekan'a göre “*Hezarfen Heykeli* ‘bugün’ü tanımlamamaktadır, onun hedefi ‘yarın’lardır (İTÜ Vakfı Yayınları, Sayı 66, s. 109). Heykel bize Hezarfen'in 17. yüzyılda gerçekleştirdiği inanılmaz uçuşunu anımsatmakta ve bizleri bu yönde kıskırtmakta, 21. yüzyılın evrensel hedefine yönlendirmektedir.” Bu bağlamda, *Hezarfen Ahmet Çelebi Heykeli* İTÜ'nün bilim, teknoloji ve sanatta bilginin sınırlarını genişletmek ve öncü olma misyonunu tanımlamaktadır. Ayrıca, Mustafa İnan Kütüphanesi ile olan mekan ilişkisi de kayda değer bir görünüm sağlamaktadır. Kütüphane binasının çatı bölümünün eğrisiyle *Hezarfen Ahmet Çelebi* heykelinin yükselişi birbirini tamamlayan iki boyut oluşturmaktadır.

²⁹ Mehmet Aksoy 1961'de girdiği Güzel Sanatlar Akademisi'nde kısa bir süre resim bölümünde öğrenim gördükten sonra heykeltıraş Şadi Çalık'ın yönlendirmesiyle heykel bölümüne geçerek eğitimini Çalık atölyesinde tamamlamıştır...1970'te burslu olarak gittiği Londra'da iki yıl kalmıştır. 1972'de Berlin'e gitmiş ve 1977'ye değin buradaki Güzel Sanatlar Akademisi'nde öğrenim görmüştür. 1978-1981 arasında Türkiye'de Güzel Sanatlar Akademisi heykel bölümünde öğretim üyesi yapan Aksoy, 1981'den 1990'a kadar çalışmalarını Berlin'de sürdürmüştür. Heykellerinde en temel insan duygularını ve durumlarını anıtsal bir anlatımla işlemiştir. Biçimin soyut estetiğini zorlayan çağdaş figüratif heykelleri ile tanınır. (Erzen, 1997, s. 45).

Şekil: 3.3.1.4.3 Mehmet Aksoy, *Hezarfen Ahmet Çelebi*, 2013, mermer, taş ve paslanmaz çelik, 10m x 10m x 3m, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Maslak Yerleşkesi Elektrik-Elektronik Fakültesi ve Bilgisayar-Bilişim Fakültesi binasının yanındaki yeşillik alanda bulunan *Balerin* heykeli sanatçı Attila Onaran'ın (1932-1976)³⁰ eseridir. Eserin plakettinin üzerinde “Öğretmenlerimizden Hüseyin Coşkun ve sanatçı ailesinin konservatuarımıza armağanıdır.” yazmaktadır. Cumhuriyet Gazetesi'nde 14 Nisan 2013 Pazar günü sanatçının kızı Elif ile yapılan röportajda Onaran'ın vasiyetinin eserinin sokakta sergilenmesi olduğu yazılmıştır. Bu bağlamda, daha önce İstanbul'da İstiklal Caddesi'nde Galatasaray Hanı önünde sergilenmiş olan bu eser, Kültür Bilinci Geliştirme Vakfı tarafından 2012'de restoratör Serra Kaynak ve Özden Çalık gözetiminde gönüllü GlaxoSmithKline İlaçları çalışanlarının yardımlarıyla restore edilmiş ve temizlenmiştir (Şekil 3.3.1.4.4) (Url-6). *Balerin* heykelinin bu restorasyondan sonra, 2012'de İTÜ'ye geldiği tahmin edilmektedir. Galatasaray Hanı önünde sergilendiği dönem, eserin etrafında dolaşmak mümkün olmadığından, yapıtın, yani “*Balerin*”in döngüsel hareketi yeterince izlenememekteydi. Bu bağlamda, İTÜ'de bulunduğu konum itibarı ile heykel her açıdan gözlemlenebilmekte ve dolayısıyla “*Balerin*”in hareketi daha fazla algılanabilmektedir. Ayrıca heykelin bu şekilde izlenmesine yönelik bir peyzajla çevrelendiği de dikkati çekmektedir (Şekil 3.3.1.4.5).

³⁰ Attila Onaran Heykel sanatçısıdır. Yaşamı boyunca açık alanlara konulmak üzere toplam 12 paslanmaz çelik heykel üretmiştir (Url-6).

Şekil: 3.3.1.4.4 Attila Onaran, *Balerin*, 1975, paslanmaz çelik, 238cm x 85cm x 75cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu, (Galatasaray Hanı önü restorasyon öncesi ve sonrası), (Fotoğraf: Url-6).

Şekil: 3.3.1.4.5 Attila Onaran, *Balerin*, 1975, paslanmaz çelik, 238cm x 85cm x 75cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Bir başka paslanmaz çelik heykel, Maslak Kampüsü Fen-Edebiyat Fakültesi önünde bulunan ve Fatih Semiz³¹ tarafından yapılan *Circular Rotation (Sonsuz Döngü)* heykelidir (Şekil 3.3.1.4.6). Heykel 2008 yılında Prof. Dr. Faruk Karadoğan Rektörlüğü döneminde komisyon edilerek İTÜ'ye kazandırılmıştır (Url-6). Spiral bir döngü biçiminde bulunan bu eser, matematiksel ve geometrik kavramları çağdaş bir

³¹ Fatih Semiz 1992 Mimar Sinan Üniversitesi Heykel bölümü mezunudur. Sanatçı Avustralya'da yaşamakta olup, çağdaş heykelleri ile tanınmaktadır. 1-17 Mayıs, 2017 tarihleri arasında yapılan İTÜ 1. Haçkhava Heykel Atölyesi çalışmalarına da katılmıştır (Url-7).

sanat anlayışıyla betimlemiştir. Bu bağlamda, İTÜ Fen-Edebiyat Fakültesi önünde sergileniyor olması anlamlıdır.

Şekil: 3.3.1.4.6 Fatih Semiz, *Circular Rotation / Sonsuz Döngü*, 2008, paslanmaz çelik, 3m x 1.3m x 1.5m, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Bu dört büyük paslanmaz çelik çağdaş heykellerin yanı sıra, İTÜ’de 1-17 Mayıs 2007 tarihleri arasında düzenlenen “İTÜ 1. Açık hava Heykel Atölyesi”³² kapsamında yapılan dört adet çağdaş taş/mermer heykel de Maslak Yerleşkesi’nin farklı alanlarında sergilenmektedir. Söz konusu dört heykel, birer metre küplük beyaz mermer bloklar yontularak oluşturulmuştur. Birincisi SDKM’nin önünde bulunan kitap taşıyan / okuyan insanı andıran heykelin sanatçı imzası M.E.³³ olarak eser üzerinde tespit edilmiştir (Şekil 3.3.1.4.7). İkinci heykelin Nilhan Sesalan’a³⁴ ait olduğu imzası üzerinden ve katılan sanatçı listesinden belirlenmiş olup, eser Maden Fakültesi önünde yer almaktadır ve jeolojik sekiz katmanı betimler olarak yorumlanabilir (Şekil 3.3.1.4.8). Üçüncü heykel, Sanatçı Ayşegül Coles’un (d.

³² İTÜ’nün 2 Mayıs 2007 tarihli, I. İTÜ Açık Hava Heykel Atölyesi başlıklı basın bültenine göre bu etkinliğin amacı, “heykel sanatçıları ile İstanbullu sanat severleri İTÜ Ayazağa Yerleşkesinde yaratıcılığın ve hayalgücünün ifadesi olan çağdaş heykel sanatında buluşturup, bir üretim biçimi olan yontu sanatı yolu ile taşın çağdaş sanat yapıtlarına dönüşmesini sağlayarak İTÜ’nün ülkemizin kültürel sanatsal birikimine katkıda bulunmaktır.”

³³ İTÜ 1. Açık hava Heykel Atölyesi’ne katılan sanatçı listesi incelendiğinde M.E ile bağlantılı herhangi bir sanatçı bulunamamıştır.

³⁴ 1996 yılında İstanbul Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Heykel bölümünden yüksek lisans derecesiyle mezun olan Nilhan Sesalan’ın yapıtlarında, giderek daha dolaylı bir hal alan günlük hayat katmanında, her şeyi “olduğu” gibi algılama çabasıyla birlikte arkeoloji, mimari ve doğa referanslarının üst düzey analitik okumalarına da tanıklık ederiz (Url-8)

1965)³⁵ yap-bozu andıran heykeldir ve Fen-Edebiyat Fakültesi'nden İstinye çıkışına doğru yol kenarındaki yeşil alanda bulunmakta olup, üzerine grafiti yazıları boyanarak vandalizme uğramıştır (Şekil 3.3.1.4.9). Dördüncü heykel, Fen-Edebiyat Fakültesi'nin otoparkının yanında bulunan yeşillik alanda sergilenen Oya Sabahlar³⁶ (d. 1966) tarafından yapılmış olan yuvarlak hatlara sahip, başını yana eğmiş insan figürlü heykeldir (Şekil 3.3.1.4.10). Bu eserin üzerinde imza bulunmamasına rağmen, eserin Sabahlar'a ait olduğu yine sempozyuma katılan sanatçı listesinden ve diğer heykelleri (Şekil 3.3.1.4.11) ile olan üslup benzerliğinden yola çıkılarak tespit edilmiştir. Bu heykellerde çağdaş ve minimalist sanat anlayışı ile okuyan insan, düşünen insan, jeolojik katmanlar ve yap boz gibi bilimsel temalar gözlemlenmektedir. Bilim, teknoloji ve sanatın birlikteliğinin yansıtıldığı, İTÜ'nün vizyonunu doğrultusunda çağdaş eserler olmaları vasfıyla, Maslak Yerleşkesi'nde kamusal alanda sergilenmeleri uygun ve anlamlıdır.

İTÜ 1. Açık Hava Sempozyumuna katılan altı sanatçının³⁷ beşinin eserleri İTÜ'nün farklı alanlarında sergilenmektedir. Bu tip çalışmaların İTÜ ile sanatçı ilişkileri açısından yararlı olduğu, sadece sempozyumda üretilip sergilenen eserlerden ibaret olmadığı bu sanatçılarla geliştirilen ilişkiler sonucunda Fen-Edebiyat Fakültesi'nde bulunan Tamer Aydın ve Fatih Semiz'in eserlerinin de üniversiteye kazanılmasında etkili olduğu görülmektedir. Ayrıca, bu sempozyumda sanatçıların birer metreküp mermerden oluşturdukları heykeller bir bütünlük içinde çeşitlilik göstermekte ve İTÜ Sanat Koleksiyonu'nu olumlu yönde zenginleştirmektedir.

³⁵ Ayşegül Coles 2000 yılından beri İngiltere'de yaşamaktadır. Doğal malzemelere, özellikle taş ve tahtaya şekil vererek yaptığı organik formdaki heykelleri ile tanınmaktadır. (Url-9)

³⁶ Oya Sabahlar 1991 yılında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Heykel bölümünden mezun olmuştur. Sabahlar'ın eserleri iki kişisel sergisinde ve sekiz karma sergide yer almıştır. Sanatçı çalışmalarına İstanbul'da devam etmektedir (Url-10).

³⁷ Tamer Aydın, Ayşegül Coles, Oya Sabahlar, Fatih Semiz, Nilhan Sesalan ve Fetiye Boudevin. Ancak, Fetiye Boudevin'e ait bir eser İTÜ'de bulunmamaktadır. Sanatçıya ulaşılamadığından bilgi alınamamıştır.

Şekil: 3.3.1.4.7 M.E., *İsimsiz*, 2007, beyaz mermer ve taş, 100cm x 100cm x 100cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Şekil: 3.3.1.4.8 Nilhan Sesalan, *İsimsiz*, 2007, beyaz mermer ve taş, 100cm x 100cm x 101cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Şekil: 3.3.1.4.9 Ayşegül Coles, *İsimsiz*, 2007, beyaz mermer ve taş, 100cm x 100cm x 100cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Şekil: 3.3.1.4.10 Oya Sabahlar, *İsimsiz*, 2007, beyaz mermer ve taş, 100cm x 100cm x 110cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Şekil: 3.3.1.4.11 Oya Sabahlar, *Sessizlik*, 2010 (Url-10).

Maslak Yerleşkesi eski rektörlük binası karşısındaki tören alanında heykeltıraş Ferit Özşen³⁸ (d. 1943) tarafından 2007 yılında yapılan mermer kaide üzerinde yükselen bronz *Atatürk Heykeli* ve arkasında yer alan üç cepheli beyaz mermer kabartma bulunmaktadır (Şekil 3.3.1.4.12). *Atatürk Heykeli'nin* arkasında yer alan mermerin orta bölümünde, büyük harflerle Mustafa Kemal Atatürk'ün sözleri: “Benim manevi mirasım akıl ve bilimdir” kabartma olarak işlenmiştir. Mermerin sağ bölümünde

³⁸ Ferit Özşen Güzel Sanatlar Akademisi heykel bölümünde Hüseyin Gezer'in öğrencisi olmuştur. Daha sonra Akademi'nin Sadi Çalık Atölyesi'nde çalışmaya başlamıştır. 1972-1975 arasında Heykeltıraşlar Derneği başkanlığını yürütmüştür. Çeşitli illerde Atatürk ve Kurtuluş Savaşı konulu anıtları vardır. Hem figüratif hem de soyut ürünleri ile tanınır (Arslan, 1997, ss. 1415-1416).

meşale tutan bir çift, tahtaya yazı yazan bir çocuk, inceleme yapan bir bilim adamı, kitap okuyan bir kadın ve mekanik tekerlek tutan bir adam figürleri yer almaktadır. Sol kısımda ise, Kurtuluş Savaşı betimlemesi olarak, Türk bayrağı, top, beş asker figürü ve yardımcı olan bir kadın figürü bulunmaktadır.

Şekil: 3.3.1.4.12 Ferit Özşen, *Atatürk*, 2007, bronz ve mermer, 450cm x 94cm x 85cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

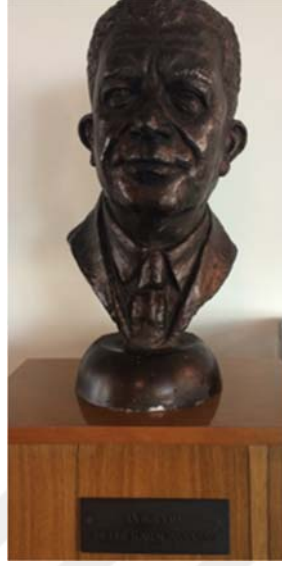
3.3.1.5 Elektrik-Elektronik / Bilgisayar-Bilişim Fakültesi

Elektrik-Elektronik Fakültesi ve Bilgisayar-Bilişim Fakültesi aynı ve yeni genişletilen bina içinde yer almaktadır. Elektrik-Elektronik Fakültesi Dekanlık ofisi önünde iki adet “S. Güner” tarafından yapılmış olan bronz büst yer almaktadır. Birincisi, *Ord. Prof. Dr. Bedri Karafakıoğlu*'nu³⁹ (1915-1978) (Şekil 3.3.1.5.1), ikincisi ise *Prof. Dr. Mustafa Santur*'u⁴⁰ (1905-1981) (Şekil 3.3.1.5.2)

³⁹ Ord. Prof. Dr. Bedri Karafakıoğlu 1960 yılında Elektrik Fakültesi Profesörler Kurulu tarafından Telekomünikasyon Tekniği Kürsüsü Ordinaryus Profesörlüğe oybirliği ile seçildi. 1964-1965 yıllarında İTÜ Elektrik Fakültesi Dekanlığı, 1965-1969 yılları arasında İTÜ Rektörlüğü yaptı. 1977 yılında tekrar Elektrik-Elektronik Fakültesi dekanlığına seçilen Ord. Prof. Dr. Bedri Karafakıoğlu, birçok bilimsel kongreye katılmış olmakla birlikte, yabancı dilde yayınlanmış beş makalesi, Türkçe yayınlanmış sekiz telif, on üç tercüme kitabı, dokuz telif ve on üç tercüme makalesi bulunmaktadır (Url-11). 20 Ekim 1978'de silahlı bir saldırı sonunda hayatını kaybetti (Kaçar ve diğ. 2013, s. 306).

⁴⁰ Prof. Dr. Mustafa Santur 1948-50 yıllarında Elektrik Fakültesi Dekanlığı ve 1954-55 yıllarında İTÜ Rektörlüğü yapmıştır. Prof.Dr. Mustafa SANTUR emekli olduğu 1975 yılına kadar görev yaptığı ve 1973 yılına kadar başkanlığını yürüttüğü Yüksek Frekans Tekniği Kürsüsü'nde verdiği dersler ve kurduğu laboratuvarlarda elektronik ve haberleşme mühendisliği disiplininin kurulup gelişmesi

betimlemektedir. Büstlerin kaidelerinin üzerinde şahısların isimleri yer almakta olup, bunun dışında başka bir bilgi mevcut değildir.

Şekil: 3.3.1.5.1 S. Güner, *Ord. Prof. Dr. Bedri Karafakıoğlu*, bronz kaplama, 47cm x 30cm x 30cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Şekil 3.3.1.5.2 S. Güner, *Prof. Dr. M. Santur*, bronz kaplama, 46cm x 27cm x 26cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

konusunda öncü katkılar yapmış ve bu hizmetleri nedeni ile anısına 1983 TÜBİTAK Hizmet Ödülü verilmiştir (Url-11).

3.3.1.6 Fen-Edebiyat Fakültesi

Fen-Edebiyat Fakültesi içinde üç adet Tamer Aydın'a⁴¹ (d. 1967) ait eser bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, Fen-Edebiyat Fakültesi ana kapı girişinde geometrik örüntü önünde kuşu andıran heykeldir. (Şekil 3.3.1.6.1). İkinci heykel ise, İnsan ve Toplum Bilimleri Bölümü koridorunda bulunan, yine geometrik örüntü önündeki insan figürlü heykeldir (Şekil 3.3.1.6.2). Hayata dair olumsuzlukların insanlar üzerindeki etkileri gibi temalar işleyen Tamer Aydın'ın bu heykelinin İnsan ve Toplum Bilimleri Bölümü'nde sergilenmesi anlamlıdır. Fakat, bilgi panosu bulunmadığından ötürü öğrenci ve akademisyenlerin bu eser ile ilişki kurması zorlaşmaktadır. Ayrıca, İnsan ve Toplum Bilimleri Bölümü koridorunda bulunan bu heykelin montajının ve kaidesinin eğreti olduğu gözlemlenmiş; bulunduğu yerden dolayı olası bir tehlikeye maruz kalabilme ihtimalinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sanatçı Tamer Aydın'ın bu binadaki üçüncü eseri ise üzerinde insan figürlerinin dairesel düzlemde yer aldığı panodur. (Şekil 3.3.1.6.3). Demir döküm olduğu düşünülen bu eserde paslanma gözlemlenmiştir.

Şekil: 3.3.1.6.1 Tamer Aydın, *İsimsiz*, 2005, demir döküm, 195cm x 99cm x 45cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

⁴¹ Tamer Aydın son yüzyılda sanayileşmenin ve teknolojinin doğa üzerindeki geri döndürülemez tahribatı ve bu tahribata insanın tepkisiz, umursamaz tavrı, çarpık kentleşme, doğal hayatın yok oluşu ve bütün bu hayata dair olumsuzlukların yine insan üzerindeki etkileri, Heykeltıraş ve Ressam Tamer Aydın'ın eserlerinin üretim sürecinde işlediği temalardır (Url-12). Tamer Aydın ayrıca 1. İTÜ Açık Hava Heykel Atölyesi katılımcısıdır.

Şekil:3.3.1.6.2 Tamer Aydın, *İsimsiz*, 2005, demir döküm, 124cm x 49cm x 25cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Şekil: 3.3.1.6.3 Tamer Aydın, *İsimsiz*, demir döküm, 133cm x 133cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

3.3.1.7 Gemi İnşaatı ve Deniz Bilimleri Fakültesi

Gemi İnşaatı ve Deniz Bilimleri Fakültesi'nde hiç bir eser bulunmamasına rağmen, fakülte girişinde bir sergi alanı tasarlanmıştır (Şekil 3.3.1.7.1). Şimdilik bu sergi alanında sadece gemi maketleri yer almaktadır.

Şekil:3.3.1.7.1 Gemi İnşaatı ve Deniz Bilimleri Fakültesi Sergi Salonu.

3.3.2 Taşkılla Yerleşkesi

Taşkılla Yerleşkesi Mimarlık Fakültesi ve Güzel Sanatlar Bölümü'ne ev sahipliği yaptığından dolayı, bu yerleşkede fazla sayıda eserin -özellikle resim türünde- bulunması doğaldır (Çizelge 3.3.2.1).

Çizelge: 3.3.2.1 Yerleşke ve eser adetleri.

YERLEŞKE	ESER ADETİ
MASLAK	44
TAŞKIŞLA	17 (+2)*
MAÇKA	0 (+2)*
GÜMÜŞSUYU	0
TUZLA	6
TOPLAM	71

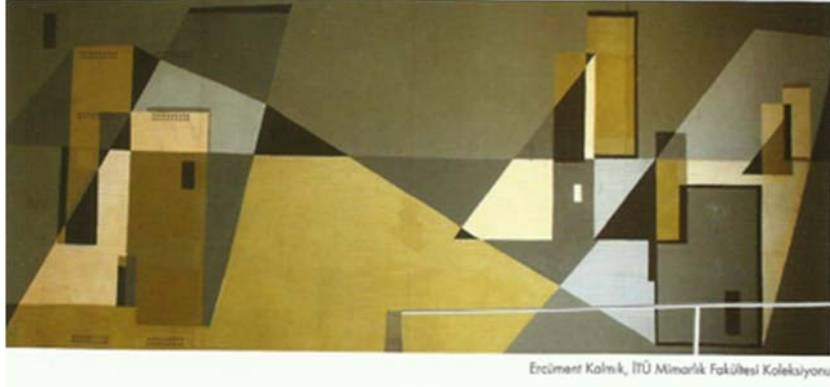
* Var olduğu bilinen, fakat yerinde fiziksel olarak tespit edilemeyen eser sayısı.

Mimarlık Fakültesi İTÜ'nün en eski fakültelerinden biri olduğundan yıllar içinde bünyesinde pek çok sanatçı akademisyen yer almıştır ve kimi zaman eserlerini Taşkışla'ya hediye olarak vermişlerdir. Taşkışla Yerleşkesi'nde en çok eseri bulunan sanatçı-akademisyen Ercüment Kalmık'tır⁴² (1908-1971). Toplamda yedi eseri farklı odalarda sergilenmektedir. İTÜ 2012 Takviminde Nisan ayı sayfasında "Ercüment Kalmık, 1963, İTÜ Mimarlık Fakültesi Koleksiyonu" (Şekil 3.3.2.1) ve Ekim ayı sayfasında "Ercüment Kalmık, İTÜ Mimarlık Fakültesi Koleksiyonu" (Şekil 3.3.2.2) alt yazılarıyla bulunan iki resim yapılan incelemelerde fiziksel olarak görülememiştir. Bu iki eserde de Zeynep Rona'nın da değindiği gibi (Rona, 1997, s. 937) Kalmık'ın 1960'larda "Kübizm'in parçalanmış düzlem anlayışını korumakla birlikte, serbest fırça vuruşlarıyla geniş renk lekeleri uyguladığı tuvaler üreterek daha lirik bir anlatım" geliştirdiği gözlemlenmektedir.

Şekil: 3.3.2.1Ercüment Kalmık, *İsimsiz*, 1963, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: İTÜ 2012 Takvimi Nisan ayı sayfasından).

⁴² Ercüment Kalmık önce Nazmi Ziya Güran, sonra İbrahim Çallı'nın öğrencisi olduğu Güzel Sanatlar Akademisi'ni bitirdikten sonra Paris'e giderek Sorbonne Üniversitesi'nde Sanat Tarihi dersleri almıştır. Büyük boyutlu figüratif soyutlamalarıyla tanınan sanatçı, 1960'ta Türkiye Çağdaş Ressamlar Cemiyeti'ni kurmuş, 1968'de Berlin Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'nde konuk öğretim üyeliği yapmış, 1969-1970'de de Güzel Sanatlar Akademisi'nde Temel Sanat Eğitimi Kürsüsü'nü kurmuştur. 1950'de İTÜ Mimarlık Fakültesi'nde Mimaride Renk, Şekil ve Kompozisyon Kürsüsü'nü kurarak yirmi yıl bu kürsünün başkanlığını yürütmüştür (Rona, 1997, s. 937).

Şekil: 3.3.2.2 Ercüment Kalmık, *İsimsiz*, İTÜ Sanat Koleksiyonu, (Fotoğraf: İTÜ 2012 Takvimi Ekim ayı sayfasından).

İTÜ Taşkılla Dekanlık makamında Kalmık'ın 1948 yılında yapmış olduğu *Balıkçıların Çalışması* adlı tuval üzerine yağlıboya resmi (Şekil 3.3.2.3) ve 1951 tarihli Mimarlık Fakültesi'nin ilk Dekanı *Ord. Prof. Emin Onat*'ın tuval üzerine yağlıboya portresi (Şekil 3.3.2.4) mevcuttur. Sanatçının Paris ve Lyon'da bulunduğu dönemde etkilendiği İzlenimcilik akımının ışılı renklerini 1940'ların ortasından sonra gerçekleştirdiği tablolarda “bezemesel öğelerden yararlanarak Matisse'i anımsatan çizgisel nitelikli bir anlatım geliştirdiğini” görmek mümkündür (Rona, 1997, s. 937). “Sanatçının en sevdiği konular yelkenliler, balıklar ve martılardır” ve bu iki etkiyi de *Balıkçıların Çalışması* resminde izlemek mümkündür.

Şekil 3.3.2.3: Ercüment Kalmık, *Balıkçıların Çalışması*, 1948, tuval üzerine yağlıboya, 90cm x 116cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: İTÜ 2012 Takvimi Haziran ayı).

Şekil: 3.3.2.4 Ercüment Kalmık, *Ord. Prof. Emin Onat Portresi*, 1951, tuval üzerine yağlıboya, 80cm x 65cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Dekanlık makamındaki bir başka eser Anıtkabir projesinin suluboya tablosudur (Şekil 3.3.2.5). Sanatçı imzası eser üzerinde yer almaktadır fakat tanımlanamamıştır. Eserin yılı 1951 olarak imzanın yanında bulunmaktadır. Dekan odasında dikkati çeken en önemli konu, başarılı bir kürasyonun gözlemlenmesidir. Özellikle tablo üzeri ışıklandırmalar ve tabloların birbirleriyle ilişkili bir düzen içerisinde yerleştirilmiş olması dikkati çeken ayrıntılardır. İTÜ Mimarlık Fakültesi'nin ilk dekanı olması dışında, ayrıca Anıtkabir'in de mimarlarından biri olan Ordinaryus Prof. Dr. Emin Onat'ın portresinin, Anıtkabir projesi ile aynı duvarda yer alması ve yan duvarda röprodüksiyon bir Atatürk portresi ile Türk bayrağının bulunması bir bütünlük yaratmıştır (Şekil 3.3.2.6).

Şekil: 3.3.2.5 Sanatçısı bilinmiyor, *İsimsiz*, 1951, kağıt üzerine suluboya, 91cm x 80cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Şekil:3.3.2.6 İTÜ Mimarlık Fakültesi Dekan Odası.

Yine Dekan odasında bulunan son resim, Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun⁴³ (1911-1975) 1946 yılında tuval üzerine yağlıboya olarak resmettiği *Köy Düğünü Betimlemesi*'dir (Şekil 3.3.2.7). Eyüboğlu'nun bu çalışması ikinci Fransa deneyiminden sonraki etkileri taşımaktadır. Özellikle Van Gogh'un eserlerinde bulunan soyut Doğu etkili ağaç betimlemesi ve Matisse'in renk cümbüşüne benzer renk tonları Eyüboğlu'nun bu resiminde öne çıkmaktadır. Ayrıca, tipik bir Türk halk ananesi olan köy düğününün resmedilmesi, Eyüboğlu'na özgün üslubu da yansıtmaktadır (Dal, 1997, s. 573). Dolayısıyla, bu eser İTÜ Sanat Koleksiyonu içindeki en değerli eserler arasında sayılmalıdır.

Mimarlık Fakültesi Dekanlığı'na bağlı idari ve toplantı odalarında Ercüment Kalmık'a ait beş eser daha bulunmaktadır. Bunlardan birincisi *Merdiven Çıkan Sepetli Kadın Betimlemesi*, 1953 tuval üzeri yağlı boya resim (Şekil 3.3.2.8), diğeri ise aynı sene yapılmış olan tuval üzeri yağlıboya *Ev* adlı tablolarıdır (Şekil 3.3.2.9) ve ikisi de Taşkılla envanterinde yer almaktadır. Bu iki eser de Kalmık'ın 1950 yılında kurduğu İTÜ Mimarlık Fakültesi içinde yer alan Renk, Şekil ve Kompozisyon kürsüsünün açılmasından sonra yapılmıştır. Sanatçı ilk soyutlamacı çalışmalarına İTÜ'deki kürsüyü kurduğu yıllarda başlamıştır. Sanatçının bu iki tablosunda da

⁴³ Bedri Rahmi Eyüboğlu ressam, seramikçi ve şairdir ve geleneksel Türk öğelerini kullandığı yapıtları ile tanınır. 1929'da İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi'ne girdikten sonra sırasıyla Nazmi Ziya Güran ve İbrahim Çallı atölyelerinde çalışarak iki yıl sonunda Çallı atölyesinden mezun olmuştur. 1931'de Fransa'ya gitmiş, 1933'te İstanbul'a dönmüş, 1934'te D Grubu sanatçılarına katılarak çalışmalarına devam etmiştir. Fransa'da kaldığı yıllarda özellikle Van Gogh, Matisse ve Dufy'den etkilenerek Doğu sanatını incelemeye başlamıştır. "Halk sanatının zenginliğini çağdaş teknikle yaşatma ve özgün bir Türk resmine ulaşma çabası içinde Bedri Rahmi'nin önemli bir yeri vardır" (Dal, 1997, s. 573).

parçalanmış bütünlerin, kimi zaman canlı, kimi zaman ise soğuk renklerle hareketlendirildiği ve eserlerin Kübizim akımının esintisini taşıdığı söylenebilir.

Şekil 3.3.2.7 Bedri Rahmi Eyüboğlu, *Köy Düğünü Betimlemesi*, 1946, tuval üzerine yağlıboya, 71cm x 101cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: İTÜ 2012 Takvimi Şubat ayı).

Şekil 3.3.2.8 Ercüment Kalmık, *Merdiven Çıkan Sepetli Kadın*, 1953, tuval üzerine yağlıboya, 70cm x 50cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: İTÜ 2012 Takvimi Ocak ayı).

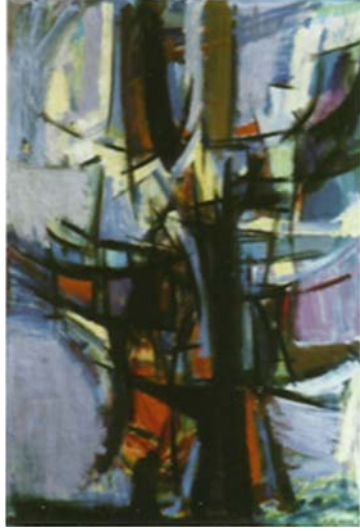

Şekil: 3.3.2.9 Ercüment Kalmık, *Ev*, 1953, tuval üzerine yağlıboya, 60cm x 80cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: İTÜ 2012 Takvimi Temmuz ayı).

Dekanlık Toplantı Salonu'nda ise yine Ercüment Kalmık imzalı iki adet soyut yağlıboya resim bulunmaktadır. Yeşil ve turuncu renklerin hakim olduğu eserin (Şekil 3.3.2.10) tarihi Taşkışla envanterine göre 1959 iken, diğer siyah ve mor renklerin ağırlıklı olduğu soyut eser 1963 tarihlidir (Şekil 3.3.2.11). Bu iki eser de Kalmık'ın 1950'den sonra soyut ve fırça darbelerinin belirgin olduğu çalışmalarına yaklaşmaktadır.

Şekil: 3.3.2.10 Ercüment Kalmık, *İsimsiz*, 1959, tuval üzerine yağlıboya, 90cm x 67cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: İTÜ 2012 Takvimi Mart ayı).

Şekil: 3.3.2.11 Ercüment Kalmık, *İsimsiz*, 1963, tuval üzerine yağlıboya, 100cm x 70cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu, (Fotoğraf: İTÜ 2012 Takvimi Mayıs ayı).

Mimarlık Fakültesi Fakülte Sekreterliği makamında yılı bilinmeyen, fakat yine Ercüment Kalmık imzalı *Köy Evleri Arasındaki İki Kadın* isimli yağlıboya resmi yer almaktadır (Şekil 3.3.2.12). Eserde geniş renk lekeleri olarak betimlenen evler, kullanılan renkler ve kompozisyon kurgusu Paul Cezanne'ın üslubunu andırmaktadır. Bu açıdan bakıldığında Kalmık, aldığı Batılı resim eğitiminin etkilerini eserlerine yansıtan bir sanatçı akademisyendir.

İTÜ Sanat Koleksiyonu'nda Ercüment Kalmık'a ait iki tanesi tespit edilememiş, toplam dokuz eser bulunmaktadır. Dolayısıyla, sanatçının yapıtları adeta bir özel koleksiyon oluşturmaktadır. Ercüment Kalmık, sadece İTÜ Mimarlık Fakültesi'nde değil, Çağdaş Türk Resim Sanatı içinde de son derece önemli bir kişi ve sanatçı olduğundan, eserlerinin İTÜ Sanat Koleksiyonu içindeki yeri önemlidir.

Şekil: 3.3.2.12 Ercüment Kalmık, *Köy Evleri Arasındaki İki Kadın*, tuval üzerine yağlıboya, 65cm x 50cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

İTÜ Mimarlık Fakültesi'nde akademisyenlik yapmış olan bir diğer sanatçı ise Rudolf Belling'dir⁴⁴ (1886-1972). Dekanlık koridorunda yer alan *Ord. Prof. Emin Onat Büstü* (Şekil 3.3.2.13) iyi bir kürasyon çerçevesi doğrultusunda sergilenmektedir ve büst Rudolf Belling'in yaptığı orijinal taş büstün kalıp olarak kullanıldığı bronz büsttür. Büstün kaidesi üzerinde İTÜ'nün logosu ve Profesör Onat hakkındaki bilgi yazısı Türkçe ve İngilizce olarak bulunmaktadır. Bu büstün sergilenme şekli ve bilgilendirme yazısı İTÜ'de bina içinde bulunan diğer büstlerin sergilenmesine örnek teşkil etmelidir. Belling'in eseri olan Onat'ın orijinal taş büstü de (Şekil 3.3.2.14), bir cam içerisinde korunarak Dekan Yardımcısı odasında sergilenmektedir.

Şekil:3.3.2.13 Rudolf Belling, *Ord. Prof. Emin Onat*, bronz, 45cm x 30cm x 30cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Şekil: 3.3.2.14 Rudolf Belling, *Ord. Prof. Emin Onat*, taş, 45cm x 30cm x 30cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

⁴⁴ Rudolf Belling Alman heykeltıraştır. 1911-1912'de Berlin Güzel Sanatlar Akademisi'nde öğrenim görmüş, 1918'de Kasım Grubu'nun (*Novembergruppe*) kurucu üyelerinden olan sanatçı İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'ndeki etkinlikleriyle tanınır. Almanya'da Nazi'lerin yönetime gelmesiyle yapıtları tahrip edilen Belling, 1937'de İstanbul'a gelmiştir. 1949-1966 arasında İTÜ'de modelaj dersleri vermiştir (Rona, 1997, s. 217).

Rudolf Belling'in yapmış olduğu orjinal büst dışında, dekan yardımcısı odasında yer alan diğer eserler ağaçlı bir meydanın tasvir edildiği ve sanatçısı bilinmeyen bir tablo (şekil 3.3.2.15) ve sanatçı "Ziya" tarafından resmedilmiş yağlıboya pastoral köy betimlemesi (şekil 3.3.2.16) tablosu yer almaktadır. Bu iki tablonun yapım yılları bilinmemekle beraber, ikisi de camla kaplı çerçeve içinde sergilendiğinden, çerçevelerinden çıkartılarak incelenmeleri mümkün olmamıştır. Resim arkalarında sanatçı, tarih, demirbaş no gibi bilgilerin yer alması muhtemel olduğundan, restoratör tarafından bu incelemenin yapılması uygundur.

şekil: 3.3.2.15 Sanatçısı bilinmiyor, *İsimsiz*, kağıt üzerine guaj, 55cm x 75cm, İT Sanat Koleksiyonu.

şekil: 3.3.2.16 Ziya, *İsimsiz*, tuval üzeri yağlıboya, 30cm x 38cm, İT Sanat Koleksiyonu.

Taşkışla'daki Güzel Sanatlar Bölümü holünde bulunan tablo, sanatçı-akademisyen Şadan Bezeyiş'e⁴⁵ (1926-2017) aittir. Bezeyiş, "1950'lerde Türk resminde soyutlamaya yönelen ilk sanatçılardan biridir...ve gerçek üstücülükten esinlenerek... figür, nesne, ritmik biçim ve uzay bütünlüğünden hareketle organik bezemesel öğeler içeren fantastik resimleri ile tanınır" (Tepeci, 1997, s. 238). Bezeyiş'in Taşkışla'da bulunan Atatürk ve Cumhuriyet döneminin betimlendiği yağlıboya resimde de (Şekil 3.3.2.17) sanatçının hareketli, soyut, ve organik formlarda farklı sahnelerin olduğu bezemesel öğeler içeren "fantastik" üslubu görülmektedir. Ancak, bu eser ciddi derecede hasar görmüştür. Tuvalin üzerinde hatalı montajın neden olduğu düşünülen birçok matkap deliği bulunmakta olup, acil restorasyon yapılması ve daha korunaklı bir şekilde teşhirinin sağlanması gerekmektedir (Şekil 3.3.2.18) (Şekil 3.3.2.19).

Şekil: 3.3.2.17 Şadan Bezeyiş, *İsimsiz*, tuval üzerine yağlıboya, 130cm x 270cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

⁴⁵ Şadan Bezeyiş 1951'de Güzel Sanatlar Akademisi yüksek resim bölümünü bitirmiştir, 1952'de İtalya'ya Roma Güzel Sanatlar Akademisine gönderilen sanatçı 1955'de Türkiye'ye döner ve 1956'da İTÜ Mimarlık Fakültesi'ne asistan olarak atanır. 1960'da İTÜ Mimarlık Fakültesi öğretim üyeliğine atanan sanatçı, İTÜ'de Plastik Sanatlar ve Temel Tasarım derslerinin yanı sıra İTÜ Rektörlüğü Güzel Sanatlar Bölüm Başkanlığı görevini de sürdürmüştür" (Tepeci, 1997, s. 237-238)

Şekil: 3.3.2.18 Şadan Bezeyiş, *İsimsiz*, tuval üzerine yağlıboya, 130cm x 270cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu, sorunlu sergileme biçimi (Fotoğraf: Aslıhan Erkmen, 2013).

Şekil: 3.3.2.19 Şadan Bezeyiş, *İsimsiz*, tuval üzerine yağlıboya, 130cm x 270cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu, matkap hasarları.

Ayrıca, İTÜ 2012 Takvimi Ağustos (Şekil 3.3.2.20) ve Eylül (Şekil 3.3.2.21) sayfalarında iki adet Şadan Bezeyiş tablosu daha bulunmaktadır. Takvimde buldukları yerin İTÜ İşletme Fakültesi Koleksiyonu olmasına karşın söz konusu eserler fiziksel olarak fakülte ziyaretinde görülememiştir.

Şadan Bezeyiş, 1956, İTÜ İşletme Fakültesi Koleksiyonu

Şekil: 3.3.2.20 Şadan Bezeyiş, *İsimsiz*, 1956, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: İTÜ 2012 Takvimi Ağustos Ayı).

Şadan Bezeyiş, 1956, İTÜ İşletme Fakültesi Koleksiyonu

Şekil: 3.3.2.21 Şadan Bezeyiş, *İsimsiz*, 1956, İTÜ Sanat Koleksiyonu, (Fotoğraf: İTÜ 2012 Takvimi Eylül Ayı).

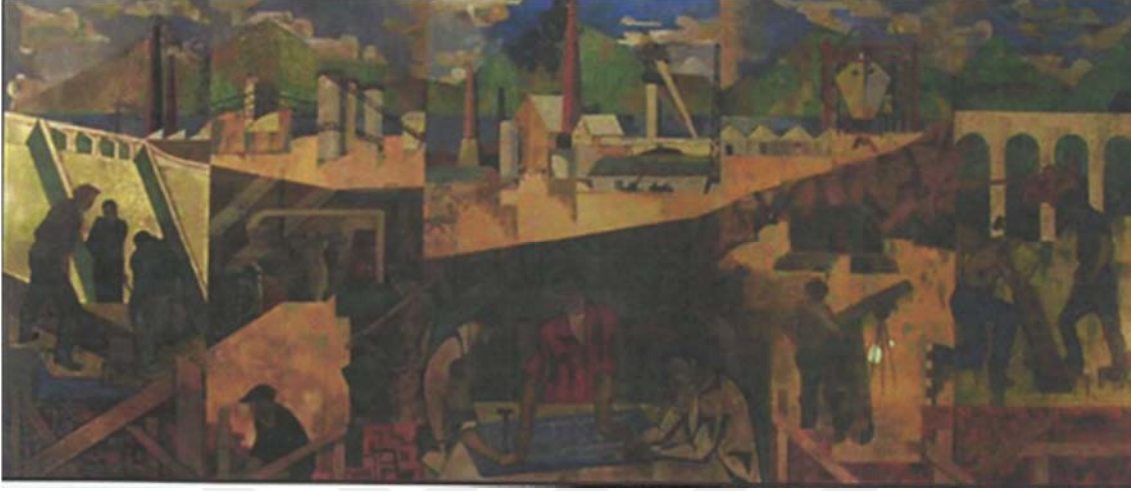
Taşkışla Yerleşkesi kuzey batı kulesinin zemin kat holünde bulunan, Taşkışla'nın en değerli ve ikonik resimlerden bir tanesi, Nurullah Berk⁴⁶, (1906-1982) Abdurrahman Öztoprak⁴⁷ (1927-2011), Yaşar Yeniceli⁴⁸ (1931-2014), Oktay Dikmen'in yapmış olduğu *Taşkışla Duvar Resmi*'dir (Şekil 3.3.2.22) ve Ord. Prof. Emin Onat'ın rektörlüğü zamanında sipariş verilen eser 1954 yılında tamamlanmıştır. “Uygulama sorumluluğu Öztoprak'ta olmasına karşın tasarımda hocası Nurullah Berk'le beraber çalışmış olması gerekir. Fresk üzerinde “Nurullah Berk, Abdurrahman Öztoprak, Yaşar Yeniceli ve Oktay Dikmen 1954” adlarının yazılı olması bu nitelikte bir birlikteliğin olduğuna işaret etmektedir” (Ödekan, 2014, s. 108). Anılan yılda İTÜ'de sadece beş fakülte yer almakta olup, duvar resmi on parçaya bölünüp, alt beş bölümde İnşaat, Mimarlık, Makina, Elektrik ve Maden mühendislerinin çalışırken ki halleri yer alırken; üst kısımdaki beş bölümde bu çalışmaların sonuçları betimlenmiştir. Ödekan'a (2014, s. 110) göre, “Resimde Cumhuriyetle birlikte çağdaş ve uygar ülke düzeyine ulaşma heyecanını kazanan toplumumuzun gereksinmelerini karşılamak üzere çaba gösteren ülkenin tek teknik üniversitesinin rolü anlatımcı bir dille görselleştirilmiştir.” Ayrıca Ödekan (2014, s. 112) *Taşkışla Duvar Resmi*'nde “Cumhuriyetin kuruluş aşamasında mühendislik-mimarlık eğitiminin kalkınma konusundaki katkıları görselleştirerek tarihe yansıtılmıştır. Yapıt 20. yüzyıl Türkiyesinin hedefini belgeler. Bir başka deyişle resim ‘ilkler’in heyecanını yansıtır.” ifadesini kullanmıştır. Aynı makalede, dipnot olarak verilen

⁴⁶ Nurullah Berk Türk resminde Kübist ve geometrik-figüratif bir Yapımcılık'ın ilk temsilcilerinden biri olarak tanınmıştır. 1920'de Sanayi-i Nefise Mektebi'ne girerek 1924'e değin Hikmet Onat ve İbrahim Çallı atölyelerine devam etmiştir. Sanatçı 1924'te Paris'e gitmiş; 1928'de Türkiye'ye dönünce İstanbul'da Müstakil Ressamlar ve Heykeltıraşlar Birliği'nin kuruluşuna katılmış. Yeniden Paris'e giden sanatçı bu kez Lhote ve Leger'in özel atölyelerinde çalışmış, 1933'te Türkiye'ye dönmüş ve Zeki Faik İzer, Elif Naci, Cemal Tollu, Abidin Dino ve heykeltıraş Zühtü Müridoğlu'yla bir araya gelerek D Grubu'nun kuruluşuna öncülük etmiştir. 1950'lerin sonunda Berk, Türk Resminde bir Doğu-Batı birleşiminin gerekliliğini savunmuştur. Bu tarihlerden sonra Türkiye'ye özgü öge ve öğeleri araştırmaya yönelmiş, yazma ve minyatürleri inceleyerek bunları Batılı tekniklerle biçimlendirmeye çalışmıştır (Dal, 1997, s. 223).

⁴⁷ Abdurrahman Öztoprak 1945 yılında girdiği İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi'nde Nurullah Berk ve Cemal Tollu atölyelerinde çalışmıştır. 1953'te Roma'ya giderek modern resim sanatını yakından inceleme fırsatı elde etmiş ve fresk tekniğini öğrenmiştir. Yurda döndüğünde Türk sanatında 5.00 x 12.00 metre boyutlarında ilk duvar resmi sayılan *Taşkışla Duvar Resmi* üzerinde çalışmaya başlar (Ödekan, İTÜ Vakfı Yayınları, Sayı 66, s. 108). 1968'de Pop Art, Op Art, Kinetik Sanat ve Minimalizm gibi akımlardan etkilenerek soyut biçimde resim çalışmalarını sürdürür. Eserleri St. Petersburg'daki Hermitage gibi önemli müze ve özel koleksiyonlarda yer almaktadır.

⁴⁸ Yaşar Yeniceli 1954'te İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi resim bölümü Nurullah Berk Atölyesi'nden mezun oldu. Resim çalışmalarının yanı sıra 1960 yılına değin gazete sanat dergilerinde resim sanatı üzerine eleştiriler yazdı. 1960 Ekiminde, 1966 yılına kadar kalacağı Paris'e gitti. Paris kendisi için tümüyle okul oldu. Herhangi bir atölyeye girmedi ve soyut resim çalışmalarına yöneldi (Url-13).

bilgiye göre, söz konusu duvar resmi 2012 tarihinde onarılmış ve kenarlarına siyah çerçeve çekilmiştir. Özgün halinde çerçeve bulunmamaktadır (Ödekan, 2014, s. 112). Güncel durumunda duvar resminin önüne koruyucu metal bariyer, resmin izlenirliğini bozmayacak şekilde konumlandırılmıştır.

Şekil: 3.3.2.22 Nurullah Berk, Abdurrahman Öztoprak, Yaşar Yeniceli ve Oktay Dikmen, *Taşkışla Duvar Resmi*, 1954, duvar üzeri yağlıboya, 5m x 12m, İTÜ Sanat Koleksiyonu, Fotoğraf: Korkut İlhan (Ödekan, 2014, s. 108).

Taşkışla Yerleşkesi'nin "Habitat Holü" olarak adlandırılan -1. Katında oluşturulmuş "Müze" bölümünde çoğunluğu Sedat Çetintaş'ın rölövelerinden oluşan bir koleksiyon korunmaktadır. Koleksiyonda ayrıca antika aletler ve mimarlıkta kullanılan gereçler ile birlikte iki adet yağlıboya portre tespit edilmiştir. Bunlardan birincisi, çerçevesi üzerinde "envanter 55" kaydı bulunmasına karşın, güncel Taşkışla envanter listesinde yer almayan, kağıt üzeri yağlıboya gözlüklü bir erkek portresidir (Şekil 3.3.2.23). Yapılan araştırmalar neticesinde eserin Merhum Mühendis *Hulusi Bey Efendi'nin Portresi* olduğu Şaka Dergisi, 15 Şubat 1922 tarihli 23. Sayısında bulunan eskizi ile karşılaştırarak tespit edilmiştir (Şekil 3.3.2.24) (Kaçar ve diğ. 2013, s. 288). Eserde Arap harfleri ile atılmış "Süleyman Sami" olarak sanatçı imzası bulunmaktadır fakat sanatçı ile ilgili bilgi edinilememiştir. Ayrıca eserin, Şaka Dergisi'ndeki karakalem portrenin yağlıboya versiyonu olduğu gözlemlendiğinden iki eserin birbirine yakın tarihlerde yapılmış olması tahmin edilmektedir. İkinci yağlıboya resim ise çerçevede "envanter no 82" şeklinde bir kayıt yer almasına rağmen yine envanter listesinde bulunmamaktadır (Şekil 3.3.2.25). *Fevzi Bey* notu düşülmüş olan bu tablonun arkasında kurşun kalem ile atılmış bir imza vardır, fakat imzanın orijinalligi şüphelidir.

Şekil: 3.3.2.23 Süleyman Sami, *Hüseyin Bey Portresi*, kağıt üzeri yağlıboya, 61cm x 49cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Şekil: 3.3.2.24 Süleyman Sami, 1922 Şaka Dergisi'nde yer alan *Hüseyin Bey* karakalem çalışması (Kaçar ve diğ., 2013, s. 288).

Şekil: 3.3.2.25 Sanatçısı bilinmiyor, *Fevzi Bey Portresi*, kağıt üzeri yağlıboya, 59cm x 48cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kendi başına ayrı bir sanat koleksiyonu olan Sedat Çetintaş rölöveleri Prof. Dr. Ayla Ödekan tarafından kataloglanmış ve yayımlanmıştır (Ödekan, 2004). Nizamı bir şekilde Habitat bölümünde sergilenmektedir (Şekil 3.3.2.26). Ayrı bir koleksiyon olarak addedilmesinden ötürü, bu parçalar bu tezin kapsamı dışında tutulmuştur.

Şekil: 3.3.2.26 İTÜ Mimarlık Fakültesi Habitat -1’de bulunan Sedat Çetintaş Rölöveleri.

3.3.3 Maçka Yerleşkesi

Maçka Yerleşkesi bina içleri restorasyondan geçmiş olup, daha önce belirtildiği üzere Şadan Bezeyiş’in iki adet eseri İşletme Fakültesi’nde fiziki olarak tespit edilememiştir. Yerleşkede başka herhangi bir orjinal eser bulunmamaktadır.

3.3.4 Gümüşsuyu Yerleşkesi

Gümüşsuyu Yerleşkesi bina içleri restorasyondan geçmiş olup, yerleşkede herhangi bir orjinal eser bulunmamaktadır.

3.3.5 Tuzla Yerleşkesi

Denizcilik Fakültesi'nin yer aldığı Tuzla Yerleşkesi'nin kamusal alanında üç adet büst bulunmaktadır. Birinci büst İTÜ Denizcilik Okulu'nun kurucusu Çarkçıbaşı Hamit Naci Özdeş'e⁴⁹ (1854-1937) (Şekil 3.3.5.1), diğer ikisi ise Türk tarihinin en önemli denizcilerinden Piri Reis⁵⁰ (ö. 1553) (Şekil 3.3.5.2) ve Barbaros Hayrettin Paşa'ya⁵¹ (ö. 1546) (Şekil 3.3.5.3) aittir. Üç büst de siyah bronz kaplamadır ve herhangi bir künye bilgisinden yoksundur.

Şekil: 3.3.5.1 Sanatçısı bilinmiyor, *Çarkçıbaşı Hamit Naci Özdeş*, bronz, 60cm x 50cm x 35cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

⁴⁹ Bugünkü İTÜ Denizcilik Fakültesi, 5 Aralık 1884 tarihinde İstanbul/Heybeliada'da bulunan Deniz Harp Okulu'nun özel bir bölümü biçiminde yatılı olarak "Leyli Tüccar Kaptan Mektebi" adı ile açılmıştı. 1908 yılı mezunlarını verdikten sonra kapatılan bu kuruluş, 1909 yılında Çarkçıbaşı Hamit Naci Özdeş tarafından, İstanbul/Azapkapı'da özel gündüzlü, ortaokul sonrası 4 yıl eğitim-öğretim süreli olarak Güverte ve Makine Bölümlerinden oluşan "Milli ve Hususi Ticaret-i Bahriye Kaptan ve Çarkçı Mektebi" adıyla yeniden açıldı (Url-14).

⁵⁰ Piri Reis, Amerika'yı gösteren Dünya haritaları ve *Kitab-ı Bahriye* adlı denizcilik kitabıyla tanınan, Osmanlı denizcisi, kaptanı ve kartografıdır. Yavuz Sultan Selim'in Mısır seferinde Kaptan-ı Deryâ Câfer Bey kumandasındaki filoda bir gemi reisi olarak hazır bulunan Pîrî Reis, Nil nehri üzerinden ulaştığı Kahire'de 919 (1513) tarihli ilk dünya haritasını (TSMK, Revan Köşkü, nr. 1633 mükerrer) padişaha takdim etti (923/1517). Kanûnî Sultan Süleyman'ın 927'deki (1521) Belgrad seferi sırasında Tuna donanmasında bulundu; ertesi yıl gerçekleştirilen Rodos seferine de katıldı. Pîrî Reis'in ikinci seferi Portekizliler'in Basra körfezindeki en önemli üssü olan Hürmüz üzerine oldu. Az sayıda kaynak dışında esas itibarıyla Pîrî Reis'in kendi gözlemlerine dayanan *Kitâb-ı Bahriyye* denizcilerin elinden düşürmediği bir rehber kitap olmuştur. (Bostan, 2007, ss. 283-285).

⁵¹ Barbaros Hayrettin Paşa, Osmanlı Devleti tarihinin ünlü denizcilerindendir ve Kaptan-ı Derya olarak Osmanlı Devleti'nin ilk kaptan paşası ve amirallik görevi almıştır. Barbaros Hayreddin 1520-1529 yılları arasında İspanyollar'ın elinde bulunan küçük bir adanın dışında Cezayir bölgesinin hâkimi oldu. Preveze Zaferi'yle Doğu Akdeniz'den sonra Orta Akdeniz bölgesinde de Türk üstünlüğü sağlanmış oldu. Nice Seferi Barbaros'un son büyük seferidir. Bundan sonra daha çok tersane işleriyle meşgul olan Barbaros, 1546'da kısa bir hastalıktan sonra vefat etti (Turan, 1992, ss. 65-67).

Şekil: 3.3.5.2 Sanatçısı bilinmiyor, *Piri Reis*, bronz, 90cm x 60cm x 50cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Şekil: 3.3.5.3 Sanatçısı bilinmiyor, *Barbaros Hayrettin Paşa*, bronz, 85cm x 65 x 45cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Tuzla Yerleşkesi'ndeki imitasyon eserler teze dahil edilmemiştir. Ayrıca, yerleşkede Denizcilik Müzesi yer almakta ve burada sergilenen nesnelerin çoğu teknik/mechanik araç ve gereçlerden oluşmaktadır. Bununla beraber İTÜ Denizcilik Fakültesi'nden emekli akademisyen Prof. Dr. Sezer Ilgın'ın üç adet gemi temalı tuval üzerine yağlıboya tablo masa üzerinde sergilenmektedir (Şekil 3.3.5.4; Şekil 3.3.5.5; Şekil 3.3.5.6). Ilgın, İTÜ Denizcilik Fakültesi Dekanlık Binası salonunda, 2002 yılında açılan ve 22 yağlıboya eserinin bulunduğu sergiden sonra, üç adet tabloyu İTÜ'ye hediye etmiştir (Url-15). Bu eserlerin masa üzerinde sergilenmesi uygun görülmemektedir ve duvara asılmaları gerekmektedir.

Şekil: 3.3.5.4 Sezer Ilgın, *İsimsiz*, 1993, tuval üzeri yağlıboya, 35cm x 45cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Şekil: 3.3.5.5 Sezer Ilgın, *İsimsiz*, 1994, tuval üzeri yağlıboya, 35cm x 45cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Şekil: 3.3.5.6 Sezer Ilgın, *İsimsiz*, 1997, tuval üzeri yağlıboya, 35cm x 45cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

3.3.6 İTÜ Sanat Koleksiyonu dışında tutulan eserler

İTÜ Sanat Koleksiyonu envanterini oluşturma sürecinde fakültelerde veya birimlerde gözlenen fakat sanatsal nitelik taşımayan, çoğunlukla Atatürk büst ve panolarından oluşan yapıtlar bu tezin kapsamı dışında bırakılmıştır. Örneğin, İTÜ Maden Fakültesi girişinde yer alan ve farklı mermerlerden oluşan Türkiye Haritası ve Atatürk panosu (Şekil 3.3.6.1) bunlardan bir tanesidir. Bulunduğu mekan ve kullanılan malzeme Maden Fakültesi'ne uygun bir çalışma olmasına rağmen, bir sanat eseri olarak addedilemediği için İTÜ Sanat Koleksiyonu'na dahil edilmemiştir. Ayrıca,

öğrenciler tarafından hobi amacı ile veya ders için yapılmış eserler de İTÜ Sanat Koleksiyonu'na dahil edilmemiştir. Örneğin, Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi öğrencisi Taşkın Baltacı tarafından Fakülte Dekanı'na hediye edilen ve hobi amaçlı yapılan yağlıboya resim de İTÜ Sanat Koleksiyonu kapsamında değerlendirilmemiştir (Şekil 3.3.6.2). Ayrıca, İTÜ Taşkışla Yerleşkesi'nde bulunan Mimarlık Fakültesi içindeki arkeolojik nitelikte mimari parçalar (Şekil 3.3.6.3) da İTÜ Sanat Koleksiyonu'na dahil edilmemiştir.

Şekil 3.3.6.1: Maden Fakültesi Türkiye Haritası ve Atatürk Panosu.

Şekil 3.3.6.2: Taşkın Baltacı, *İsimsiz*, 2007, tuval üzeri yağlıboya, 70cm x 70cm.

Şekil 3.3.6.3: Taşkışla Yerleşkesi'nde bulunan mimari parçalar.

3.3.7 Eser türleri ve sanatçı dağılımları

İTÜ Sanat Koleksiyonu, beş yerleşkeye dağılmış olarak, fiziksel olarak tespit edilen 67 adet eser, fiziksel olarak tespit edilemeyen ama varlığı bilinen tablolar da katıldığında 71 adet eserden oluşmaktadır. Fiziksel olarak tespit edilemeyen eserler de İTÜ Sanat Koleksiyonu'na dahil edildiğinde toplam 46 adet resimin 26 tanesi, yani yarısından fazlası, iki sanatçının eserlerinden oluşmaktadır: 17 tanesi Günseli Kato'ya, dokuz adeti Ercüment Kalmık'a aittir. Toplam 71 adet eserin sekiz tanesinin ise sanatçısı bilinmemektedir.

Buna karşılık heykelde sanatçı dağılımı daha fazladır ve İTÜ pek çok farklı sanatçının eserlerine sahiptir. Üç adet heykel büst ile "S. Güner" ve iki adet Tamer Aydın heykeli ve bir adet Tamer Aydın panosu dışında, özellikle Maslak Yerleşkesi kamusal alanlarında farklı sanatçılara ait eserler yer almaktadır. Cemal Yıldız İTÜ Sanat Koleksiyonunda bulunan toplam dört adet gravürün tamamının sanatçısıdır.

İTÜ Sanat Koleksiyonu'nda sanatçısı bilinen 62 eserin toplam 19 adeti İTÜ akademisyenlerinden oluşan sanatçılara ait olup, İTÜ'ye hediye edilmişlerdir. Bu bağlamda, İTÜ Sanat Koleksiyonu'nda, İTÜ bünyesindeki sanatçı akademisyenlerin ağırlığı olduğu gözlemlenmektedir. İTÜ'ye 28 eser komisyon edilerek veya alınarak dahil edilmiş olup, 25 tanesi bağış yolu ile koleksiyona katılmıştır. Diğer 18 adet eserin katılım şekli bilinmemektedir (Çizelge 3.3.6.4).

Eserler tespit edilirken, güncel fiziksel durumları da saptanmıştır. Genel olarak hasarlar farklı boyutlarda olsa da, eserleri iyi durumda ve hasarlı olarak iki kategoriye ayırmak mümkündür. (Çizelge 3.3.6.3) Toplam 12 adet eser hasarlı olarak nitelendirilirken, geri kalan 55 eserin iyi durumda olduğu söylenebilir. Fakat, bu 55 eserin de durumları iyi olmasına rağmen, özellikle açık alanlarda sergilenen eserlerin düzenli temizliği ve bakımı gerekmektedir.

En fazla hasarlı eser oranı heykel türünde gözlemlenmektedir. Bunun nedeni heykellerin çoğunun kamusal alanlarda sergilenmelerinden dolayı vandalizme açık veya hava şartlarından yıpranmış olmalarıdır. Vandalizm'e maruz kalmış eserlere örnek olarak daha önce Mermet Erkök'ün yapmış olduğu *250. Yıl* heykelinde (Şekil 3.3.1.4.2) tespit edilmiş olan mor sprej ve koparılmış insan figürleri ve Ayşegül Coles'un yapmış olduğu *İsimsiz* (Şekil 3.3.1.4.9) yapbozu andıran heykelin üzerindeki yeşil sprej boyadır. Montaj hatası ve sergilemeden kaynaklanan sıkıntılar

yüzünden hasarlı duruma örnek olan eserlerden bir tanesi İTÜ Taşkışla'da yer alan Şadan Bezeyiş'e ait *İsimsiz* (Şekil 3.3.2.18) (Şekil 3.3.2.19) tablodur. Söz konusu eserlerin öncelikli olarak restorasyonlarının yapılması gerekmektedir.

Çizelge: 3.3.6.1 Eser türü dağılımları

ESER TÜRÜ	ESER ADETİ
RESİM	46
HEYKEL	19
GRAVÜR	4
DUVAR RESMİ	1
PANO	1
TOPLAM	71

Çizelge: 3.3.6.3 Eser kondisyon tablosu

İTÜ	İYİ DURUMDA	HASARLI
RESİM	38	4
HEYKEL	12	7
GRAVÜR	4	0
DUVAR RESMİ	1	0
PANO	0	1
TOPLAM	55	12

Çizelge: 3.3.6.3 Eser katılım tablosu

İTÜ	KOMİSYON / ALIM	BAĞIŞ	BİLİNMIYOR
RESİM	17	18	11
HEYKEL	10	7	2
GRAVÜR			4
DUVAR RESMİ	1		
PANO			1
TOPLAM	28	25	18

Çizelge:3.3.6.2 İTÜ Sanat Koleksiyonu sanatçı ve eser dağılımı.

Sanatçı Adı	Resim	Heykel	Gravür	Pano	Duvar Resmi	Yer
Günseli Kato	17					SDKM ve Rektörlük
Ercüment Kalmık	9					Taşkışla
Cemal Akyıldız			4			Rektörlük
Şadan Bezeyiş	3					Taşkışla
Sezer Ilgın	3					Tuzla
Tamer Aydın		2		1		Fen - Edebiyat Fakültesi
S. Güner		3				Maslak Yerleşkesi
Rudolf Belling		2				Taşkışla
Süleyman Sami	1					Habitat Holü
Kıztaşı Ali Rıza	1					Rektörlük
Ziya	1					Rektörlük
Ahmet Şahit	1					Rektörlük
Nurullah Berk Abdurrahman Öztoprak Yaşar Yeniceci Oktay Dikmen					1	Taşkışla
Bedri Rahmi Eyüboğlu	1					Taşkışla
Murat Çakan	1					Rektörlük
Işık Güner	1					Rektörlük
Hikmet Barutçugil	1					Rektörlük
Ekber Yeşilyurt	1					SDKM
Mehmet Erkök		1				Maslak Kamusal
Mehmet Aksoy		1				Maslak Kamusal
Ferit Özşen		1				Maslak Kamusal
Fatih Semiz		1				Maslak Kamusal
Attila Onaran		1				Maslak Kamusal
Nilhan Sesalan		1				Maslak Kamusal
Ayşegül Coles		1				Maslak Kamusal
Oya Sabahlar		1				Maslak Kamusal
M.E		1				Maslak Kamusal
Sanatçısı Bilinmeyen	5	3				8
TOPLAM:	46	19	4	1	1	71

3.4 İTÜ Sanat Koleksiyonu Envanterinde Öne Çıkan Bulgular

İTÜ Sanat Koleksiyonu içeriği incelendiğinde, İTÜ'nün bilim, teknoloji ve sanat ilişkisini pek çok eserde gözlemlemek mümkündür. Bu eserlerden başlıcaları; *Hezarfen Ahmet Çelebi Heykeli*, *Taşkışla Duvar Resmi*, *250. Yıl Heykeli* ve profesörlerin büstleridir. Geçmiş 1773 yılında Osmanlı İmparatorluğu'nun modernleşme çabalarında Batı bilimine yöneldiği döneme dayanan İTÜ, o zamanki adı ile Mühendishane-i Bahr-i Hümayun, Türkiye'nin ilk teknik üniversitesi ve dünyanın en eski teknik üniversitelerinden biri olmasından dolayı, sanat koleksiyonunda bilim ve ilmin yansıması ananevi olarak görülmektedir.

Üniversitenin eğitim hayatına önemli katkıları bulunan öğretim üyelerinin yanı sıra, Osmanlı İmparatorluğu'ndan günümüze, Türk biliminin öncülerine verilen değer ve gösterilen saygı ve şükran, resim, heykel, büst ve panolarda açıkça görülmektedir. Bunlardan başlıcaları; *Hezarfen Ahmet Çelebi heykeli*, *Başhoca İshak Efendi portresi*, *Piri Reis* ve *Barbaros Hayrettin Paşa'nın* büstleri, *Ord. Prof. Emin Onat* portresi ve büstü, *Prof. Dr. Mustafa İnan* büstü, *Ord. Prof. Dr. Bedri Karafakıoğlu* ve *Prof. Dr. Mustafa Santur* büstleri ve *Çarkçıbaşı Hamit Naci Özdeş'in* büstüdür. *250. Yıl Heykeli*'nde İTÜ'den 250 yıl içinde gelmiş geçmiş tüm öğrenci ve öğretim üyelerini temsil eden 250 insan figürü yer almaktadır. *Taşkışla Duvar Resmi*'nde ise, Teknik Üniversite'nin Cumhuriyetin gelişmesinde ve ülkenin kalkınmasında büyük bir rol üstlendiği vurgulanmıştır.

Bilim ve sanat ilişkisi, ikonik eserlerin dışında diğer eserlerde de izlenmektedir. Bunlardan bazıları, Fen-Edebiyat Fakültesi önündeki *Circular Rotation/Sonsuz Döngü* heykeli, Işık Güner'in *Göksüsen* bitki illüstrasyonu, SDKM önünde yer alan kitap taşıyan/okuyan insanı andıran heykel ve Maslak kamusal alanda bulunan Ayşegül Coles'un yap-bozu andıran heykelidir. İTÜ'nün köklü bilim, mühendislik ve mimarlık geçmişi, bu tez kapsamında bulunmayan Sedat Çetintaş rölöveleri ve sanat koleksiyonuna dahil olan Cemal Akyıldız'ın gravürlerinde de görülmektedir. Türk bilimine katkıda bulunan tüm bu değerli kişilerin anısına ve bilim-teknoloji-sanat felsefesine yönelik kamusal eserler, İTÜ öğrencilerine ve akademisyenlerine bir ilham kaynağı olmakla beraber kurumun gururunu yansıtmakta ve prestijini arttırmaktadır. Ayrıca, RSG'nin 2014 yılında açılması ile beraber, İTÜ içinden ve

dışından sanatçılara destek olarak İTÜ'nün sanat ile olan ilişkisi açısından bu yönde olumlu bir adım daha atılmıştır.

İTÜ Sanat Koleksiyonu eserlerinin edinilme şekillerinde sipariş sonucu ortaya konan eserlerin azlığı ve özellikle İTÜ'lü sanatçı-akademisyenler tarafından hediye edilmiş eserlerin fazlalığı dikkat çekmektedir. Bu anlamda, kişisel çabalar ve sanata duyarlı idareciler ve akademisyenler tarafından elde edilmiş eserler bu koleksiyonun önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Bu konuda gözlemlenen bir diğer nokta, herhangi bir sistem ve/veya kurumsal prosedürün olmayışından dolayı, hem koleksiyona uymayan hem de zimmet durumu bilinmeyen eserlerin çokluğudur. İTÜ Sanat Koleksiyonu envanteri oluşumu sürecinde öne çıkan diğer bulgulardan başlıcaları; sergilenme ile ilgili sorunlar, restorasyon ihtiyacı, bilgi eksikliği ve kayıt sisteminin var olmayışıdır.

3.4.1 Sergilenme ile ilgili sorunlar

Özellikle kamusal alanlarda sergilenen eserlerle ilgili en büyük sorunun bilgi panosu ve etiket eksikliği olduğu göze çarpmaktadır. Örneğin, koleksiyona en son katılan *250. Yıl* heykelinin yanında bilgi panosu yer almamaktadır. Öğrenci, akademisyen ve ziyaretçilerin heykelle bir ilişki kurmasında ve bilgilenmelerinde etiketler önemli bir işlev görürler. Az sayıda bulunan etiket ve bilgi panoları farklı tarz, malzeme ve tasarımda olup, bir bütünlük göstermemektedir. Bu doğrultuda, koleksiyonun bir "bütünlük" arz etmesi için, etiketlerin de aynı tarz, malzeme ve puntoda olması önem taşımaktadır. Bu konuda Kurumsal İletişim Bölümü çalışmalara başlamıştır ve bilgi panoları ve etiket tasarımlarının İTÜ kurumsal kimliği ile uyumlu bir bütünlük içinde olması yönünde gayret göstermektedir.

Eserlerin sergilenmesi ile ilgili gözlenen diğer sorunlar, ışıklandırma, montaj ve koruma amaçlı önlemlerin azlığıdır. Örneğin, SDKM içinde bulunan Günseli Kato eserleri üzerinde hiçbir ışıklandırma düzeneği yer almamaktadır. Eserlerin sergilenmesinde ışık düzeni, özellikle bu panolardaki gibi altın varakın kullanıldığı çalışmalarda, eserin öne çıkması açısından büyük rol oynamaktadır. Bu doğrultuda, bir küratör ve teknik ekip tarafından çoğu eserin ışıklandırması ile ilgili problemlerin çözülmesi gerekliliği gözlemlenmiştir. Ayrıca, daha önceki bölümde bahsedildiği üzere, Taşkılla Yerleşkesi'nde yer alan Şadan Bezeyiş'in tablosunun çok erişilebilir bir konumda olması dolayısıyla farklı dönemlerde tahribata uğradığı düşünülmektedir. Fen-Edebiyat Fakültesi İnsan Toplum Bilimleri koridorunda

sergilenen Tamer Aydın'ın insan heykelinin de montajı ve sergilenme biçimi tehlike arz etmektedir. Bu veriler ışığında, hem eserlerin montajı yapılırken, hem de montajı yapılmış mevcut eserler değerlendirilirken, küratör ve teknik ekibin beraber çalışması gerekliliği açıktır.

3.4.2 Restorasyon ihtiyacı

İncelemeler sonucunda toplam 12 eserde ciddi hasar olduğu tespit edilmiştir. Bu eserlerin restorasyonlarına öncelik verilmesi, kalan diğer eserlerin de bakımının ve temizliğinin yapılması gerekmektedir. Vandalizm ve yıpranmayı önlemek açısından, küratör tarafından belli eserlerin koruma altına alınmaları gerekliliği de ayrıca öne çıkan bulgular arasında yer almaktadır.

3.4.3 Bilgi-kayıt eksikliği

Bu süreçte öne çıkan en yaygın bulgu, genel anlamda eserlerle ilgili bilgi ve kayıt eksikliği olmuştur. Bilgi eksikliği, etiketlerin olmayışının yanı sıra, kurum çalışanlarının da eserler hakkında yazılı kayıt oluşturmadan ayrılmalarına bağlı olarak İTÜ Sanat Koleksiyonu açısından ciddi bir bilgi noksanlığına neden olmuştur. Bu bağlamda, eserlerin sigorta işlemleri konusunda da bilgi bulunamamıştır.

Genel olarak İTÜ Sanat Koleksiyonu envanteri bulguları iki kategoriye ayrılabilir: eserlerin içerikleri ile ilgili bulgular ve eserlerin fiziksel durumları ile ilgili bulgular. İçerik açısından eserlerin bir çoğu İTÜ'nün misyonu ve vizyonu doğrultusunda, devrinin çağdaş ve öncü sanatçıları tarafından yapılmıştır. Ayrıca, İTÜ'nün bilim-teknoloji ve sanat ilişkisini vurgulayan konular çoğunluktadır. İlaveten, bilime ve İTÜ'ye katkıları olan akademisyenlerin büstleri ve portreleri de İTÜ Sanat Koleksiyonu içinde yer almaktadır. Bu bağlamda, İTÜ Sanat Koleksiyonu'nun içeriği kendi içinde tutarlılık göstermektedir. Eserlerin fiziksel durumları ile ilgili bulgular ise genellikle sergileme, restorasyon ihtiyacı ve bilgi eksikliği gibi genel olarak koruma, bakım ve onarım gereksinimleri doğrultusundaki eksikliklerdir.

4. İTÜ SANAT KOLEKSİYONU GELİŞTİRME ÖNERİLERİ

4.1 İTÜ Sanat Koleksiyonu Envanteri Bulguları Doğrultusunda Geliştirme Önerileri

Envanter oluşumunda gözlemlenen en önemli bulgu, bilgi ve kayıt eksikliği olmuştur. Bu bağlamda, bu tez çalışması sırasında oluşturulan İTÜ Sanat Koleksiyonu envanteri bir taslak niteliğinde addedilerek uzmanlar tarafından gerekli eksik bilgilerin araştırılıp, envantere eklenmesi ve gerekli kayıt ve bilgi tutanaklarının oluşturulması önerilmektedir. Öncelikli olarak yoğunlaşılması gereken konu İTÜ'nün mülkiyet haklarının tespiti ve belgelenmesidir. Bir başka deyişle, giriş tutanaklarının ve sicil kayıtlarının oluşturulmasıdır. Sicil kayıtlarının tutulması sırasında, eserlerin değerlerinin uzmanlar tarafından belirlenip, mümkünse gerekli sigorta işlemlerinin yapılması önerilir. Envanter oluşumu sırasında gözlemlendiği üzere, İTÜ Sanat Koleksiyonu'nda maddi ve manevi değeri yüksek birçok eser bulunmaktadır. Bu doğrultuda, eserlerin varlıkları ile beraber İTÜ'nün maddi ve manevi olarak korunması açısından sigorta işlemleri önem arz etmektedir.

Eserlerin bakım, temizlik, korunma ve restorasyona yönelik ihtiyaçları, envanter oluştururken tespit edilen bir diğer önemli konu olmuştur. Öncelikli olarak korunmaya ve restorasyona ihtiyacı olan eserlerin tekrar durum tespitleri yapılarak, kayıt altına alınıp, tutanağa işlenmesi ve gerekli aksiyonların alınması yönünde bir planlama yapılması önerilmektedir. Daha sonra, bu durum tespit rapor ve tutanaklarına, yapılacak/yapılmış olan tüm restorasyon işlemlerinin, zamanlarının ve yapan kişilerin bilgilerinin yazılıp, ayrı bir dosya içinde tutulması önerilmektedir. Bu tutanıklara bakım ve temizlik işlemleri ve kayıtları da dahil edilmelidir. Özellikle kamusal alanlarda yer alan eserlerin korunması için, koruma parmaklıkları ve peyzaj çalışmaları, hırsızlık ve vandalizme karşı caydırıcı önlem olarak güvenlik kameralarının yerlerinin uzmanlar tarafından tespit edilip, gerekli çalışmalar yapılarak uygulamaya geçirilmesi önerilmektedir.

Sergileme ile ilgili en önemli bulgulardan bir tanesi etiket ve bilgi panosu eksikliği olmuştur. Bu açıdan, nesnelere ilgili daha detaylı bilgiler edinildikten sonra, mümkünse sanatçı ve küratör iş birliği ile, Kurumsal İletişim Birimi'nin önderliğinde gerekli etiket ve bilgi panolarının yazılması gerekmektedir. Etiket ve bilgi panolarının bütünlük içermesi açısından belli bir standart oluşturulması şarttır. Bu bağlamda, arka fon, font, malzeme ve boyut önceden tasarlanıp, gerekli merciler tarafından onaylanması ve sonrasında işleme alınması önerilmektedir. Büstler için, Taşkılla Yerleşkesi'nde sergilenen *Ord. Prof. Emin Onat* büstünün kaidesi bir örnek teşkil edebilir. Mustafa Inan Kütüphanesi'nde bulunan *Prof. Dr. Mustafa Inan*'ın büstünde sergilenen bilgi panoları da güzel bir örnek olarak görülüp, bu bilgi panolarına sanatçı bilgileri de dahil edilebilir. Bu bağlamda, Fen-Edebiyat Fakültesi İnsan ve Toplum Bilimleri bölümünde yer alan Tamer Aydın'a ait üç eserin yanına bilgi panosu yerleştirmek, sanat eseri ve özellikle bölüm öğrencilerinin ilişki kurabilmesi açısından önem teşkil ettiğinden, bu eksikliğin giderilmesi önerilmektedir.

Sergilenme konusunda bir başka bulgu montaj ve ışıklandırma problemidir. Bunun giderilmesi için küratör ile beraber uzman teknisyenlerin görüş ve önerilerine başvurulması ve gerekli düzenlemelerin yapılması tavsiye edilmektedir. Özellikle SDKM'de yer alan Günseli Kato eserleri için ışıklandırmanın düzenlenmesi bu eserlerin daha da göz alıcı olmasını sağlayacak ve eserlerde kullanılan malzemelerin ön plana çıkmasını sağlayacaktır.

Ayrıca, eserlerin kimlik numaralarının mümkün ise eserlerin kendisine, mümkün olmayan durumlarda ise etiketlerine işlenmeleri önemle tavsiye edilmektedir. Daha önceki bölümlerde bahsedildiği üzere, eserlerin varlıklarının envanter kayıt sistemi ile bağdaşması mülkiyet ve süreklilik açısından önemlidir.

Konunun esasını oluşturan sanatsal açıdan değerlendirildiğinde, İTÜ Sanat Koleksiyonu'nun planlı ve sistematik bir politika izlemesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bunun için yeni eserler alındığında veya sipariş verildiğinde, İTÜ'nün vizyonu ve misyonu doğrultusunda güncel sanat eserleri veya çağdaş sanatçı işbirlikleri ile eser alımı yapılması önerilmektedir. Koleksiyonu meydana getiren eserler arasında, edinildikleri dönemin gündeminde olan sanat akımlarının temsilcileri çoğunluktadır. Bu bakış açısıyla İTÜ çağdaş olanı koleksiyonuna katma politikasını -planlı olmasa da- geçmişte yürütmüş görünmektedir. Gelecekte benzer

bir ölçütün, eser alımları için koyulması ve bunun gelenek haline getirilmesi anlayışı benimsenerek, tutarlı bir koleksiyon gelişimi sağlanabileceği öngörülmektedir.

4.2. İTÜ Sanat Koleksiyonu Yönetimi Oluşturulması

Envanter bulgularının tespiti sırasında ortaya çıkan sorunların giderilmesi açısından, daha önceki bölümlerde yer alan literatür çalışmaları doğrultusunda, konuya daha geniş bir bakış açısıyla yaklaşılmasının gerekliliği ortaya çıkmıştır. İTÜ'nün “bilim, teknoloji ve sanatta, uzmanlığı ve yaratıcılığı ile, uluslararası lider bir üniversite” vizyonuna uygun olarak, teknik konuların yanı sıra, sanat koleksiyonuna da bilimsel yaklaşılmalı, bir sistem doğrultusunda koleksiyon yönetimi ele alınmalıdır. Günümüzde kurumsallaşmanın gereği olarak sistem oluşturulması önerilmektedir. Sistem oluşturma, süreklilik ve yönetime yön verme açısından son derece önemlidir. Kurumun ve koleksiyonun misyonuna yönelik prensiplerin oluşturulup, yazıya dökülmesi ve bu doğrultuda iç tüzüklerin hazırlanması, yönetime bir kılavuz mahiyetinde olacaktır.⁵²

Özellikle 2000'li yılların başından itibaren, müzecilik konusunda geliştirilen uluslararası standartların, koleksiyonlara sahip diğer kurumlar tarafından da benimsenip, kendi kurumlarının ihtiyaçları doğrultusunda uyarlanıp, uygulanılmaya başlandığı izlenmektedir. Tezin bu bölümünde koleksiyon yönetimi alanında geliştirilen bilimsel araştırmalar, veriler ve standartlar doğrultusunda İTÜ Sanat Koleksiyonu'na genel bir sistem geliştirme açısından öneriler detaylandırılarak sunulacaktır.

Koleksiyon tanımı ve tarihçesi bölümünde bahsedildiği üzere toplanmış ve biriktirilmiş nesnelerin gerçek bir koleksiyon sayılması için koleksiyondaki parçaların birbiri ile anlamlı ve uyumlu bir bütünlük içerisinde olması ve gelişigüzel, kişisel zevkelere göre biriktirilmemiş olması gerekmektedir. Bu doğrultuda, İTÜ Sanat Koleksiyonu'nun tekrardan gözden geçirilmesi ve koleksiyona uygun olmayan nesnelerin ya elden çıkartılarak ya da arşivlenerek değerlendirilmesi ve ihtiyaçlar doğrultusunda yeni eserler edinilerek var olan nesneler ile koleksiyonda bir bütünlük sağlanması önerilmektedir.

⁵² T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı Müzeler İç Hizmetler Yönetmeliği için bir iç tüzük hazırlamıştır. Bu iç tüzük EK: C'de örnek olarak sunulmuştur.

İTÜ Sanat Koleksiyonu'nun bütünlüğünün sağlanması, geliştirilmesi, korunması, bakımının yapılması ve sergilenmelerdeki sıkıntıların aşılması yönünde çalışmaların yürütülebilmesi için bir idari mekanizmanın kurulması, bir başka deyişle, bir koleksiyon yönetim biriminin oluşturulması ön görülmektedir. Koleksiyon yönetiminin başarılı bir şekilde sürdürülmesi açısından da öncelikle bir koleksiyon yönetim politikasının oluşturularak, yazılı bir doküman haline getirilmesi gerekmektedir. Daha önceki bölümlerde belirtildiği üzere, koleksiyon yönetim politikasının kuruma özel olarak hazırlanıp, deneyimli ve sorumluluk sahibi bir kadro tarafından yazılması ve uygulanması önerilmektedir. Bu konuda RSG Komitesi'nin öncülük etmesi ilk aşamada uygun görülmektedir.

4.3 İTÜ Sanat Koleksiyonu Yönetimi Politikası Önerisi

İTÜ Sanat Koleksiyonu yönetimi politikası önerisi, bu bölümde ilerde İTÜ Sanat Koleksiyonu yönetim birimi tarafından hazırlanması ön görülen koleksiyon yönetim politikası için, bir taslak amacı doğrultusunda hazırlanmıştır.

4.3.1 İTÜ Sanat Koleksiyonunun amacı

İTÜ'nün resmi internet sitesinde yer alan kurumun vizyonu "bilim, teknoloji ve sanatta, uzmanlığı ve yaratıcılığı ile uluslararası, lider bir üniversite olmak"tır (Url-18). İTÜ misyonu ise şu şekilde ifade edilmiştir: "İstanbul Teknik Üniversitesi'nin varlık nedeni bilim, teknoloji ve sanatta bilginin sınırlarını genişletmek ve uygulamaları ile sürdürülebilir toplumun ihtiyaçlarına cevap vermektir." (Url-18) Bu doğrultuda, İTÜ Sanat Koleksiyonu amacı, İTÜ'nün misyonu ile bağlantılı olarak, şu şekilde tanımlanabilir: "Bilim, teknoloji ve sanatta öncü kişileri ve çağının yenilikçi akımlarını içeren ve İTÜ'nün bilim ve sanat ilişkisini vurgulayan bir sanat koleksiyonuna sahip olmaktır."

4.3.2 İTÜ Sanat Koleksiyonuna eser kabulü

İTÜ Sanat Koleksiyonuna dahil edilecek tüm eserler bağış, vasiyet, satın alma, komisyon etme ve takas yoluyla gerçekleştirilebilir. Eser edinme, koleksiyon yönetim kurulunun ortak kararı ve onayı ile yapılmalı ve eser seçiminde kurul, koleksiyonun misyonu doğrultusunda hareket etmelidir. Eser edinim kriterleri aşağıdaki gibi olmalıdır:

- 1) Koleksiyona dahil edilecek eserin belirlenen amaca uygun olması ve koleksiyonu bütünlemesi gerekir.
- 2) Koleksiyon için çok kıymetli bir katılım sağlayacak olağanüstü niteliklerde bir eser söz konusu ise, kurulun özel bir mütalaa yaparak esneklik göstermesi ve oy birliğine göre karar alması gerekmektedir.
- 3) Bağış ve veraset yoluyla koleksiyona katılacak eserlerin koleksiyonun amacı düşünülerek, kurul tarafından oy birliği ile kabul edilmesi gerekmektedir.
- 4) Bağış yolu ile koleksiyona dahil edilmesi düşünülen eserin bağışını yapan kişinin herhangi bir kısıtlayıcı şart öne sürmesi durumunda kurulun bu konuda istişare ederek, eseri oy birliği ile kabulü gerekmektedir.
- 5) Tüm eser edinmelerinde, kurul tarafından hazırlanan mülkiyet hakları ve protokolünün, alınan kişi ve/veya kurum ile karşılıklı olarak imzalanması gerekmektedir. Bu protokol hazırlanırken, ileride eserin koleksiyondan çıkartılma ihtimali göz önünde bulundurularak, uygun tedbirlerin protokolde yer alması konusu, kurul tarafından belirlenerek eklenmelidir.
- 6) Kurul tarafından eserin koleksiyona katılımı onaylandıktan sonra, yine kurulca belirlenecek olan personel tarafından kayıt altına alınması ve bu kayıtların rektörlük arşivlerine “İTÜ Sanat Koleksiyonu Giriş Tutanağı” başlığı altında bulunması gerekmektedir.

4.3.3 İTÜ Sanat Koleksiyonundan eser çıkartılması

Koleksiyonun amacına destek vermeyen eserler koleksiyondan çıkartılmalıdır. Bu işlem ancak kurul üyelerinin oy birliği sonucunda yapılabilir.

- 1) Eser koleksiyonun geneline ve amacına artık uyumlu değil ise kurul tarafından istişare edilerek, oy birliği ile çıkarılabilir.
- 2) Eserin korunması tehlikede ise, kurul tarafından durum değerlendirmesi yapıp, koleksiyondan çıkartılması gerekli görülür ise, oy birliği ile koleksiyondan çıkartılabilir.

3) Eser sergilenemeyecek / tamir edilemeyecek kadar yıpranmış ve/veya tahrip olmuş ise, elden çıkarma (imha etme) konusu değerlendirilerek, kurul onayı doğrultusunda elden çıkartılabilir.

4) Kurul tarafından eserin koleksiyondan çıkarılması onaylandıktan sonra, yine kurulca belirlenecek olan personel tarafından kayıt altına alınması ve bu kayıtların rektörlük arşivlerine “İTÜ Sanat Koleksiyonu Elden Çıkarma Tutanağı” başlığı altında bulunması gerekmektedir.

Ayrıca, eserlerin koleksiyondan çıkarılma prosedürleri de aşağıdaki gibi listelenmektedir.

1) Elden çıkarma şekli takas, bağış ve imha şeklinde olabilir.

2) Elden çıkarma şeklinde öncelikli tercih bağıştır.

3) Öncelikli alıcılar, sanatçı, bağışçıların kendisi ve/veya aileleri, eğitim ve/veya kültürel kurumlardır.⁵³

4.3.4 İTÜ Sanat Koleksiyonu eserlerinin ödünç verilmesi veya diğer koleksiyonlardan eser ödünç alınması

Eserlerin fiziksel hasar görmeleri ve güvenlik ile ilgili endişelerden dolayı İTÜ'nün riske girmemesi açısından ödünç alınması ve verilmesi, kurul tarafından yeniden değerlendirilene kadar yasaklanabilir.

4.3.5 İTÜ Sanat Koleksiyonu kayıtları

Koleksiyonda var olan ve daha sonra kabul edilecek eserlerin tümünün tescil işlemlerinin yapılması şarttır. Koleksiyon kayıtları iki şekilde tutulmalıdır. Birincisi, elektronik ortamda koleksiyona ait kayıtların tutulması, ikincisi ise, elektronik ortamda tutulan kayıtların çıktılar halinde dosyalarda arşivlenmesidir. Koleksiyona giren yeni eserlere öncelikli olarak eser kimlik numarasının-kurulca onaylanan formatta-verilmesi şarttır. Koleksiyonda bulunan eserlerin her birinin eser kimlik dosyası hazırlanması ve arşivlerde bulunması; ayrıca eserler hakkındaki tüm diğer

⁵³ Eserin sanatçısı veya yasal mirasçıları ile eserin koleksiyondan çıkarılması ile ilgili “müellif hakkı”ndan kaynaklanan herhangi bir sorun yaşanmaması için yazılı anlaşma yapılması önerilmektedir.

bilgilerin de bu dosyalara işlenmesi gerekmektedir. Eser kimlik dosyalarında bulunacak asgari bilgiler:

- 1) Eser kimlik numarası
- 2) Sanatçı adı
- 3) Eserin fotoğrafı
- 4) Eserin fiziksel olarak bulunduğu yerleşke/fakülte/oda
- 5) Eserin İTÜ'ye giriş şekli
- 6) Eserin İTÜ'ye giriş tarihi
- 7) Eser adı
- 8) Eserin yapım yılı
- 9) Eserin malzemesi
- 10) Eserin boyutları
- 11) Eserin genel tasviri ve sanatsal içeriği
- 12) Eserin fiziksel durumu ve tespit raporu
- 13) (Varsa) eserle ilgili yayınların referans bilgileri ve birer kopyaları

4.3.6 İTÜ Sanat Koleksiyonu eserlerinin bakım ve korunmaları

Koleksiyonda bulunan tüm eserlerin yıllık olarak denetlenip, bakımlarının yapılması şarttır. Eserlerin bakımı her yıl kurul üyelerinin ortak belirlediği uzman kadro tarafından yapılarak, tutanaklara işlenir. Öncelikli olarak restorasyona ihtiyacı olan eserlerin kurul tarafından onaylandıktan sonra bakımlarının yapılması gerekmektedir. Ayrıca, yangın, hırsızlık, vandalizm, deprem ve doğal afetler gibi durumlarda koleksiyon eserlerinin korunması açısından yapılması gerekenlerin kurul tarafından belirlenip uygulanması sağlanmalıdır.

4.3.7 İTÜ Sanat Koleksiyonu eserlerinin sigortalanması

Koleksiyonda bulunan eserlerin sigorta maliyetlerinin öncelikli olarak uzmanlar tarafından belirlenip, kurula sunulması gerekmektedir. Kurulun onayladığı eserler için sigorta süreçlerinin başlatılması uygun olacaktır. Sigorta poliçeleri yıllık olarak yapılır ve yenilenir. Sigortalanmayan eser için kurulun oy birliği gerekmektedir.

Sigortalamaya ait kayıtların ayrı bir “İTÜ Sanat Koleksiyonu Sigorta Bilgileri” dosyası altında tutulması ve güncellenmesi gerekir. Sigortalama maliyetleri yüksek olduğundan ötürü, İTÜ Sanat Koleksiyonu dahilinde bulunan, özellikle kamusal alanlarda sergilenen, örneğin SDKM’deki Günseli Kato *Japon Serisi* gibi hasar oluşması veya çalınması olasılığı riski yüksek olan eserlerin; ayrıca Türk sanat tarihi için önemi büyük olan "biricik" niteliğindeki eserlerin sigortalanması öncelikle ele alınmalıdır. Bu bağlamda, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Ercüment Kalmık ve Şadan Bezeyiş’in eserlerinin de sigorta işlemlerinin yapılması son derece önemlidir. Kamusal alanlarda bulunan heykellerin de doğal afet, yangın, vandalizm ve olabilecek başka hasarlar için de sigorta işlemlerinin yapılması gerekliliği gözlemlenmiştir.

4.3.8 İTÜ Sanat Koleksiyonu bilgilerine erişim

İTÜ Sanat Koleksiyonu bilgileri dijital ve basılı olarak kayıt altına alınırken kurul tarafından kısıtlı ulaşım verilerinin belirlenmesi şarttır. Kısıtlı erişim bilgilerine kimlerin ulaşabileceği kurul tarafından ayrıca kararlaştırılmalıdır. Kısıtlı ulaşım dışında kalan genel envanter bilgileri ve kataloğu dijital ve basılı olarak dosyalanmalıdır. Öncelikli olarak sadece İTÜ mensuplarının bu bilgilere dijital olarak ulaşabileceği bir platform hazırlanmalıdır. İTÜ mensupları dışındaki kişilerin erişimi kısıtlı olmalıdır. Erişim sadece rektörlük tarafından onaylandıktan sonra geçerlilik kazanabilir. Fiziksel dosyalara ancak kurulun onayladığı kişiler erişebilir.

4.3.9 İTÜ Sanat Koleksiyonu genel durumu ve idari konuları içeren maddeler

1) İTÜ Sanat Koleksiyonu yönetim kurulu üyeleri: Rektör, bir Rektör Yardımcısı, Rektörlük Sanat Galerisi Komisyonu Başkanı, Güzel Sanatlar Bölümü Başkanı, ve Güzel Sanatlar Akademisyeni, Sanat Tarihi Bölümü Başkanı ve Sanat Tarihçisi bir akademisyen, Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü Başkanı, Mimarlık Fakültesi Dekanı ve İşletme Fakültesi Dekanı.

Kurul tarafından onaylanan küratör İTÜ sanat koleksiyonunun yöneticisi olarak belirlenir. Bu kurul tarafından onaylanan, kurul içi veya dışından atanacak, bir baş küratörün sorumluluklarının ve iş tanımının da belirlenmesi şarttır. İTÜ Sanat Koleksiyonu yönetim kurulu üyelerinin Rektör ve RSG Komisyonu tarafından belirlenmesi önerilmektedir.

2) Koleksiyon yönetim politikası her beş yılda bir kurulun seçeceği kişiler ve baş küratör tarafından güncellenmelidir. Güncellenen koleksiyon yönetim politikası kurulun onayı doğrultusunda geçerlilik kazanır.

3) Koleksiyonla ilgili olağanüstü bir durum söz konusu olduğunda ve durum ile ilgili yönlendirme koleksiyon yönetim politikasında yer almıyorsa, İTÜ Sanat Koleksiyonu yönetim kurulu üyeleri ve baş küratörün ortak kararı ile hareket edilir.

4) Her sene başında, İTÜ Sanat Koleksiyonu yönetimi için gereken bütçenin belirlenerek ayrılması gerekmektedir. Kurul onayı doğrultusunda bütçenin öncelikli harcamaları belirlenir.

5) Baş küratör, her yıl sonunda, İTÜ Sanat Koleksiyonu yönetim kuruluna koleksiyonun son durumunu ve bütçe kullanımını içeren yazılı bir rapor sunmakla yükümlüdür.

4.4 İTÜ Sanat Koleksiyonu Planlaması Önerileri

Daha önce de belirtildiği üzere, koleksiyon planlaması süreci, kurumun misyonunu, koleksiyonun sergilenmesini ve uzun vadede değerlendirilmesini ve bu doğrultuda uygulamaya geçilmesine imkan tanımaktadır. Envanter bulguları ile tespit edilen İTÜ Sanat Koleksiyonu ve bu tez içinde yer alan İTÜ Sanat Koleksiyonu yönetim politikası taslağında belirlenen koleksiyonun amacı doğrultusunda oluşturulacak bir koleksiyon planlaması için öneriler bu bölümde sunulacaktır.

Öncelikli olarak, İTÜ'nün Sanat Koleksiyonunun planlaması yapılırken, Edson'ın (2004, s.144) önerdiği metot olan SWOT analizi yapılacaktır (Çizelge 4.4.1). Bu bağlamda, İTÜ Sanat Koleksiyonu'nun SWOT analizi yapılırken, iç etkenlerden oluşan güçlü ve zayıf yönleri ile beraber dış etkenlerden oluşan fırsat ve tehditler değerlendirilecektir. Bu değerlendirmeler sonucunda, koleksiyon geliştirme sürecine gerçekçi bir şekilde başlanabilecektir.

İTÜ Sanat Koleksiyonu'nun güçlü yönlerinden başlıcası kurum içinde sanat ile ilgili akademik kadronun bulunması ile beraber, RSG ile gerekli ekip ve ekipmanların olmasıdır. Ayrıca, İTÜ'nün misyonu ve vizyonu açıkça bilinmekte olup, bu misyon ve vizyona göre sanat koleksiyonu amacı belirlenebilmektedir. Güçlü yönlere ilaveten, İTÜ Sanat Koleksiyonu dahilinde koleksiyonun amacına yönelik değerli

eserlerin var oluşudur ve eserlerin sergilenmesine uygun çok fazla mekan bulunmasıdır. Son olarak, İTÜ kadrosunda pek çok sanatçı akademisyen bulunmaktadır ve zaman içinde kuruma bu sanatçılar tarafından pek çok eser bağışlanmıştır ve bağışlanacaktır.

Koleksiyonun en zayıf noktası kayıt sisteminin olmayışıdır. Buna bağlı olarak, eserler ile ilgili bilgi eksikliği yaşanmaktadır. Bilgi eksikliği sergilenme ile ilgili sıkıntılar arasında etiketlerin ve bilgi panolarının eksikliğine de neden olmaktadır. Ayrıca, daha önceki bölümlerde belirtildiği gibi montaj ve ışıklandırma problemleri de mevcuttur. Koleksiyonun bir başka zayıf yönü, restorasyon ve bakıma ihtiyacı olan bir çok hasarlı eserin olmasıdır. Eserlerin sigortalarının olmaması göze çarpan bir başka zayıf noktadır. İTÜ bir devlet üniversitesi olduğundan özel kurumlara göre finansal özerkliğinin olmayışı da zayıf noktalardan bir tanesidir.

Dış etkenlerden oluşan fırsatlar içerisinde, birçok mezundan sponsorluk açısından yararlanılabilecek olmasıdır. İTÜ'nün prestijli bir kurum olmasından ötürü, bağış yolu ile eser elde etme imkanı ve sanatçılar ile iş birliği fırsatlarının oluşturulmasıdır.

En son olarak tehditler bölümünde göz önüne alınması gereken konular kamusal alanlarda sergilenen eserlerin yıpranması, vandalizme açık olmaları ve çalınma ihtimallerinin bulunmalarıdır. Bu yönde tedbirler alınarak koleksiyonun korunması yönünde planlamalar yapılmalıdır. Doğal afetler, yangın ve vb. durumlarda oluşabilecek öngörülemeyen kayıplar da tehditler bölümünde yer almaktadır.

Koleksiyon planlaması sürecinde kullanılan bir diğer metot fark analizidir. Bu analiz İTÜ'nün var olan koleksiyonu ile idealindeki koleksiyon arasında farkların tespitidir. Bu tez çalışmasında belirlenen İTÜ Sanat Koleksiyonu amacı “Bilim, teknoloji ve sanattında öncü kişileri ve çağının yenilikçi akımlarını içeren ve İTÜ'nün bilim ve sanat ilişkisini vurgulayan bir sanat koleksiyonuna sahip olmaktır.” Bu bağlamda, mevcut koleksiyonda birçok eser, örneğin *Hezarfen Ahmet Çelebi Heykeli*, *Taşkışla Duvar Resmi*, *250. Yıl Heykeli* bu amaca uymaktadır. Fakat, yerleşkelere oranla İTÜ Sanat Koleksiyonu'nda çok fazla eser bulunmamasından dolayı, eser elden çıkarma yerine, bu amaç doğrultusunda yeni eserler alınması ideal koleksiyona yaklaşmak açısından fırsat olacaktır.

Doğru bir koleksiyon planı oluşturulurken, İTÜ'nün finansal gücü, insan kaynağı ve fiziksel kapasitesi de göz önüne alınmalıdır. Eldeki kaynakların koleksiyonun

gelişmesine yeterli olmadığı durumlarda, ne gibi çözümler üretilebileceği bu planlama süreci sırasında düşünülmelidir.

Çizelge 4.4.1: İTÜ Sanat Koleksiyonu SWOT analizi tablosu.

<p><i>S</i>trengths(Güçlü Yönler)</p> <ul style="list-style-type: none"> *Sanat ile ilgili akademik ve teknik kadronun kurum içinde bulunması (Güzel Sanatlar Bölümü) *İTÜ'nün misyonunun açıkça belirtilmiş olması *Koleksiyon içinde değerli eserlerin var oluşu *Koleksiyon içinde KYP amacına uygun eserlerin bulunması *Sergilenmeye uygun çok fazla alan bulunması *Sanatçı akademisyenlerin İTÜ içerisinde bulunması 	<p><i>W</i>eakness(Zayıf Yönler)</p> <ul style="list-style-type: none"> *Kayıt sisteminin olmayışı *Eserler ile ilgili bilgi eksiklikleri *Sergilenme ile ilgili sıkıntılar (etiket, montaj, ışıklandırma) *Hasarlı eserlerin çokluğu *Eserlerin sigortalarının olmaması * Finansal özerkliğin olmaması 	İÇ ETKENLER
<p><i>O</i>pportunities (Fırsatlar)</p> <ul style="list-style-type: none"> *Mezunların kurmuş olduğu firmalardan sponsorluk fırsatları *İTÜ'nün prestiji dolayısıyla bağış imkanları *İTÜ'nün kurum imkanlarını kullanarak sanatçılar ile iş birliği oluşturması 	<p><i>T</i>hreats(Tehditler)</p> <ul style="list-style-type: none"> *Kamusal alanlarda sergilenen eserlerin yıpranması ve vandalizme açık olması *Eserlerin çalınma ihtimalleri *Afet, vb. durumlarda oluşabilecek öngörülemeyen kayıplar 	DIŞ ETKENLER
OLUMLU	OLUMSUZ	

4.5 İTÜ Sanat Koleksiyonu Gelişimi İçin Bilim-Teknoloji-Sanat İlişkisi

İTÜ Sanat Koleksiyonu, İTÜ'nün misyonu ve vizyonu doğrultusunda geliştirilmelidir. “Çağdaş bir araştırma üniversitesi olarak ulusal ve uluslararası düzeyde bilim, teknoloji ve sanatta önder çalışmaların odağı olmalı özgörüşünü benimsemiş bir üniversite olan İTÜ” (Ödekan, 2014, s. 108) disiplinlerarası bütünleşme sayesinde sanat koleksiyonunu çağdaşlık doğrultusunda geliştirme

imkanına sahip olacaktır. Bilim ve sanatın birbirini tamamlayan ve destekleyen unsurlarını Ödekan şu sözlerle vurgular:

Bilim de sanat da aynı gerçeklikle uğraşır, ancak yöntemleri farklıdır. Sanat gerçeği estetik imgelerle betimler ve sergiler, doğanın sırlarını sezdirir, bilim ise açıklar. Akıl yoluyla anlatmaya çalışır ve bunu ispatlar. Bilim de sanat da gerçeğe aynı noktada varmaya çalışır. Sanat ve bilim birbirini tanımlayan etkinliklerdir. Bilim kavramsal yorumlar, sanat sezgisel yorumlar. Gerçeği daha iyi ve çok boyutlu görmemize katkıda bulunurlar” (2014, s. 107).

Sanat ve bilimin birlikteliğinin getirdiği teknolojik, bilimsel ve sanatsal gelişim, tarihte özellikle Rönesans döneminde görülmüştür. Leonardo Da Vinci gibi “Rönesans dehaları” hem bilim hem de sanatta çığır açmışlardır. Dolayısıyla, tarihte görüldüğü üzere sanat ve bilimin birlikteliği uygarlığın gelişmesi yolunda önemli adımların atılmasına vesile olmuştur. Bu bağlamda, çağdaş sanatçı Genco Gülan da “İnsanlık sanat ve bilim ile gelişir. İki ayaklı bir devdir; biri adım atar ki diğeri gelişsin.” (Genco Gülen, kişisel görüşme, 05 Mart 2017) yorumuyla sanat-bilim ilişkisinin önemini vurgulamıştır.

İTÜ’nün farklı bilim ve teknoloji alanlarında imkanlarının bulunuyor olması, İTÜ Sanat Koleksiyonu gelişimi açısından büyük bir avantaj sağlamaktadır. İTÜ akademisyeni Doç. Dr. Ebru Yetişkin (İTÜ Vakfı Yayınları sayı 71, 2016, s. 122) “Türkiye’de bilimsel ve sanatsal alanda kaliteli ve inovatif çalışmaların yapılabilmesi için İTÜ’deki araştırma laboratuvarlarının sanatçılarla birlikte üretim yapacak şekilde ortak çalışmalara açılmasının” önemli olduğunu ifade etmektedir. Aynı zamanda, çağdaş sanatçı Genco Gülan ile yapılan röportajda, sanatçı İTÜ’nün laboratuvarları ile iş birliği yapmak istediğini belirtmiştir. Örnek olarak robot ve sanatı birleştirme üzerine düşüncelerinin olduğunu da dile getirmiştir (Genco Gülan, kişisel görüşme, 05 Mart 2017).

Çağdaş sanattaki yeni akımlar doğrultusunda sanat, tasarım ve mühendislik bilgilerini birleştiren İTÜ öğrenci ve sanatçısı Refik Çolakoğlu, 2015 yılında 10. Contemporary Istanbul’da sergilenmiş olan bir video çalışması ortaya koymuşve gelecekte de bu tip çalışmalara devam etmek istediğini belirtmiştir (İTÜ Vakfı Yayınları sayı 71, 2016, s. 122). İTÜ Rektörü Prof. Dr. Mehmet Karaca da RSG’de açılan Gürbüz Doğan Ekşioğlu’nun sanat ve zekayı buluşturan yapıtların yer aldığı sergi açılışında şu sözleri söylemiştir: “İTÜ sanatın içinde bulunuyor...Özellikle sanatçılara ev sahipliği yaparak ismimizi duyurmak ve öğrencilerimizi teşvik etmek

istiyoruz” (İTÜ Vakfı Yayınları sayı 72, 2016, s. 94). Bu anlamda, bilim, teknoloji ve sanatın İTÜ çatısı altında birleşmesinin sadece akademisyen ve sanatçılara değil, İTÜ öğrencilerine de ciddi anlamda ilham kaynağı olması amaçlanmaktadır.

İTÜ'nün disiplinlerarası bir ortam yaratması, sanatın getirdiği yaratıcılık ile yeni bilimsel çalışmaların gelişmesine katkıda bulunacağı gibi, aynı zamanda, çağdaş yapıtların oluşmasına da olanak sağlayacaktır. Farklı kuşaklardan çağdaş sanatçılar ile, örneğin Bager Akbay, Refik Anadol, Burak Arıkan, Can Büyükberber, Nihat Karataşlı, İlhan Koman, Ali Miharbi ve Pınar Yoldaş vb. çeşitli proje ve işbirliği imkanı da geliştirilebilir. Bu çalışmalar sonucu üretilen eserler, İTÜ Sanat Koleksiyonu'nu zenginleştirerek değerini yükseltecektir. Böylece, çağdaş sanattaki farklı formlarda eserlerin katılımıyla İTÜ Sanat Koleksiyonu'nun barındırdığı çeşitlilik artacaktır. Ayrıca, İTÜ'nün Sanat Koleksiyonu amacı ile bağdaşan “ikonik” eserlerin çoğaltılması, İTÜ'ye ait bir estetik kimlik oluşmasını sağlayacak ve prestijini artıracaktır.

İTÜ Sanat Koleksiyonu'nun amacı ile bağdaşan eserlerin koleksiyona katılımına İTÜ 1. Açık Hava Heykel Atölyesi iyi bir örnek teşkil etmiştir. Bu bağlamda, Fen-Edebiyat Fakültesi, Mimarlık Fakültesi, Güzel Sanatlar Bölümü ve RSG'nin iş birliği içinde bu tip proje ve sempozyumlara destek olması önerilmektedir. Bu projeler çağdaş sanat akımlarına yönelik olarak sokak sanatı (street art), dijital sanat, yerleştirme/enstalasyon sanatı, performans sanatı ve yeni medya sanatı (new media) gibi çeşitli çağdaş sanat uygulamalarını içerebilir. Ayrıca, eğitim amaçlı, yeni teknolojileri de kullanan bu tip çalışmalar, İTÜ'nün bu yönde özgün eserlere kavuşmasını sağlayacak, hem de çağdaş sanatçılara destek olacaktır.

RSG ile birlikte oluşturabilecek bir başka proje de, İTÜ'nün RSG bünyesinde Rektörlük Binası dışındaki bir mekanda daimi bir sergi alanının oluşturulması ve İTÜ Sanat Koleksiyonu'nun eserlerinin dönüşümlü olarak bu alanda sergilenmesi önerisidir. Bu sayede İTÜ Sanat Koleksiyonu eserlerinin kamu ile paylaşımı yoluyla İTÜ'nün sanat ile olan bağlantısı vurgulanarak, bu konudaki prestije katkıda bulunacaktır. Söz konusu sergi mekanının, şehrin merkezine yakınlığı açısından Taşkışla Yerleşkesi'nde oluşturulması önerilmektedir. Bu önerilerin hayata geçirilmesi için, daha önceki bölümlerde üzerinde önemle durulduğu üzere, İTÜ Sanat Koleksiyonu yönetim kurulunun oluşturulması ve koleksiyon yönetim politikasının belirlenmesi gerekmektedir. Böylece bir vizyon ve misyon

doğrultusunda uzman bir kadro tarafından bu çalışmalar yapılabilir, koleksiyona uyumlu bir şekilde yürütülerek koleksiyonun bütünlüğü korunacak ve değeri artırılmış olacaktır. İTÜ hem akademik, hem idari kador açısından böyle bir komisyon için yeterli insan kaynağına fazlasıyla sahiptir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu tez çalışması öncelikle İTÜ'nün geliştirmeye açık bir sanat eserleri topluluğuna sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda bir bilim yuvası olan İTÜ'nün, sanat koleksiyonuna da bilimsel olarak yaklaşp, gelişen uluslararası standartlara uygun olarak bir yönetim politikası oluşturması gerekliliği gözlemlenmiştir. Bu politika doğrultusunda, uzmanlar tarafından İTÜ'ye özgün bir planlama yapılarak, koleksiyonun korunması ve geliştirilmesi sağlanmalıdır. Son tahlilde bu araştırma, İTÜ Sanat Koleksiyonu envanteri ve yönetimi için bir taslak mahiyetindedir ve konunun önemine dikkat çekmek amacı ile yürütülmüştür.

Çalışmanın sonucunda, İTÜ Sanat Koleksiyonu için bir yönetim kadrosunun gerekliliği öne çıkmıştır ve bu konuda Güzel Sanatlar Bölümü ve Rektörlük Sanat Galerisi'nin öncü olması tavsiye edilmektedir. Bununla beraber, İTÜ idarecileri ve akademisyenlerinden oluşan bir üst düzey kadro, İTÜ Sanat Koleksiyonu yönetimi politikasını hazırlayıp, uygulama yetkisinde olabilir. Böyle bir koleksiyon yönetimi oluşturularak yönetim politikasının belirlenmesi hem sanat koleksiyonunu hem de kurum olarak İTÜ'yü koruyacak ve gelişmesini sağlayacaktır. İTÜ Sanat Koleksiyonu'nda mevcut durumda birtakım sorunlar yaşanmasına rağmen, doğru bir yönetim politikası ve planlaması ile, son derece değerli ve İTÜ vizyonuna yakışır bir koleksiyon oluşturulabileceği ön görülmektedir.

İTÜ Sanat Koleksiyonu envanteri oluşturma sürecinde İTÜ'nün tüm yerleşkelerine dağılmış olan çeşitli türde eserlerin tek tek yerinde tespit edilip, ICOM'un geliştirdiği standartlar doğrultusunda kaydedilip, sanatsal nitelikleri ve sanatçı bilgilerinin de araştırılıp sunulmasına özen gösterilmiştir. Ancak, İTÜ'nün görece eski bir koleksiyona sahip olmasından ve söz konusu eserlerle düzenli bir biçimde ilgilenilmemesinden ötürü, beklendiği gibi, yerinde tespit edilemeyen eserler, bilgi eksiklikleri ve hasarlı eserlerin çokluğu gözlemlenmiştir. Eserlerin sergilenmesindeki teknik sorunlar konusunda yine RSG'nin önderliğinde, bu tezdeki öneriler doğrultusunda hareket edilip, eksikliklerin giderilmesi tavsiye edilmektedir.

İTÜ Sanat Koleksiyonu 46 adeti resim, 19 adeti heykel, dört adeti gravür, bir adeti duvar resmi ve bir adeti pano olmak üzere toplam 71 adet eserden oluşmaktadır. Resimlerin yarısından fazlası iki sanatçıya –Günseli Kato ve Ercüment Kalmık- aittir. Günseli Kato'nun *Japon Serisi* İTÜ tarafından satın alma yoluyla koleksiyona dahil edilirken, Ercüment Kalmık'a ait dokuz eser sanatçının İTÜ'ye bağışdır. Ercüment Kalmık ve Şadan Bezeyiş gibi İTÜ'de ders vermiş sanatçı akademisyenlerin bağışları ile dönemin yenilikçi akımlarını içeren öncü eserlerin koleksiyona katılımının sağlandığı görülmektedir. Dolayısıyla, bundan sonra da, satın alma dışında, Güzel Sanatlar Bölümü akademisyenlerinin danışmanlığında bu geleneğin sürdürülmesi sağlanırsa, koleksiyon çağdaş yapıtlarla zenginleşmeye devam eder. Heykel türünde ise üç sanatçının -Tamer Aydın, S. Güner ve Rudolf Belling- ağırlığı göze çarpmaktadır. Heykellerin çoğu komisyon, satın alma ve sempozyum çalışmaları sonucunda İTÜ Sanat Koleksiyonu'na dahil olmuştur. Bu doğrultuda, sempozyum çalışmalarının devamının yanı sıra, İTÜ'nün laboratuvarlarını sanatçılara açarak uygun ortamlar yaratması -özellikle heykel alanında- bağış yolu ile koleksiyona yeni eserler kazandırılmasına imkan sağlayacaktır.

İTÜ Maslak Yerleşkesi çok geniş bir alana sahip olduğundan dolayı kamusal eserlerin sergilenmesine elverişlidir. Bu bağlamda var olanlara ek olarak, daha birçok eser komisyon edilerek, sanat ile tam anlamıyla iç içe olan bir kampüs yaratılabilir. Ayrıca, farklı fakültelerin laboratuvarları sanatçılara açılarak, burada tasarlanacak/üretilen bilim ve sanatı buluşturan özgün eserler de kamusal alanlarda sergilenabilir. Bu yaklaşım, hem İTÜ Sanat Koleksiyonu'nun gelişimine katkı sağlayacak hem de çağdaş sanat bilincinin İTÜ'nün öğrencisinden öğretim elemanına, mezunundan çalışanına kadar tüm paydaşları tarafından özümsemesine imkan tanıyacaktır. Buna ek olarak, öğrencilerin sanat üretimine katkılarının sağlanması yoluyla sanat ve eğitim ilişkilendirilebilir. Güzel Sanatlar Bölümü tarafından yürütülen sanat dersleri öğrencilerin sanat ve tasarım konusunda bir bilinç kazanması adına büyük önem taşıdığından bu derslerin çıktılarında da yararlanılabilir; yetenekli öğrencilerin sanatsal üretimleri desteklenebilir.

İTÜ Sanat Koleksiyonu'nu geliştirmek amacıyla devrin çağdaş sanatçıları ile işbirliği yapmak da, İTÜ içinde estetik ve entelektüel bilincin gelişmesini olumlu yönde etkiler; böyle bir sanat ortamının var oluşu, akademisyen ve öğrencilere ilham

kaynağı olup, bilim alanında da yaratıcılığı teşvik eder. 1. Açık Hava Heykel Atölyesi bu saptama için iyi bir örnektir. Bu bağlamda, Fen-Edebiyat Fakültesi, Mimarlık Fakültesi, Güzel Sanatlar Bölümü ve RSG'nin iş birliği içinde bu tip proje ve sempozyumları arttırmaları önerilmektedir. Bu öncü yaklaşım, İTÜ'nün tarihinde de görüldüğü üzere, devrinin çağdaş sanatını ve sanatçıları destekleyerek, üniversitenin misyonu ve vizyonu doğrultusunda İTÜ'ye ikonik ve biricik eserlerin katılımını sağlayacak ve teknik bilimde lider bir kurum olmasının yanı sıra sanat alanında da saygınlığını arttıracaktır. Ayrıca, İTÜ'deki ikonik eserlerin çoğunun Rektörlük insiyatifiyle çeşitli önemli olaylar (bina açılışı, yıldönümleri, anıtlar) doğrultusunda verilen siparişlerden/komisyonlardan oluştuğu dikkat çekmektedir. Bu bağlamda, Rektörlük insiyatifi ile önemli olayların sanat eserleri ile taçlandırılması geleneğinin sürdürülmesi İTÜ Sanat Koleksiyonu'nu olumlu yönde zenginleştirecektir.

Üniversite içinde bir sanat galerisinin kurulmuş olması İTÜ'nün sanata verdiği önemin bir başka göstergesidir. RSG'nin farklı disiplinlerden sanat eserlerini tanıtması ve farklı bakış açılarını kucaklaması amacı üniversitenin hedefleri doğrultusunda -İTÜ Sanat Koleksiyonu'nu da göz önüne alarak- devrin yeni akımlarına yönelik sergilere ev sahipliği yapmasıyla olumlu yönde gelişmesini sağlayacaktır.

İTÜ'nün ulusal ve uluslararası alanda lider bir üniversite olarak sanatta üstlenmesi gereken sorumluluk, kendi misyon ve vizyonuyla uyumlu bir biçimde, çağın yenilikçi akımlarını desteklemek ve bilim, teknoloji ve sanat birlikteliğine ortam sağlamaktır. Geleneksel olarak yenilikçi bir üniversite olan İTÜ, çatısı altında biriktirdiği ve sergilediği değerli sanat eserlerini, "sanat koleksiyonu" bilinci ile koleksiyon yönetim sistemini oluştururken, hem bu kıymetli eserleri sahiplenmiş hem de uluslararası standartlara ulaşarak bir konuda daha ileriye dönük bir adım atmış olacaktır.

İTÜ Sanat Koleksiyonu kapsamı içinde yer alan farklı tipteki eserlere ilaveten, çağdaş sanatın öncü akımlarını -yeni medya, dijital sanat ve yerleştirme/enstalasyon sanatı vb. gibi türleri- içeren eserlerin eklenmesiyle daha da zenginleştirilebilir. Bu konuda mühendislik bölümlerinin teknik gelişimleri sanata yansıtılarak tam anlamıyla yenilikçi sanat akımların oluşturulmasına imkan tanınabilir.

Sanat, bugünü ölümsüzleştirirken, geçmişı geleceğe aktarır, unutulmamasını sağlar ve yarınlara ışık tutar. Bu açıdan İTÜ'nün Sanat Koleksiyonu kurumun geçmişini günümüze, bugünleri de yarına taşımaktadır. Dolayısıyla, İTÜ'ye yakışan, bu maddi ve manevi değeri yüksek hazineyi sahiplenmek, korumak ve en iyi şekilde gelecek nesillere emanet etmek olmalıdır. Bu tez çalışmasının da bu yönde atılacak adımlara yön göstermesi umulmaktadır.

KAYNAKLAR

- American Alliance of Museums** (2012). *Developing a Collections Management Policy*. Erişim: 04 Şubat, 2017, <http://www.aam-us.org/docs/default-source/continuum/developing-a-cmp-final.pdf?sfvrsn=4>
- Arslan, N.** (1997). Köseoğlu, Edip Hakkı. *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi* (2. Cilt, s. 1056). İstanbul: YEM Yayın.
- Arslan, N.** (1997). Özşen, Ferit. *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi* (3. Cilt, s. 1415-1416). İstanbul: YEM Yayın.
- Ayan Ergen, B.** (2012). Sanat Yapıtı Sergileme ve Sunum Çeşitlerine Örnekler Eşliğinde Bir Bakış, *I. Uluslararası Yöresel Ürünler Sempozyumu*, Antalya, Türkiye : Kasım 15-18.
- Ayaokur, A.** (2014). *Müzelerde Bilgi Yönetimi: Sadberk Hanım Müzesi Örneği*. (Yüksek Lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Bostan, İ.** (2007). Piri Reis. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (34. Cilt, s. 283-285). Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayın.
- Cambridge Dictionary Online**, erişim tarihi: 22 Temmuz 2017, <http://dictionary.cambridge.org/>.
- Cebecioglu, C.** (2006). *SWOT Analizi ve Bir İşletme Üzerinde Uygulaması*. (Yüksek Lisans tezi). T.C Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gebze.
- CIDOC.** (1995). *International Guidelines for Museum Object Information: The CIDOC Information Categories*. Erişim: 04 Şubat, 2017, http://icom.museum/fileadmin/user_upload/pdf/Guidelines/CIDOCguidelines1995.pdf
- Coşkun, A.** (2006). *Bir Finans Kuruluşu Olan Akbank'ın Sanat Eserleri Koleksiyonunun Yeniden Değerlendirilmesi İçin Koleksiyon Yönetim Politikası Önerisi*. (Yüksek Lisans tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- CURCOM.** (2009). *A Code of Ethics for Curators*. Erişim: 04 Şubat, 2017, <http://aam-us.org/docs/continuum/curcomethics.pdf?sfvrsn=0>
- Çalıkoglu, L.** (2009). *Koleksiyon, Koleksiyonerlik ve Müzecilik*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Dal, E.** (1997). Berk, Nurullah. *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi* (1. Cilt, s. 223). İstanbul: YEM Yayın.
- Dal, E.** (1997). Eyüboğlu, Bedri Rahmi. *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi* (1. Cilt, s. 572-573). İstanbul: YEM Yayın.

- Desvallées, A., Mairesse, F. ve Colin, A.** (2010). *Key Concepts of Museology*. Erişim: 06 Şubat 2017, http://icom.museum/fileadmin/user_upload/pdf/Key_Concepts_of_Museology/Museologie_Anglais_BD.pdf
- Edson, G., ve Dean, D.** (1994). Collections Management. *The Handbook for Museums*, 67-91.
- Edson, G.** (2004). Museum Management. In P.J. Boylan (Ed.). *Running a Museum: A Practical Handbook* (ss. 133-147). Paris: ICOM.
- Erbay, M.** (2011). *Müzelerde Sergileme ve Sunum Tekniklerinin Planlanması*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Erkök, M.** (2017). Kişisel görüşme. 03 Mart 2017, İstanbul.
- Erzen, J.N.** (1997). Aksoy, Mehmet. *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi* (1. Cilt, s. 45). İstanbul: YEM Yayın.
- Gardner J.B. ve Merritt, E.** (2004). Collections Planning: Pinning down a strategy. G. Anderson (Ed.). *Reinventing the museum: Historical and contemporary perspectives on the paradigm shift* (ss. 292-296). New York: Altamira Press.
- Gülan, G.** (2017). Kişisel görüşme. 05 Mart 2017, İstanbul.
- Günay, H. M.** (2012). Vakıf. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (42. Cilt, s. 475-479). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayın.
- Herreman, Y.**(2004). Display, Exhibit and Exhibitions. In P.J. Boylan (Ed.). *Running a Museum: A Practical Handbook* (ss. 91-103). Paris: ICOM
- ICOM** (2013). *ICOM Code of Ethics for Museums*. Erişim: 04 Şubat, 2017, http://icom.museum/fileadmin/user_upload/pdf/Codes/code_ethics2013_eng.pdf
- İhsanoğlu, E.** (2000). İshak Efendi, Başhoca. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (22. Cilt, s. 529-530). İstanbul: Ali Rıza Baskan Güzel Sanatlar Matbaası A.Ş.
- İTÜ Vakfı Yayınları** (2014). Hezarfen Ahmet Çelebi heykeli açıldı, *İTÜ Vakfı Dergisi* (Sayı 65, Temmuz-Eylül, ss. 128). Erişim: 14 Kasım 2016, http://www.ituvakif.org.tr/dergi/sayi_65.pdf
- İTÜ Vakfı Yayınları** (2016). İTÜ Öğrencisi Refik Safa Çolakoğlu, Contemporary İstanbul'daydı. *İTÜ Vakfı Dergisi* (Sayı 71, Ocak-Mart, ss. 122). Erişim: 05 Ocak 2017, http://www.ituvakif.org.tr/dergi/sayi_71.pdf
- İTÜ Vakfı Yayınları** (2016). Gürbüz Doğan Ekşioğlu'nun yeni sergisi İTÜ RSG'de açıldı. *İTÜ Vakfı Dergisi* (Sayı 72, Nisan-Haziran, ss. 94). Erişim: 05 Ocak 2017, http://www.ituvakif.org.tr/dergi/sayi_72.pdf
- İTÜ Vakfı Yayınları** (2016). Tarihi mirasımız 250. Heykeli ile ölümsüzleşti. *İTÜ Vakfı Dergisi*(Sayı 73, Temmuz-Eylül, ss. 96). Erişim: 05 Ocak 2017, http://www.ituvakif.org.tr/dergi/sayi_73.pdf
- Kaçar, M., Zorlu, T., Barutçu B., Bir, A., Ceyhan C.O., ve Neftçi, A.** (2012). *İstanbul Teknik Üniversitesi ve Mühendislik Tarihimiz*. İstanbul: İTÜ

- Kaçar, M., Zorlu, T., Barutçu B., Bir, A., Ceyhan C.O., ve Neftçi, A.** (2013). *Istanbul Teknik Üniversitesi ve Mühendislik Tarihimiz*. İstanbul: İTÜ
- Kato, G.** (2017). Kişisel görüşme. 20 Nisan 2017, İstanbul.
- Ladkin, N.** (2004). Collections Management. In P.J. Boylan (Ed.). *Running a Museum: A Practical Handbook* (ss. 17-30). Paris: ICOM
- Lewis, G.** (2004). The Role of Museums and the Professional Code of Ethics. In P.J. Boylan (Ed.). *Running a Museum: A Practical Handbook* (ss. 1-16). Paris: ICOM
- NAME** (2012). *Standards for Museum Exhibitions*. Erişim: 04 Şubat, 2017, <http://nameaam.org/uploads/downloadables/NAME%20Documents/2012%20Standards%20for%20Museum%20%20Exhibitions%20and%20Indicators%20of%20Excellence.pdf>
- Malaro, M.** (1995). *Collection Management Policies*. Edson ve Dean (Ed.) *Collections Management* içinde (s. 67-91). Routledge.
- Ödekan, A.** (2004). *Yazıları ve Rölöveleriyle Sedat Çetintaş*, İstanbul: İTÜ Yayınevi.
- Ödekan, A.** (2014). İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ)'nde Bilim-Sanat İlişkisi ve Bilgi Çağı. *İTÜ Vakfı Dergisi*(Sayı 65, Temmuz-Eylül, ss. 105-108). Erişim: 05 Ocak 2017, http://www.ituvakif.org.tr/dergi/sayi_65.pdf
- Ödekan, A.** (2014). İstanbul Teknik Üniversitesi'nde İki Usta / İki Yorum. *İTÜ Vakfı Dergisi* (Sayı 66, Ekim-Aralık, ss. 108-112). Erişim: 05 Ocak 2017, http://www.ituvakif.org.tr/dergi/sayi_66.pdf
- Roberts, A.** (2004). Inventories and Documentation. In P.J. Boylan (Ed.). *Running a Museum: A Practical Handbook* (ss. 31-50). Paris: ICOM
- Rona, Z.** (1997). Belling, Rudolph. *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi* (1. Cilt, s. 217). İstanbul: YEM Yayın.
- Rona, Z.** (1997). Kalmık, Ercümen. *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi* (2. Cilt, s. 937). İstanbul: YEM Yayın.
- Tansuğ, S.** (1991). *Çağdaş Türk Sanatı*. İstanbul: Remzi Kitabevi Yayınları.
- Tepeci, F.** (1997). Bezeyiş, Şadan. *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi* (1. Cilt, s. 237-238). İstanbul: YEM Yayın.
- Turan, Ş.** (1992). Barbaros Hayrettin Paşa. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (5. Cilt, s. 65-67). İstanbul: Ali Rıza Baskan Güzel Sanatlar Matbaası A.Ş.
- Vargün, Ö.** (2015). Sanat Yönetimi ve Küratörlük. *Yıldız Journal of Art and Design* (Vol. 2, ss. 27-51) Erişim: 03.03.2017, <<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/yjad/article/view/5000175395/5000158178>>
- Url-1**<<http://www.annecce.com/ressam-ahmet-sahit/>>, erişim tarihi 19.07.2017.
- Url-2**<<http://www.itu.edu.tr/haberler/2014/02/07/i-tu-rektorluk-sanat-galerisi-acildi>>, erişim tarihi 19.07.2017.
- Url-3** <<http://www.yenisafak.com/yenisafakpazar/gravuru-emanet-edecek-genc-ariyor-462776>>, erişim tarihi 19.07.2017.

- Url-4**<<http://www.gunselikato.com/biography>>, erişim tarihi 19.07.2017.
- Url-5**
<http://turkishpaintings.com/index.php?p=34&l=1&modPainters_artistDetailID=2398>, erişim tarihi 19.07.2017.
- Url-6**
<http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/diger/415846/_Balerin__vasiyetini_bekliyor.html>, erişim tarihi 04.04.2017.
- Url-7**<<http://www.semizfatih.com/>>, erişim tarihi 21.07.2017.
- Url-8**<<http://www.nilhansesalan.com/tr/hakkimda/>>, erişim tarihi 21.07.2017.
- Url-9**<<http://aysegulcolessculpture.weebly.com/about.html>>, erişim tarihi 21.07.2017.
- Url-10**<<https://sabahlaroya.wordpress.com/category/ozgecmis-cv/>> erişim tarihi 22.09.2017.
- Url-11**<<http://www.ehb.itu.edu.tr/index.php?id=formerfaculty2>> erişim tarihi 21.07.2017.
- Url-12**<<http://www.arkitera.com/etkinlik/3379/tamer-aydin-resim-ve-heykel-sergisi>>, erişim tarihi 21.07.2017.
- Url-13**<<http://www.tokat-haber.net/yasam-haberleri-ressam-yasar-yeniceli-yasamini-yitirdi-67939.html>>, erişim tarihi 22.07.2017.
- Url-14**<<http://www.df.itu.edu.tr/fakulte/tarihce>>, erişim tarihi 22.07.2017.
- Url-15**<<http://www.kaptanhaber.com/haber/7455/denizin-incileri-bu-kez-tabloda.html>>, erişim tarihi 22.07.2017.
- Url-16**<<http://www.rsg.itu.edu.tr/sergiler>>, erişim tarihi 22.07.2017.
- Url-17**<<http://rsg.itu.edu.tr/edergiler>>, erişim tarihi: 22.07.2017.
- Url-18**<<http://www.itu.edu.tr/itu-hakkinda/genel/vizyon-ve-misyon>>, erişim tarihi 02.03.2017.
- Url-19**<<http://teftis.kulturturizm.gov.tr/TR,14442/muzeler-ic-hizmetler-yonetmeligi.html>>, erişim tarihi 02.08.2017.

EKLER

EK A: İTÜ Sanat Koleksiyonu Envanteri

EK B: İTÜ Sanat Koleksiyonu Envanteri (Fiziksel olarak görülemeyen eserler)

EK C: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Müzeler İç Hizmetler Yönetmeliği Örneği

EK A: İTÜ Sanat Koleksiyonu Envanteri

Şekil A. 1: Kızıtaşı Ali Rıza, *Taşkılla ve Taksim Topçu Kışlası*, tuval üzerine yağlıboya, 75cm x 100cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu

Kimlik No: 01⁵⁴

Sanatçı Adı: Kızıtaşı Ali Rıza

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Rektörlük Binası, Rektör Odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Taşkılla ve Taksim Topçu Kışlası*

Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Tuval üzerine yağlıboya

Boyut: Yükseklik: 75 cm, En: 100 cm

Kondisyon: Hasarlı

Fiziksel Tasvir: Manzara içinde Taşkılla ve Taksim Topçu Kışlası betimlenmiş.

⁵⁴ İTÜ Sanat Koleksiyonu envanterindeki eserlerin kimlik numaralarının - ICOM standartları göz önüne alınarak - kurum, eserin bulunduğu yerleşkenin kısaltması, bulunduğu birim veya fakülte kısaltması, eser türü kısaltması ve sıra numarası şeklinde - düzenlenmesi önerilmektedir. Örneğin bu resim için kimlik no: İTÜ.MAS.REK.RES.01 olabilir.

Şekil A. 2: Sanatçısı bilinmiyor, *Başhoca İshak Efendi*, tuval üzerine yağlıboya, 113cm x 80cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 02

Sanatçı Adı: Bilinmiyor

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Rektörlük Binası, Rektör Odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Başhoca İshak Efendi*

Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Tuval üzerine yağlıboya

Boyut: Yükseklik: 113 cm, En: 80 cm

Kondisyon: Hasarlı (Sağ üst köşede yırtık mevcut)

Fiziksel Tasvir: Kiremit rengi fon üzerinde tek dizi üzerine oturan Hoca İshak Efendi'nin resmi. Sanatçı Edip Hakkı Köseoğlu'nun *Hoca İshak Efendi Portresi*'nin kopyasıdır.

Şekil A. 3:Sanatçısı bilinmiyor, *İsimsiz*, tuval üzerine yağlıboya, 73cm x 98 cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 03

Sanatçı Adı: Bilinmiyor

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Rektörlük Binası, Rektör Özel Kalem Odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: Bilinmiyor

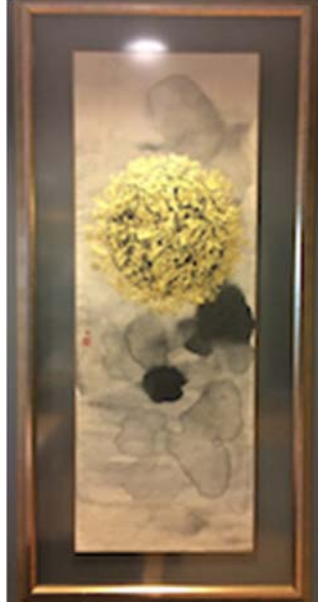
Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Tuval üzerine yağlıboya

Boyut: Yükseklik: 73 cm, En: 98 cm

Kondisyon: Hasarlı (Sağ alt köşede üçgen şeklinde bir hasar var). Resim çerçevesinden ayrılmak üzere.

Fiziksel Tasvir: Göl, ev ve dağ manzara resmi

Şekil A. 4: Günseli Kato, *Japon Serisi (1)*, 1999, Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak, 162cm x 174cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 04

Sanatçı Adı: Günseli Kato

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Rektörlük Binası, Rektörlük Özel Kalem Odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Satın alma.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2001

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Japon Serisi (1)*

Eser Yılı: 1999

Materyal: Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak

Boyut: Yükseklik: 162 cm, En: 74 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Sarı altın varak dokulu yuvarlağın altında soyut yuvarlak siyah renkte desenler.

Şekil A. 5: Günseli Kato, *Japon Serisi (2)*, 1999, Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak, 162cm x 174cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 05

Sanatçı Adı: Günseli Kato

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Rektörlük Binası, Rektörlük Özel Kalem Odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Satın alma.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2001

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Japon Serisi (2)*

Eser Yılı: 1999

Materyal: Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak

Boyut: Yükseklik: 162 cm, En: 74 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Boydan boya dikey siyah soyut desen, solda ve sağda yuvarlak siyah ve sarı altın varak desenler bulunmaktadır.

Şekil A.6: Ahmet Şahit, *İsimsiz*, tuval üzerine yağlıboya, 75cm x 115cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 06

Sanatçı Adı: Ahmet Şahit

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Rektörlük Binası, Rektör Yardımcısı Odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Tuval üzerine yağlıboya

Boyut: Yükseklik: 75 cm, En: 115 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Gül ve meyveli natürmort resmi.

Şekil A.7: Murat Çakan, *İsimsiz*, 2014, kağıt üzerine suluboya, 35cm x 45cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 07

Sanatçı Adı: Murat Çakan

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Rektörlük Binası, Rektörlük Genel Sekreter Yardımcı Odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Sanatçı tarafından Rektörlük'e hediye edilmiştir.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Şubat 2014

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Yılı: 2014

Materyal: Kağıt üzerine suluboya

Boyut: Yükseklik: 35 cm, En: 45 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Ağaçlıklı yol manzarası.

Şekil A.8: Işık Güner, *Göksüsen*, 2014, kağıt üzerine suluboya, 41cm x 36cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 08

Sanatçı Adı: Işık Güner

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Rektörlük Binası, Rektörlük Makamı

İTÜ'ye Giriş Şekli: Sanatçı tarafından Rektörlük'e hediye edilmiştir.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Şubat 2014

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Göksüsen*

Eser Yılı: 2014

Materyal: Kağıt üzerine suluboya

Boyut: Yükseklik: 41 cm, En: 36 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Mor göksüsen çiçeği üzerinde arı tasvir edilmiştir.

Şekil A.9: Hikmet Barutçugil, *Elif*, kağıt üzerine ebru, 67cm x 45cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 09

Sanatçı Adı: Hikmet Barutçugil

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Rektörlük Binası, Rektörlük Makamı

İTÜ'ye Giriş Şekli: Sanatçı tarafından Rektörlük'e hediye edilmiştir.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Mayıs 2014

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Elif*

Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Kağıt üzerine ebru

Boyut: Yükseklik: 67 cm, En: 45 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Siyah renkte ebru fon üzerine altın boya ile “elif” harfi hattı.

Şekil A.10: Cemal Akyıldız, *İTÜ Taşkışla*, 2014, kağıt üzerine gravür, 39cm x 59cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 10

Sanatçı Adı: Cemal Akyıldız

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Rektörlük Binası, Büyük Toplantı Odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Gravür

Eser Adı: *İTÜ Taşkışla*

Eser Yılı: 2014

Materyal: Kağıt üzerine gravür

Boyut: Yükseklik: 39 cm, En: 59 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: İTÜ Taşkışla Binasının mimari kazı-resmi.

Şekil A.11: Cemal Akyıldız, *Mühendishane-i Berri-i Hümayun*, 2014, kağıt üzerine gravür, 39cm x 59cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 11

Sanatçı Adı: Cemal Akyıldız

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Rektörlük Binası, Büyük Toplantı Odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Gravür

Eser Adı: *Mühendishane-i Berri-i Hümayun*

Eser Yılı: 2014

Materyal: Kağıt üzeri gravür

Boyut: Yükseklik: 39 cm, En: 59 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Mühendishane-i Berri-i Hümayun Binasının mimari kazı-resmi.

Şekil A.12: Cemal Akyıldız, *İTÜ Maçka Karakolhanesi*, 2014, kağıt üzerine gravür, 39cm x 59cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 12

Sanatçı Adı: Cemal Akyıldız

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Rektörlük Binası, Büyük Toplantı Odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Gravür

Eser Adı: *İTÜ Maçka Karakolhanesi*

Eser Yılı: 2014

Materyal: Kağıt üzeri gravür

Boyut: Yükseklik: 39 cm, En: 59 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: İTÜ Maçka Karakolhanesi Binasının mimari kazı-resmi.

Şekil A. 13: Cemal Akyıldız, *İTÜ Gümüşsuyu*, 2014, kağıt üzerine gravür, 39cm x 59cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 13

Sanatçı Adı: Cemal Akyıldız

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Rektörlük Binası, Büyük Toplantı Odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Gravür

Eser Adı: *İTÜ Gümüşsuyu*

Eser Yılı: 2014

Materyal: Kağıt üzeri gravür

Boyut: Yükseklik: 39 cm, En: 59 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: İTÜ Gümüşsuyu Binasının mimari kazı-resmi.

Şekil A.14: Günseli Kato, *Japon Serisi (3)*, 1999, Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak, 162cm x 174cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: Aslıhan Erkmen, 2006).

Kimlik No: 14

Sanatçı Adı: Günseli Kato

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Süleyman Demirel Kültür Merkezi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Satın alma.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2001

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Japon Serisi (3)*

Eser Yılı: 1999

Materyal: Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak

Boyut: Yükseklik: 162 cm, En: 74 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Resmin alt ve üst taraflarında yoğunlaşmış siyah soyut çizgiler.

Kırmızı imza/hanko sol kenarın orta kısmında yer almaktadır.

Şekil A.15: Günseli Kato, *Japon Serisi* (4), 1999, Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak, 162cm x 174cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: Aslıhan Erkmen, 2006).

Kimlik No: 15

Sanatçı Adı: Günseli Kato

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Süleyman Demirel Kültür Merkezi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Satın alma.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2001

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Japon Serisi* (4)

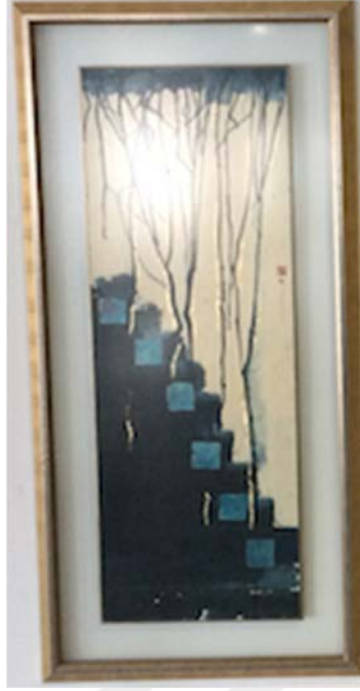
Eser Yılı: 1999

Materyal: Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak

Boyut: Yükseklik: 162 cm, En: 74 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Resmin ortasında yukarıdan aşağıya doğru siyah kalın bir çizgi mevcuttur. Çizginin solunda 5 dikdörtgen altın varak üstünde siyah noktalar bulunmaktadır. Çizginin sağ tarafında ise 3 dikdörtgen altın varak üzeri siyah noktalar bulunmaktadır. Kırmızı imza/hanko sağ kenarda orta üst kısımda yer almaktadır.

Şekil A.16: Günseli Kato, *Japon Serisi (5)*, 1999, Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak, 162cm x 174cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: Aslıhan Erkmen, 2006).

Kimlik No: 16

Sanatçı Adı: Günseli Kato

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Süleyman Demirel Kültür Merkezi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Satın alma.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2001

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Japon Serisi (5)*

Eser Yılı: 1999

Materyal: Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak

Boyut: Yükseklik: 162 cm, En: 74 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Resmin solunda, sağ alt kısmına devam eden, merdiven gibi kademelendirilmiş siyah desan bulunur. Resmin üst kısmında ağaç dallarına benzeyen soyut çizgiler bu kademeli desene doğru akar gibi bulunmaktadır. Kademelerin her katında altı adet açık mavi karo tasvir edilmiştir. Kırmızı imza/hanko sağ kenarda orta kısımda yer almaktadır.

Şekil A.17: Günseli Kato, *Japon Serisi (6)*, 1999, Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak, 162cm x 174cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 17

Sanatçı Adı: Günseli Kato

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Süleyman Demirel Kültür Merkezi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Satın alma.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2001

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Japon Serisi (6)*

Eser Yılı: 1999

Materyal: Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak

Boyut: Yükseklik: 162 cm, En: 74 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Mavi yüzey üstünde ortada kalın siyah çizgi bulunmaktadır.

Çizginin sol kısmında altın varaktan soyut desenler boydan boya yer almaktadır.

Kırmızı imza/hanko sağ kenarda orta üst kısımda yer almaktadır.

Şekil A.18: Günseli Kato, *Japon Serisi (7)*, 1999, Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak, 162cm x 174cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: Aslıhan Erkmen, 2006).

Kimlik No: 18

Sanatçı Adı: Günseli Kato

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Süleyman Demirel Kültür Merkezi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Satın alma.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2001

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Japon Serisi (7)*

Eser Yılı: 1999

Materyal: Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak

Boyut: Yükseklik: 162 cm, En: 74 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Kalın mavi-yeşil ağaç kütüğünü andıran soyut biçim üstünde 5 adet üçgen şeklinde altın varak bulunmaktadır. Yukarıdan aşağıya siyah-kahverengi tonlarda çizgiler akmaktadır. Kırmızı imza/hanko sağ kenarın orta kısmında yer almaktadır.

Şekil A.19: Günseli Kato, *Japon Serisi (8)*, 1999, Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak, 162cm x 174cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: Aslıhan Erkmén, 2006).

Kimlik No: 19

Sanatçı Adı: Günseli Kato

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Süleyman Demirel Kültür Merkezi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Satın alma.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2001

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Japon Serisi (8)*

Eser Yılı: 1999

Materyal: Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak

Boyut: Yükseklik: 162 cm, En: 74 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Beş adet gri ve siyahlı farklı boyutlarda küp şekli düzensiz aralıklarla dizilmiştir. En üst küpün üzerinde altın varaktan artı işareti bulunmakta olup, küplerin üzerinde ve kenarda sağ tarafında kırmızı boya damlaları akmaktadır. Kırmızı imza/hanko sağ üst kısma yakın yer almaktadır.

Şekil A.20: Günseli Kato, *Japon Serisi (9)*, 1999, Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak, 162cm x 174cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: Aslıhan Erkmen, 2006).

Kimlik No: 20

Sanatçı Adı: Günseli Kato

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Süleyman Demirel Kültür Merkezi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Satın alma.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2001

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Japon Serisi (9)*

Eser Yılı: 1999

Materyal: Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak

Boyut: Yükseklik: 162 cm, En: 74 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Eserin orta kısmında koyu lacivert-siyah renkli soyut bir desen yer almaktadır. Üzerinde küçük çizikler halinde gümüş varak bulunmaktadır. Kırmızı imza/hanko sağ kenarda orta kısımda yer almaktadır.

Şekil A.21: Günseli Kato, *Japon Serisi (10)*, 1999, Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak, 162cm x 174cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 21

Sanatçı Adı: Günseli Kato

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Süleyman Demirel Kültür Merkezi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Satın alma.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2001

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Japon Serisi (10)*

Eser Yılı: 1999

Materyal: Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak

Boyut: Yükseklik: 162 cm, En: 74 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Siyah soyut kalın dikey çizgiler aşağıda ve yukarıda yerleştirilmiştir. Bu dikey çizgilerin ortasında soyut fırça darbeleri bulunmaktadır. Yer yer sarı altın varak desenler bulunmaktadır. Kırmızı imza/hanko sağ kenarda orta kısımda yer almaktadır.

Şekil A.22: Günseli Kato, *Japon Serisi (11)*, 1999, Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak, 162cm x 174cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: Aslıhan Erkmen, 2006).

Kimlik No: 22

Sanatçı Adı: Günseli Kato

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Süleyman Demirel Kültür Merkezi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Satın alma.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2001

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Japon Serisi (11)*

Eser Yılı: 1999

Materyal: Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak

Boyut: Yükseklik: 162 cm, En: 74 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Resmin alt kısmında altı adet lacivert-siyah dikdörtgen üzerinde altın varak; en üstteki gri dikdörtgen üzerinde mavi fırça vuruşları görülmektedir. Resmin sağ üst kısmında hafif gri boya yükselen dumanı andıran soyut desen üzerinde altın varak kırmızı, mavi noktalar bulunmaktadır. Kırmızı imza/hanko sağ kenarda orta üst kısımda yer almaktadır.

Şekil A.23: Günseli Kato, *Japon Serisi (12)*, 1999, Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak, 162cm x 174cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: Aslıhan Erkmén, 2006).

Kimlik No: 23

Sanatçı Adı: Günseli Kato

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Süleyman Demirel Kültür Merkezi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Satın alma.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2001

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Japon Serisi (12)*

Eser Yılı: 1999

Materyal: Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak

Boyut: Yükseklik: 162 cm, En: 74 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Resmin alt kısmında yeşil-mavi ve resmin üst kısmında siyah soyut çizgiler bulunmakta olup, resme dağılmış olarak 19 adet yuvarlak sarı altın varaktan şekiller görülmektedir. Ayrıca, sağ kenarın ortasındaki imza/hankonun sol tarafında bir adet mavi-yeşil üçgen şekli bulunmaktadır.

Şekil A.24: Günseli Kato, *Japon Serisi (13)*, 1999, Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak, 162cm x 174cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: Aslıhan Erkmen, 2006).

Kimlik No: 24

Sanatçı Adı: Günseli Kato

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Süleyman Demirel Kültür Merkezi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Satın alma.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2001

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Japon Serisi (13)*

Eser Yılı: 1999

Materyal: Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak

Boyut: Yükseklik: 162 cm, En: 74 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Resmin neredeyse bütünü oluşturan üst kısmı mavi ve alt kısmı siyah boyadan oluşan büyük ve boya akıtmalı bir soyut dikdörtgen üzerinde yedi adet yine akıcı görünümde altın varak darbesi bulunmaktadır. Kırmızı imza/hanko sol kenarın orta kısmında yer almaktadır.

Şekil A.25: Günseli Kato, *Japon Serisi (14)*, 1999, Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak, 162cm x 174cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: Aslıhan Erkmén, 2006).

Kimlik No: 25

Sanatçı Adı: Günseli Kato

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Süleyman Demirel Kültür Merkezi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Satın alma.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2001

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Japon Serisi (14)*

Eser Yılı: 1999

Materyal: Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak

Boyut: Yükseklik: 162 cm, En: 74 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Üst tarafta yoğunlaşan mavi-lacivert aşağıya akan soyut kalın fırça darbesi üstünde yuvarlak altın varak düzensiz şekiller bulunmaktadır. Resmin iki yanında mavi tonlarında çizgi ve noktalar görülmektedir. Kırmızı imza/hanko sağ kenarın orta kısmında yer almaktadır.

Şekil A.26: Günseli Kato, *Japon Serisi (15)*, 1999, Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak, 162cm x 174cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: Aslıhan Erkmen, 2006).

Kimlik No: 26

Sanatçı Adı: Günseli Kato

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Süleyman Demirel Kültür Merkezi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Satın alma.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2001

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Japon Serisi (15)*

Eser Yılı: 1999

Materyal: Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak

Boyut: Yükseklik: 162 cm, En: 74 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Üç büyük gri-siyah küp şekli üzerine altın, yeşil gibi renklerde dikdörtgen soyut şekiller bulunmaktadır. Kırmızı imza/hanko sağ kenarın orta kısmında yer almaktadır.

Şekil A.27: Günseli Kato, *Japon Serisi (16)*, 1999, Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak, 162cm x 174cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: Aslıhan Erkmén, 2006).

Kimlik No: 27

Sanatçı Adı: Günseli Kato

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Süleyman Demirel Kültür Merkezi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Satın alma.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2001

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Japon Serisi (16)*

Eser Yılı: 1999

Materyal: Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak

Boyut: Yükseklik: 162 cm, En: 74 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Hafif mavi pigment üzerine boydan boya siyah dikey çizgi görülmekte olup, çizginin sol tarafında çizginin boyutuna yakın olarak altın renkli fırça darbeleri bulunmaktadır. Resmin sağ alt kısmında bir adet sarı altın varak kare bulunmaktadır. Kırmızı imza/hanko bu karenin altında yer almaktadır.

Şekil A.28: Günseli Kato, *Japon Serisi (17)*, 1999, Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak, 162cm x 174cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Fotoğraf: Aslıhan Erkmen, 2006).

Kimlik No: 28

Sanatçı Adı: Günseli Kato

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Süleyman Demirel Kültür Merkezi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Satın alma.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2001

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Japon Serisi (17)*

Eser Yılı: 1999

Materyal: Japon kağıdı üzerine Japon pigment boyası ve altın varak

Boyut: Yükseklik: 162 cm, En: 74 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Resmin sağ üst köşesinden sol orta kısmına doğru çeyrek daire şeklinde maviden beyaza degrade açılan dairesel bir biçim bulunmaktadır. Bu şeklin alt kısmında turkuazlı, yeşilli ve altın varaklı mozaik şeklinde soyut fırça darbeleri görülmektedir. Kırmızı imza/hanko sol kenarın alt kısmına yakın bir yerde yer almaktadır.

Şekil A.29: Ekber Yeşilyurt, *Atatürk*, 1995, tuval üzerine yağlıboya, 165cm x 112cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (Resim Url-4)

Kimlik No: 29

Sanatçı Adı: Ekber Yeşilyurt

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Süleyman Demirel Kültür Merkezi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Atatürk*

Eser Yılı: 1995

Materyal: Tuval üzerine yağlıboya

Boyut: Yükseklik: 165 cm, En: 112 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Yeşil/kahve fon üzerinde, kahverengi yelek ve siyah takım elbise giymiş yetişkin çağında Atatürk resmi.

Şekil A.30: S. Güner, *Prof. Dr. Mustafa İnan*, bronz, 40cm x 25cm x 25cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 30

Sanatçı Adı: S. Güner

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Mustafa İnan Kütüphanesi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Komisyon

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Heykel (Büst)

Eser Adı: *Prof. Dr. Mustafa İnan*

Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Bronz

Boyut: Yükseklik: 40 cm, En: 25 cm, Derinlik: 25 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Prof. Dr. Mustafa İnan'ın bronz büstü

Şekil A. 31: Mehmet Erkök, *250. Yıl Heykeli*, 2016, paslanmaz çelik, 7.5m x 2m x 2m, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 31

Sanatçı Adı: Mehmet Erkök

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Arı Kapısı Önü

İTÜ'ye Giriş Şekli: Vakıflar Bankası Sponsorluğunda Rektörlükten Komisyon ile yapılmıştır.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2016

Eser Türü: Heykel

Eser Adı: *250. Yıl Heykeli*

Eser Yılı: 2016

Materyal: Paslanmaz çelik

Boyut: Yükseklik: 7.5 m, En: 2 m, Derinlik: 2 m, Ağırlık: 1350 kg

Kondisyon: Hasarlı (Mor sprej boya ile zarar görmüş olup ve heykel içinde bulunan insan figürlerinden bazıları koparılmıştır).

Fiziksel Tasvir: Yuvarlak yer küre ve beş daire (kıtaları temsil etmektedir) içindeki turuncu plaka üzerinde 250 bronz insan figürü bulunmaktadır. Heykelin üst bölümünde hat sanatından esinlenilmiş olan bir dikey çizginin yanındaki kıvrımlara iki küre yerleştirilmiştir.

Yayın: İTÜ Vakfı Yayınları, 2016, Sayı 73, Temmuz-Eylül, sayfa 96

Şekil A.32: Mehmet Aksoy, *Hezarfen Ahmet Çelebi*, 2013, mermer, taş ve paslanmaz çelik, 10m x 10m x 3m, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 32

Sanatçı Adı: Mehmet Aksoy

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Mustafa İnan Kütüphanesi Önü

İTÜ'ye Giriş Şekli: İTÜ Mezunu Yük. Mak. Müh. Keskin Keser tarafından bağışlanmıştır.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 23.05.2014

Eser Türü: Heykel

Eser Adı: *Hezarfen Ahmet Çelebi*

Eser Yılı: 2007-2013

Materyal: Mermer, taş ve paslanmaz çelik

Boyut: Heykel Yükseklik: 10 m, En: 10 m, Galata Kulesi Derinlik: 3 m

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Yerde yatay konumlanmış mermerden üretilmiş Galata kulesi üzerinde sembolik biçimde yükselen ve uçuşa geçen soyut Hezarfen Ahmet Çelebi figürü (ve balık kılıcı gibi sarkan kanatlar).

Yayın: İTÜ Vakfı Yayınları, 2014, Sayı 65, Temmuz-Eylül, sayfa 128 ve İTÜ Vakfı Yayınları, 2014, Sayı 66, Ekim-Aralık, sayfa 108-112

Şekil A.33: Attila Onaran, *Balerin*, 1975, paslanmaz çelik, 238cm x 85cm x 75cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 33

Sanatçı Adı: Attila Onaran

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Elektrik-Elektronik Fakültesi Yanı

İTÜ'ye Giriş Şekli: Hüseyin Coşkun ve sanatçı ailesinin hediyesidir.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Heykel

Eser Adı: *Balerin*

Eser Yılı: 1975

Materyal: Paslanmaz çelik

Boyut: Yükseklik: 238cm, En: 85 cm, Derinlik: 75 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Ellerini havaya kaldırmış, bacaklarını açmış, birini yerden kaldırmış olduğu halde soyut tasvir edilmiş balerin figürü.

Restorasyon Tarihiçesi: 2012 yılında daha önce sergilendiği Galatasaray Hanı önünde, Kültür Bilinci Geliştirme Vakfı tarafından, Serra Kaynak ve Özden Çelik gözetiminde restore edilmiştir.

Yayın: Cumhuriyet Gazetesi, "*Balerin*" *Vasiyetini Bekliyor*, 14 Nisan 2013 (Url-6).

Şekil A. 34: Fatih Semiz, *Circular Rotation/Sonsuz Döngü*, 2008, paslanmaz çelik, 3m x 1.3m x 1.5m

Kimlik No: 34

Sanatçı Adı: Fatih Semiz

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Fen-Edebiyat Fakültesi önü

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2008

Eser Türü: Heykel

Eser Adı: *Circular Rotation/Sonsuz Döngü*

Eser Yılı: 2008

Materyal: Paslanmaz çelik

Boyut: Yükseklik: 3m, En: 1.3m, Derinlik: 1.5 m

Kondisyon: İyi (Temizlenmesi önerilir)

Fiziksel Tasvir: Spiral şeklinde içe doğru küçülen soyut heykel

Şekil A.35: M.E, *İsimsiz*, 2007, beyaz mermer ve taş, 100cm x 100cm x 100cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 35

Sanatçı Adı: M.E (Eser üzerinde yer alan kısaltmadan yola çıkarak)

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, SDKM önü

İTÜ'ye Giriş Şekli:(1-17 Mayıs 2007 “İTÜ Açık hava Heykel Atölyesi”)

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2007

Eser Türü: Heykel

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Yılı: 2007

Materyal: Beyaz mermer ve taş

Boyut: Yükseklik: 100 cm, En: 100 cm, Derinlik: 100 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Elinde kitap taşıyan bir küpün sınırları boyunca tasvir edilmiş başı yana eğik erkek figürü.

Şekil A.36: Nilhan Sesalan, *İsimsiz*, 2007, beyaz mermer ve taş, 100cm x 100cm x 100cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 36

Sanatçı Adı: Nilhan Sesalan

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Maden Fakültesi önü

İTÜ'ye Giriş Şekli: (1-17 Mayıs 2007 “İTÜ Açık hava Heykel Atölyesi”)

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2007

Eser Türü: Heykel

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Yılı: 2007

Materyal: Beyaz mermer ve taş

Boyut: Yükseklik: 100 cm, En: 100 cm, Derinlik: 100 cm

Kondisyon: Hasarlı (üstündeki parçalar koparılmış ve çiviler çıkmış durumda).

Fiziksel Tasvir: Beyaz mermer blok üzerinde, 8 dairesel katman bulunur. En üst katmanına dört adet desenli taş yerleştirilmiştir.

Şekil A. 37: Ayşegül Coles, *İsimsiz*, 2007, beyaz mermer ve taş, 100cm x 100cm x 100cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 37

Sanatçı Adı: Ayşegül Coles

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Fen-Edebiyat Fakültesinden
İstinye çıkışına doğru ana yol kenarı

İTÜ'ye Giriş Şekli: (1-17 Mayıs 2007 “İTÜ Açık hava Heykel Atölyesi”)

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2007

Eser Türü: Heykel

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Yılı: 2007

Materyal: Beyaz mermer ve taş

Boyut: Yükseklik: 100 cm, En: 100 cm, Derinlik: 100 cm

Kondisyon: Hasarlı (vandalizme uğramış, üstünde grafitiler mevcut).

Fiziksel Tasvir: Birbiri içine geçen dört adet yap-boz parçasından oluşan küp heykel

Şekil A. 38: Oya Sabahlar, *İsimsiz*, 2007, beyaz mermer ve taş, 110cm x 100cm x 100cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 38

Sanatçı Adı: Oya Sabahlar

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Fen-Edebiyat Fakültesi karşısında bulunan otoparkın yeşillik alanında

İTÜ'ye Giriş Şekli: (1-17 Mayıs 2007 "İTÜ Açık hava Heykel Atölyesi")

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2007

Eser Türü: Heykel

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Yılı: 2007

Materyal: Beyaz mermer ve taş

Boyut: Yükseklik: 110 cm, En: 100 cm, Derinlik: 100 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Yuvarlak hatlı ve insan başlı heykel.

Şekil A.39: Ferit Özşen, *Atatürk*, 2007, bronz ve mermer, 450cm x 94cm x 85cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 39

Sanatçı Adı: Ferit Özşen

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Eski Rektörlük binası önü tören alanı

İTÜ'ye Giriş Şekli: Komisyon

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2007

Eser Türü: Heykel

Eser Adı: *Atatürk*

Eser Yılı: 2007

Materyal: Bronz ve mermer

Boyut: Atatürk heykeli: Yükseklik: 4.5 m, En: 94 cm, Derinlik: 85 cm

Mermer Kabartma: Yükseklik: 2.25 m, En: 9 m, Derinlik: 30 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Mermer kaide üzerinde sağ elini uzatan Atatürk heykeli. Mermer kabartmanın sağ tarafında meşale tutan bir orta yaşlı çift, tahtaya yazı yazan çocuk, inceleme yapan yaşlı bir akademisyen, kitap okuyan bir kadın ve mekanik tekerlek tutan mühendis yer almaktadır. Kabartmanın sol cephesinde 5 asker figürü, bir kadın figürü, Türk bayrağı ve savaş topu tasviri yer almaktadır. Kabartmanın orta kısmında “BENİM MANEVİ MİRASIM AKIL VE BİLİMDİR” MUSTAFA KEMAL ATATÜRK yazısı yer almaktadır.

Şekil A.40: S. Güner, *Ord. Prof. Dr. Bedri Karafakıoğlu*, bronz, 47cm x 30cm x 30cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 40

Sanatçı Adı: S. Güner

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Elektrik-Elektronik Fakültesi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Komisyon

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 1986-1987

Eser Türü: Heykel (Büst)

Eser Adı: *Ord. Prof. Dr. Bedri Karafakıoğlu*

Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Bronz

Boyut: Yükseklik: 47 cm, En: 30 cm, Derinlik: 30 cm

Kondisyon: Hasarlı (çizikler mevcut)

Fiziksel Tasvir: Ord. Prof. Dr. Bedri Karafakıoğlu'nun bronz büstü

Şekil A.41: S. Güner, *Prof. Dr. M. Santur*, bronz, 47cm x 30cm x 30cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 41

Sanatçı Adı: S. Güner

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Elektrik-Elektronik Fakültesi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Komisyon

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 1986-1987

Eser Türü: Heykel (Büst)

Eser Adı: *Prof. Dr. Mustafa Santur*

Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Bronz

Boyut: Yükseklik: 46 cm, En: 27 cm, Derinlik: 26 cm

Kondisyon: Hasarlı (çizikler mevcut).

Fiziksel Tasvir: Prof. Dr. Mustafa Santur'un Bronz Büstü

Şekil A.42: Tamer Aydın, *İsimsiz*, 2005, demir döküm, 195cm x 99cm x 45cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 42

Sanatçı Adı: Tamer Aydın

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Fen-Edebiyat Fakültesi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Heykel

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Tarihi: 2005

Materyal: Demir döküm

Boyut: Yükseklik: 195 cm, En: 99 cm, Derinlik: 45 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Geometrik örüntünün önünde uzun gövdeli kuş başlı soyutlanmış figür

Şekil A.43: Tamer Aydın, *İsimsiz*, 2005, demir döküm, 124cm x 49cm x 25cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 43

Sanatçı Adı: Tamer Aydın

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Fen-Edebiyat Fakültesi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Heykel

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Tarihi: 2005

Materyal: Demir döküm

Boyut: Yükseklik: 124 cm, En: 49 cm, Derinlik: 25 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Geometrik örüntü önünde stilize insan figürü

Şekil A.44:Tamer Aydın, *İsimsiz*, demir döküm, 133cm x 133cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 44

Sanatçı Adı: Tamer Aydın

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Maslak, Fen-Edebiyat Fakültesi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Pano

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Demir döküm

Boyut: Yükseklik: 133 cm, En: 133 cm

Kondisyon: Hasarlı (paslanmış).

Fiziksel Tasvir: Yuvarlak içbükey bir düzlemde üç boyutlu çıkan altı adet soyut insan figürü.

Şekil A.45: Ercüment Kalmık, *Balıkçıların Çalışması*, 1948, tuval üzerine yağlıboya, 90cm x 116cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (İTÜ 2012 Takvimi Haziran ayı).

Kimlik No: 45

Sanatçı Adı: Ercüment Kalmık

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Taşkışla, Mimarlık Fakültesi Dekan odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Ercüment Kalmık'ın İTÜ'ye hediyesidir.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Balıkçıların Çalışması*

Eser Yılı: 1948

Materyal: Tuval üzerine yağlıboya

Boyut: Yükseklik: 90 cm, En: 116 cm

Kondisyon: İyi

Fiziksel Tasvir: Resim deniz kenarında çalışan balıkçıları betimlemektedir. Resmin sol kısmında üç balıkçı figürü sohbet etmektedir. Birinin omzunda sarı balıkçı yağmurluğu, diğerinde toplanmış boş ağ vardır. Sol kısmında ise biri oturan, diğeri ayakta ağlarla uğraşan iki başka balıkçı figürü bulunmaktadır. Resmin üst kısmında büyük yeşil bir tekne yer alırken; daha orta kısmında sadece yarısı görülen bir taka içinde balıkçılar ağ çekmektedir. Resmin geneline canlı renkler hakimdir. Figürlerin yüz ayrıntıları belirgin değildir.

Şekil A.46: Ercüment Kalmık, *Ord. Prof. Emin Onat*, 1951, tuval üzerine yağlıboya, 80cm x 65cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 46

Sanatçı Adı: Ercüment Kalmık

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Taşkışla, Mimarlık Fakültesi Dekanı odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Ercüment Kalmık'ın İTÜ'ye hediyesidir.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Ord. Prof. Emin Onat*

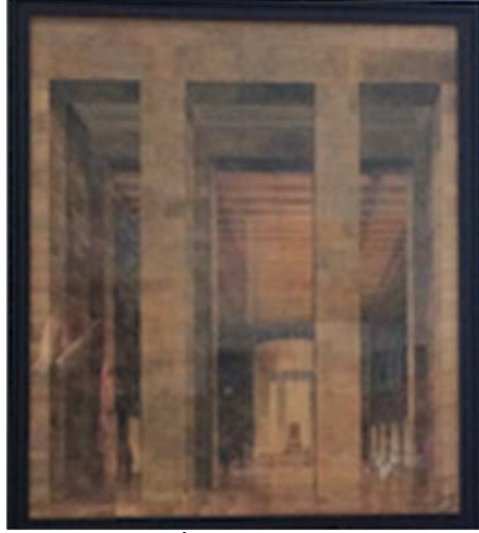
Eser Yılı: 1951

Materyal: Tuval üzerine yağlıboya

Boyut: Yükseklik: 80 cm, En: 65 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Yeşil fon üzerine, akademik cübbesini giymiş ve sağ elinde kırmızı bir kitap tutan Ord. Prof. Emin Onat tasvir edilmiştir. Portre niteliği taşıyan resimde yüz detayları belirgindir. Onat'ın ifadesi büstleri ile uyumludur ve gerçekçi betimlendiği söylenebilir.

Şekil A. 47: Sanatçısı bilinmiyor, *İsimsiz*, 1951, kağıt üzerine suluboya, 91cm x 80cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 47

Sanatçı Adı: Sanatçısı bilinmiyor

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Taşkışla, Mimarlık Fakültesi Dekanı odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Yılı: 1951

Materyal: Kağıt üzerine suluboya

Boyut: Yükseklik: 91 cm, En: 80 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Anıtkabirin kolosal girişinin iki adet sütunu yakın planda betimlenmiştir. Sütunların ardındaki mekan ile en arka planda mozele flu olarak seçilmektedir.

Şekil A. 48: Bedri Rahmi Eyüboğlu, *Köy Düğünü Betimlemesi*, 1946, tuval üzerine yağlıboya, 71cm x 101cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (İTÜ 2012 Takvimi Şubat ayı).

Kimlik No: 48

Sanatçı Adı: Bedri Rahmi Eyüboğlu

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Taşkışla, Mimarlık Fakültesi Dekanı odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Köy Düğünü Betimlemesi*

Eser Yılı: 1946

Materyal: Tuval üzerine yağlıboya

Boyut: Yükseklik: 71 cm, En: 101 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Resmin sol kısmında ön planda mavi dallı, kuru bir ağaç yer alırken, geri planda köy düğünün kalabalık ortamı betimlenmiştir. Sağ kısmında dört kadın geleneksel giysiler içindedir. Ağacın önünde ve arkasında, ayrıntıları görülmeyen insan figürleri çeşitli açılarda yerleştirilmiştir. Resmin arka planında su kemerleri dikkati çeker.

Şekil A.49: Ercüment Kalmık, *Merdiven Çıkan Sepetli Kadın*, 1953, tuval üzerine yağlıboya, 70cm x 50cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (İTÜ 2012 Takvimi Ocak ayı).

Kimlik No: 49

Sanatçı Adı: Ercüment Kalmık

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Taşkışla, Mimarlık Fakültesine bağlı idari oda

İTÜ'ye Giriş Şekli: Ercüment Kalmık'ın İTÜ'ye hediyesidir.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Merdiven Çıkan Sepetli Kadın*

Eser Yılı: 1953

Materyal: Tuval üzerine yağlıboya

Boyut: Yükseklik: 70 cm, En: 50 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Teraslar halinde yükselen bir sokakta, Kübik formda soyut bir binaya merdivenlerden çıkmış, başında sepet taşıyan etekli bir kadın figürü betimlenmiştir. Yeşil tonların hakim olduğu resimde sokaktaki diğer evler ve merdivenler geometrik formlarda betimlenirken, çiçekler/yapraklar da dairesel olarak sağ alt köşede yer alır.

Şekil A. 50: Ercüment Kalmık, *Ev*, 1953, tuval üzerine yağlıboya, 60cm x 80cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (İTÜ 2012 Takvimi Temmuz ayı).

Kimlik No: 50

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Taşkışla, Mimarlık Fakültesine bağlı idari oda

İTÜ'ye Giriş Şekli: Ercüment Kalmık'ın İTÜ'ye hediyesidir.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Ev*

Eser Yılı: 1953

Sanatçı Adı: Ercüment Kalmık

Materyal: Tuval üzerine yağlıboya

Boyut: Yükseklik: 60 cm, En: 80 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Kübik formda soyut bir ev resmi ve yine kübik şekilde soyut ağaçlar betimlenmiştir. Kompozisyon içinde kırmızı çatılı tek pencere kübik formda bir ev betimi vardır. Etrafında soyutlanmış, yapraksız ağaçlar yer alan evin sağ tarafında üçgen biçimli bir alanda farklı renkler/dokular görülmektedir. Doğal ve gerçekçi kullanılan renkler dışında çit soyutlaması da dikkat çekicidir.

Şekil A.51: Ercüment Kalmık, *İsimsiz*, 1959, tuval üzerine yağlıboya, 90cm x 67cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (İTÜ 2012 Takvimi Mart ayı).

Kimlik No: 51

Sanatçı Adı: Ercüment Kalmık

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Taşkışla, Mimarlık Fakültesi toplantı odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Ercüment Kalmık'ın İTÜ'ye hediyesidir.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *İsimsiz*

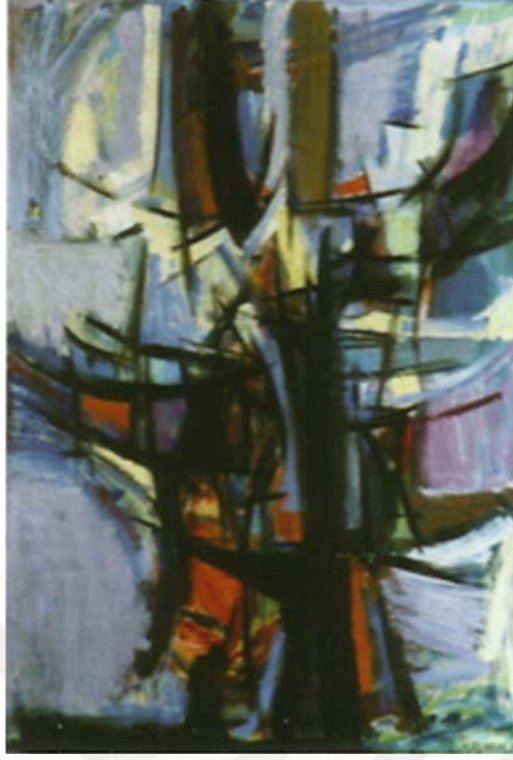
Eser Yılı: 1959

Materyal: Tuval üzerine yağlıboya

Boyut: Yükseklik: 100 cm, En: 70 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Yeşil, turuncu ve siyah renklerin hakim olduğu soyut çizgiler, bir ağacı veya ormanı betimler gibidir. Renkli fırça vuruşları ağaç gövdelerini andırmaktadır.

Şekil A.52: Ercüment Kalmık, *İsimsiz*, 1963, tuval üzerine yağlıboya, 100cm x 70cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu (İTÜ 2012 Takvimi Mayıs ayı).

Kimlik No: 52

Sanatçı Adı: Ercüment Kalmık

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Taşkışla, Mimarlık Fakültesi toplantı odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Ercüment Kalmık'ın İTÜ'ye hediyesidir.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Yılı: 1950

Materyal: Tuval üzerine yağlıboya

Boyut: Yükseklik: 90 cm, En: 67 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Lila rengi fon üzerinde siyah, turuncu ve kahve yatay/dikey çizgilerden oluşan ve ağaç kütüğünü andıran soyut bir şekil bulunmaktadır.

Şekil A.53: Ercüment Kalmık, *Köy Evleri Arasındaki İki Kadın*, tuval üzerine yağlıboya, 65cm x 50cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 53

Sanatçı Adı: Ercüment Kalmık

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Taşkışla, Mimarlık Fakültesi
Sekreterliği odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Ercüment Kalmık'ın İTÜ'ye hediyesidir.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Köy Evleri Arasındaki İki Kadın*

Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Tuval üzeri yağlıboya

Boyut: Yükseklik: 65 cm, En: 50 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Ufuk çizgisi yüksek tutularak, kademeli olarak sıralanan dörtgen formlu evler betimlenmiştir. Arka planda sıcak tonlarda bir gökyüzü, tepeler ve ön planda soyutlanmış bir kalabalık seçilmektedir. Renk lekeleri olarak oluşturulmuş formlar modern sanatın öncü çalışmalarından ilham almış gibidir.

Şekil A.54: Rudolf Belling, *Ord. Prof. Emin Onat*, bronz, 45cm x 30cm x 30cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 54

Sanatçı Adı: Rudolf Belling

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Taşkışla, Mimarlık Fakültesi

Dekanlığı önü

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Heykel (Büst)

Eser Adı: *Ord. Prof. Dr. Emin Onat*

Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Bronz

Boyut: Yükseklik: 45 cm, En: 30 cm, Derinlik: 30

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Ord. Prof. Emin Onat'ın bronz büstü

Şekil A.55: Rudolf Belling, *Ord. Prof. Emin Onat*, taş, 45cm x 30cm x30cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 55

Sanatçı Adı: Rudolf Belling

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Taşkışla, Mimarlık Fakültesi Dekan Yardımcısı odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Rudolf Belling'in İTÜ'ye hediyesidir.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 1952-1965 yılları arasında

Eser Türü: Heykel (Büst)

Eser Adı: *Ord. Prof. Emin Onat*

Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Taş

Boyut: Yükseklik: 45 cm, En: 30 cm, Derinlik: 30

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Ord. Prof. Emin Onat'ın taş büstü

Şekil A. 56: Sanatçısı bilinmiyor, *İsimsiz*, kağıt üzerine guaj, 55cm x 75cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 56

Sanatçı Adı: Sanatçısı bilinmiyor

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Taşkışla, Mimarlık Fakültesi Dekan Yardımcısı odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Kağıt üzerine guaj

Boyut: Yükseklik: 55 cm, En: 75 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Resmin sol kısmında bina önünde iki insan figürü bulunmakta olup, genel bir meydan tasvir edilmiştir. Resmin orda kısmında 3 ağaç bulunmakta olup, resmin sağ kısmında bir yol betimlenmiştir. Resimde kıvrımlı bir sokak ve çevresindeki yapılar tasvir edilmiştir. Sol taraftaki çerçeve ile kesilmiş iki katlı, beyaz binanın önünde iki insan figürü durmaktadır. Arka planda yine iki katlı kırmızı kiremitli bir yapı vardır. Yolun sol kenarında üç, yaprakları çoğunlukla dökülmüş kuru dallı ağaç ve sağ tarafta geri plana doğru perspektifli yerleştirilmiş sıra sıra evler betimlenmiştir.

Şekil A. 57: Ziya, *İsimsiz*, tuval üzerine yağlıboya, 30cm x 38cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 57

Sanatçı Adı: Ziya

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Taşkışla, Mimarlık Fakültesi Dekan Yardımcısı odası

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Tuval üzeri yağlıboya

Boyut: Yükseklik: 30 cm, En: 38 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Resim pastoral ve bol ağaçlı bir köy manzarasını betimlemekte olup, resmin orta kısmında bahçe veya tarla içinde iki adet küçük çiftlik evi bulunmaktadır. Renk skalası koyu yeşil, toprak tonları ve mavi ağırlıklıdır.

Şekil A.58: Şadan Bezeyiş, *İsimsiz*, tuval üzerine yağlıboya, 130cm x 270cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 58

Sanatçı Adı: Şadan Bezeyiş

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Taşkışla, Güzel Sanatlar Bölümü önü

İTÜ'ye Giriş Şekli: Şadan Bezeyiş tarafından İTÜ'ye hediye edilmiştir.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Tuval üzerine yağlıboya

Boyut: Yükseklik: 1.30 m, En: 2.70 m

Kondisyon: Hasarlı. (Üzerinde yanlış montajdan ötürü matkap delikleri bulunmakta olup, resmin bir çok yerinde boya kalkmış durumdadır).

Fiziksel Tasvir: Mavi ve lacivert renklerin hakim olduğu parçalara ayrılmış eserin, orta üst kısımda daire içinde Atatürk portresi bulunmaktadır. Sol tarafında Türk bayrağı, sağ tarafında ise Atatürk'ün gözü yakın planda tasvir edilmiştir. Genel olarak Cumhuriyet döneminin devrimlerine, zaferlerine atıf yapan askerlerin betimlendiği eserde her bir geometrik alanda bu gelişmeleri işaret eden sahneler görülmektedir.

Şekil A.59: Nurullah Berk, Abdurrahman Öztoprak, Yaşar Yeniceci ve Oktay Dikmen, *Taşkışla Duvar Resmi*, 1954, duvar üzerine fresk, 5m x 12m, İTÜ Sanat Koleksiyonu, Fotoğraf: Korkut İlhan (Ödekan, 2014, s. 108).

Kimlik No: 59

Sanatçı Adı: Nurullah Berk, Abdullah Öztoprak, Yaşar Yeniceci, Oktay Dikmen

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Taşkışla, Kuzey Batı Kulesi, Zemin Kat Doğu Duvarı

İTÜ'ye Giriş Şekli: Mimarlık Fakültesi'nin ilk dekanı Ord. Prof. Emin Onat tarafından komisyon edilmiştir.

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 1954

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Taşkışla Duvar Resmi*

Eser Yılı: 1954

Materyal: Fresk

Boyut: 5m x 12m

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Taşkışla Duvar Resmi 10 parçaya bölünüp, alttaki beş bölümde İnşaat, Mimarlık, Maden, Makina ve Elektrik mühendislerinin çalışırkenki halleri yer alırken, yukardaki beş bölümde bu mesleki çalışmaların sonuçlarını gösteren gelişimler/gelişmeler betimlenmiştir.

Yayın: Ödekan, İTÜ Vakfı Yayınları, 2014, Sayı 66, Ekim-Aralık, Sayfa 108-112

Şekil A.60: Süleyman Sami, *Hulusi Bey Portresi*, kağıt üzerine yağlıboya, 61cm x 49cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 60

Sanatçı Adı: Süleyman Sami

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Taşkışla, Habitat

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Hulusi Bey Portresi*

Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Kağıt üzerine yağlıboya

Boyut: Yükseklik: 61 cm, En: 49 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Daire biçimli paspartulanmış eserde, yeşil fon üzerine, sakallı ve gözlüklü yetişkin bir erkek portresi bulunmaktadır.

Not: Resmin arka kısmında Envanter 55 diye bir yazı bulunmaktadır.

Şekil A. 61: Sanatçısı bilinmiyor, *Fevzi Bey Portresi*, kağıt üzerine yağlıboya, 59cm x 48cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 61

Sanatçı Adı: Sanatçısı bilinmiyor

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Taşkışla, Habitat

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *Fevzi Bey Portresi*

Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Kağıt üzeri yağlıboya

Boyut: Yükseklik: 59 cm, En: 48 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Siyah takım elbise giymiş ve papyon takmış, bıyıklı tasvir edilmiş Fevzi Bey'in portresi.

Not: Resmin arka kısmında kurşun kalem ile Fevzi Bey yazılmış olup, Envanter 82 kaydı bulunmaktadır.

Şekil A.62: Sanatçısı bilinmiyor, *Çarkçıbaşı Hamit Naci Özdeş*, bronz, 60cm x 50cm x 35cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 62

Sanatçı Adı: Sanatçısı bilinmiyor

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Tuzla Yerleşkesi, Dekanlık binası yanı

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Heykel (Büst)

Eser Adı: *Çarkçıbaşı Hamit Naci Özdeş*

Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Bronz

Boyut: Yükseklik: 60 cm , En: 50 cm, Derinlik: 35 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Çarkçıbaşı Hamit Naci Özdeş'in bronz büstü

Şekil A.63: Sanatçısı bilinmiyor, *Piri Reis*, bronz, 90cm x 60cm x 50cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 63

Sanatçı Adı: Sanatçısı bilinmiyor

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Tuzla Yerleşkesi, Dekanlık binası bahçesi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Heykel (Büst)

Eser Adı: *Piri Reis*

Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Bronz

Boyut: Yükseklik: 90 cm , En: 60 cm, Derinlik: 50 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Piri Reis'in bronz büstü

Şekil A. 64: Sanatçısı bilinmiyor, *Barbaros Hayrettin Paşa*, bronz, 85cm x65cm x45cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 64

Sanatçı Adı: Sanatçısı bilinmiyor

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Tuzla Yerleşkesi, Dekanlık binası bahçesi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Heykel (Büst)

Eser Adı: *Barbaros Hayrettin Paşa*

Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Bronz

Boyut: Yükseklik: 85 cm , En: 65 cm, Derinlik: 45 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Barbaros Hayrettin Paşa'nın bronz büstü

Şekil A.65: Sezer Iğın, *İsimsiz*, 1993, tuval üzerine yağlıboya, 35cm x 45cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 65

Sanatçı Adı: Sezer Iğın

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Tuzla Yerleşkesi Müzesi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Hediye

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2002

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Yılı: 1993

Materyal: Tuval üzerine yağlıboya

Boyut: Yükseklik: 35 cm , En: 45 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Yoğun dalgalı denizde seyir halinde burnu sağa doğru bakan çift bacalı bir gemi betimlenmiştir.

Şekil A.66: Sezer Iğın, *İsimsiz*, 1994, tuval üzerine yağlıboya, 35cm x 45cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 66

Sanatçı Adı: Sezer Iğın

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Tuzla Yerleşkesi Müzesi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Hediye

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2002

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Yılı: 1994

Materyal: Tuval üzerine yağlıboya

Boyut: Yükseklik: 35 cm , En: 45 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Denizde seyir halinde izleyiciye doğru yönelmiş tek bacalı bir gemi betimlenmiştir.

Şekil A. 67: Sezer Ilgın, *İsimsiz*, 1997, tuval üzerine yağlıboya, 35cm x 45cm, İTÜ Sanat Koleksiyonu.

Kimlik No: 67

Sanatçı Adı: Sezer Ilgın

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Tuzla Yerleşkesi Müzesi

İTÜ'ye Giriş Şekli: Hediye

İTÜ'ye Giriş Tarihi: 2002

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Yılı: 1997

Materyal: Tuval üzerine yağlıboya

Boyut: Yükseklik: 35 cm , En: 45 cm

Kondisyon: İyi.

Fiziksel Tasvir: Denizde seyir halinde burnu sola doğru bakan beyaz çift bacalı bir gemi betimlenmiştir. Geminin arka kısmında Türk bayrağı dalgalanmaktadır.

EK B: İTÜ Sanat Koleksiyonu Envanteri (Fiziksel olarak görülemeyen eserler)

Şekil B.1: Ercüment Kalmık, *İsimsiz*, 1963, İTÜ Sanat Koleksiyonu (İTÜ 2012 Takvimi Nisan ayı sayfası).

Kimlik No: 68

Sanatçı Adı: Ercüment Kalmık

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Bilinmiyor (İTÜ Mimarlık Fakültesi'nde fiziksel olarak tespit edilememiştir).

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Yılı: 1963

Materyal: Bilinmiyor

Boyut: Bilinmiyor

Kondisyon: Bilinmiyor

Fiziksel Tasvir: Yeşil ve beyaz renklerin yoğunlukta olduğu deniz manzarasını andıran soyut resim.

Şekil B.2: Ercüment Kalmık, *İsimsiz*, İTÜ Sanat Koleksiyonu, (İTÜ 2012 Takvimi Ekim ayı sayfası).

Kimlik No: 69

Sanatçı Adı: Ercüment Kalmık

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Bilinmiyor (İTÜ Mimarlık Fakültesi'nde fiziksel olarak tespit edilememiştir).

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Yılı: Bilinmiyor

Materyal: Bilinmiyor

Boyut: Bilinmiyor

Kondisyon: Bilinmiyor

Fiziksel Tasvir: Sarı ve haki tonlarının yoğun olduğu geometrik soyut resim.

Şadan Bezeyiş, 1956, İTÜ İşletme Fakültesi Koleksiyonu

Şekil B.3: Şadan Bezeyiş, *İsimsiz*, 1956, İTÜ Sanat Koleksiyonu (İTÜ 2012 Takvimi Ağustos Ayı).

Kimlik No: 70

Sanatçı Adı: Şadan Bezeyiş

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Bilinmiyor (İTÜ İşletme Fakültesi'nde fiziksel olarak tespit edilememiştir).

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Yılı: 1956

Materyal: Bilinmiyor

Boyut: Bilinmiyor

Kondisyon: Bilinmiyor

Fiziksel Tasvir: Resmin üst kısmında sarı yuvarlak patlayan havai fişekleri andıran form ve alt kısmında mavi-lacivert-siyah-beyaz-kırmızı tonlarda renk noktaları yer alır. Soyut bir betimdir.

Şadan Bezeyiş, 1956, İTÜ İşletme Fakültesi Koleksiyonu

Şekil B.4: Şadan Bezeyiş, *İsimsiz*, 1956, İTÜ Sanat Koleksiyonu, (İTÜ 2012 Takvimi Eylül Ayı).

Kimlik No: 71

Sanatçı Adı: Şadan Bezeyiş

Bulunduğu İTÜ Yerleşkesi / Fakülte / Bina: Bilinmiyor (İTÜ İşletme Fakültesi'nde fiziksel olarak tespit edilememiştir).

İTÜ'ye Giriş Şekli: Bilinmiyor

İTÜ'ye Giriş Tarihi: Bilinmiyor

Eser Türü: Resim

Eser Adı: *İsimsiz*

Eser Yılı: 1956

Materyal: Bilinmiyor

Boyut: Bilinmiyor

Kondisyon: Bilinmiyor

Fiziksel Tasvir: Sarı, yeşil ve siyah renklerin adeta yağmur gibi yağdığı soyut resim.

EK C: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Müzeler İç Hizmetler Yönetmeliği
Örneği (Url-18)

Müzeler İç Hizmetler Yönetmeliği

(Bu mevzuat sayfaları Kültür ve Turizm Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından derlenmekte ve güncellenmektedir.)

(Bakanlık Makamının 30/04/1990 tarih ve 1578 sayılı onayıyla yürürlüğe girmiştir)

Birinci Bölüm - Amaç - Kapsam, Dayanak

Amaç ve Kapsam

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, Kültür Bakanlığı, Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğüne bağlı müzelerin görevlerini, işleyişini, personelin nitelikleri ile görevlerini belirtmektir.

Dayanak

Madde 2- Bu Yönetmelik Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkındaki 3046 sayılı Kanunun 37 nci maddesi ile Kültür bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki 354 sayılı KHK'nin 379 sayılı KHK ile değişik 10. Maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

Madde3- Bu Yönetmelikte geçen;

- a) **“Bakanlık”**; Kültür Bakanlığını,
- b) **“Genel Müdürlük”**; Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğünü,
- c) **“Müze”**; Kültür Bakanlığının Anıtlar ve Müzeler Genel müdürlüğüne bağlı müzelerini,
- ç) **“Müdür”**; Müze Müdürlerini,
- d) **“Müze Uzmanı”**; müzede görevli arkeolog ve müze araştırmacılarını,
- e) **“Kültür Varlığı”**; 2863 sayılı “Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu” kapsamına giren varlıkları,
- f) **“Eser”**; kültür varlığını, ifade eder.

İkinci Bölüm - Genel Hükümler

Müzenin Tanımı

Madde 4- Müze : Kültür varlıklarını tespit eden, ilmi metotlarla açığa çıkararak, inceleyen, değerlendiren, koruyan, tanıtan, sürekli ve geçici olarak sergileyen, halkın

kültür ve tabiat varlıkları konusundaki eğitimini, bedii zevkini yükselten, dünya görüşünü geliştirmede tesirli olan daimi kuruluştur.

Müzenin Faaliyetleri

Madde 5- Her müzede, 4 üncü maddedeki müze tanımı kapsamında, kendi alanı ile ilgili ilmi, eğitim, teknik ve yönetim hizmetlerini başarı ile uygulamak, yürütmek ve yurt kalkınmasına yardımcı olmak amacıyla;

a) Mevcut eserlerle, mümkün olduğu ölçüde kronolojik bir sistem içinde ilmi teşhir yapılır.

b) Depolardaki eserler sağlıklı bir şekilde korunur, depolar ilmi çalışmalara imkan verecek şekilde düzenlenir.

c) Kadrosunda bulunan uzman elemanları ile taşınır ve taşınmaz kültür varlıkları üzerinde ilmi araştırmalar yapılır, tanıtılması sağlanır.

ç) Müzede ve müze dışında eğitici kurslar, konferanslar, geziler düzenlenir. Çevrenin kültür hayatının geliştirilmesine, kültürel ve turistik değerlerimizin halka tanıtılmasına, eski eser sevgisinin uyandırılmasına, eski eser kaçakçılığı, tahrip ve gizli kazılarla yurdun milli değerlerini yok edici faaliyetlerin önlenmesine çalışılır.

d) 2863 sayılı Kanun kapsamına giren korunması gerekli taşınır kültür varlıklarının müzelere kazandırılması için gerekli tedbirler alınır.

e) 2863 sayılı Kanun kapsamına giren taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi sağlanır.

f) Görev verildiği takdirde, 2863 sayılı Kanun kapsamına giren taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili tespit çalışmaları yapılır, tescil ile ilgili belgeler hazırlanır.

Aylık Toplantılar ve İşbölümü

Madde 6- Müzede, çalışmaların düzenli bir şekilde ve personelin görüşleri de tespit edilerek işbirliği içinde yapılması için, her ayın birinci haftası içinde, müdürün başkanlığında bir toplantı yapılır. Geçen bir ay içindeki çalışmalar gözden geçirilerek, gerçekleştirilen ve gerçekleştirilemeyen faaliyetler sebepleri ile değerlendirilir. Gelecek ayın çalışma programı ve işbölümü yapılır. Buna göre;

a) Müzede personel yetersizliği olsa bile her görevin mutlaka bir sorumlusu bulunur. Müze personelinin her biri bu yönetmelikle ve müze idaresince yazılı olarak yapılan iş bölümüne göre kendisine verilen görevleri eksiksiz yapmaya mecbur olup, yapmadığı takdirde sorumludur.

b) Aylık toplantı sonuçları bir tutanakla tespit edilir. Üçer aylık uygulama ve izleme sonuçları Genel Müdürlüğe bildirilir.

Güvenlik Önlemleri

Madde 7- Müzedeki eserlerin ve diğer ayniyatın güvenliği için aşağıda belirtilen tedbirler alınır :

a) Müze teşhir salonları ile vitrin ve depo anahtarları müdürün veya müdür yardımcısının, yoksa müdürün belirleyeceği bir uzmanın sorumluluk ve muhafazası altında mühürlü bir dolapta veya kasada bulundurulur. Vitrinler ve depo kapıları; bu vitrin ve depolardan sorumlu uzmanın başkanlığında, müdür tarafından görevlendirilecek bir eleman ile birlikte mühürlenerek tutanakla kapatılır ve açılır. Zorunlu hallerde teşhir salonları, depo ve vitrinler bir komisyon marifetiyle açılır ve kapatılır. Bu işlem bir tutanakla tespit olunur.

Büroların anahtarları da müdür tarafından belirlenecek bir eleman sorumluluğunda ayrı bir dolapta muhafaza edilir.

b) Bakanlığın izni olmadan eser, Valiliğin izni olmadan başka bir ayniyat müzeden dışarı çıkarılamaz.

c) Müzenin kapanışından sonra müzede, yalnız nöbet görevi bulunan müze personeli bulunur. Bunların dışında müdür izni olmadan hiç kimse müzeye giremez.

ç) Müze ziyaretçilerinin müzeyi ziyaretlerinden önce, yandaki çanta ve benzeri eşyalar, müze girişindeki görevli personel tarafından bagaj numarası verilerek teslim alınır.

d) Adaylığı kaldırılmamış olanlar ile yardımcı hizmetler sınıfına mensup personele zimmetle müzelik eser teslim edilemez. Zorunlu hallerde Bakanlığın izni ile görüşüne göre işlem yapılır.

Üçüncü Bölüm - Görevliler ve Görevleri

Müze Müdürü

Madde 8- Müdür, üniversitelerin arkeoloji, prehistorya, sanat tarihi, etnoloji, antropoloji, sümeroloji, hititoloji, klasik filoloji, klasik şart dilleri, tarih ve müzecilik çalışmalarında bunlara yardımcı bilim dallarından mezun olup, en az 8 yıl (1. ve 2. Derece Müze Müdürlüğü için 10 yıl) devlet memurluğu yapmış olan, başarılı elemanlar arasından seçilir.

Müdürün görev ve yetkileri :

a) Müzede mevzuata göre, planlı bir çalışma ve işbölümü yapar; personelin eğitilmesini ve hizmet içinde yetişmesini sağlar. Çalışmalarını uzman personelin yardımı ile yürütür ve işin sağlıklı yapılması için takip ve kontrol eder.

b) 5 inci maddede belirtilen müzecilik faaliyetlerini, birim içi ve dışı imkanlardan azami derecede yararlanarak gerçekleştirir.

c) Her yıl Mayıs ayının sonuna kadar bir yıl sonraki çalışma programını ve müze bütçesini hazırlar ve Bakanlığa gönderir.

ç) Taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının korunmasından birinci derece sorumludur.

d) Bakanlıkça yetki verildiği takdirde, yardımcısı bulunan müzelerde ita amirliği, bulunmayanlarda ise, tahakkuk memurluğu görevini yürütür.

e) Yıllık istatistik bilgilerin sağlıklı tespitini ve Ocak ayı içinde Bakanlığa

gönderilmesini sağlar.

f) Bölüm sorumluları ile birlikte salonları, depoları ve bağlı birimleri inceler ve kontrol eder, görülen noksanlıkların giderilmesini sağlar.

g) Personelin göreve devamını, çalışmalarının verimli olmasını, işbirliğini ve disiplinini sağlar.

h) Geçici olarak görev yerinde bulunmadığı zamanlarda görevini yardımcısı, yardımcısı bulunmayan müzelerde bu görevin müdürün belirleyeceği bir uzman eleman tarafından vekaleten yürütülmesi için teklifte bulunur.

ı) Çevredeki gizli kazılara ve eski eser kaçakçılığına karşı, amirleri ile de işbirliği yaparak, mümkün olan önlemlerin alınmasını ve kontrol edilmesini sağlar.

i) Müze bağlı birimlerde hırsızlığa, yangına sabotajlara karşı gerekli önlemleri alır ve aldırılmasını sağlar.

j) Gerektiğinde, define arama isteklerinde yer tetkiki yapar, izin verilen define kazılarında Bakanlığın temsil ve kazıya başkanlık eder, ekspertiz komisyonlarına katılır.

k) Bakanlıkça verilecek diğer görevleri yapar.

Müze Müdür Yardımcısı

Madde 9- Müdür için aranan nitelikler Yardımcısı için de aranır.

Müdür Yardımcısının Görev ve Yetkileri :

a) Müdüre bütün görevlerinde yardımcı olur.

b) Müdürün bulunmadığı zamanlarda, görevleri müdür adına yürütür. Özel bir talimat verilmedikçe vekalet ettiği sürede müdürün, personelin nakil ve ataması dışındaki, bütün yetkilerini kullanır.

c) Müdür tarafından verilen işleri, verilen yetkilere göre yürütür.

ç) Personelin nöbet ve fazla mesai cetvellerini düzenler, ilgililere tebliğ eder, bir nüshasını ilan tahtasına astırır.

d) Yazışma, evrak kayıt dosyalama ve arşiv işlerinin düzenli yürütülmesini sağlar.

e) İstatistik bilgilerin sağlıklı tespit edilmesini sağlar, kontrol eder.

f) Harcamaları ve tahakkuk evrakını kontrol eder, ödemelerin tasarruf ilkelerine göre ve zamanında yapılmasını sağlar. Yetki verilmesi halinde tahakkuk memurluğu görevini yapar.

g) Personelin göreve devamlarını, imza cetvellerini kontrol ederek devamsızlık gösterenler hakkında önlem alınmasını sağlar.

h) İstatistikler, sicil raporları, çalışma raporları, izinler, diğer özlük işleri ve ayniyatın sayımı gibi periyodik faaliyetlerin evrakının zamanında hazırlanmasını ilgili yerlere gönderilmesini sağlar.

ı) Ayniyatın (eser, kitap, eşya tüketim malzemesi) zamanında kaydı, depolanması, iyi korunup kullanılması için gerekli tedbirleri alır.

i) Gerektiğinde, define arama isteklerinde yer tetkiki yapar, izin verilen define kazılarında Bakanlığa temsil ve kazıya başkanlık eder, ekspertiz komisyonlarına katılır.

Müze Uzmanı

Madde 10- Uzmanın Görevleri

a) Taşınmaz kültür varlıklarının korunmasını, tanıtılmasını, yayınlanmasını, kontrolünü sağlar; kazı ve araştırmalarda heyet üyeliği veya temsilciliği yapar.

Taşınır kültür varlıklarının müzelere kazandırılması, tasnifi, tescili, envanteri, katalog fişlerinin düzenlenmesi, sergilenmesi, depolanması, korunması, mekanik temizliği, tanıtımı, yayımı, güvenlik tedbirlerinin alınmasını sağlar.

b) Müdürün görevlendirilmesi ile ilmi araştırma yapanlara, Devlet misafirlerine, gruplara, özel ziyaretçilere müzede ve bağlı birimlerde rehberlik, özel izne tabi film ve fotoğraf çekenlere refakat eder.

c) Define arama isteklerinde yer tetkiki yapar, izin verilen define kazılarında Bakanlığa temsil ve kazıya başkanlık eder.

ç) Mevzuatına göre ve müdürün görevlendirmesiyle; ruhsatlı eski eser ticarethanelerini, kültür varlığı koleksiyonlarını, Bakanlıkça görevlendirildiklerinde özel müzeleri denetler. Ekspertiz komisyonlarında görev alır.

d) Müzenin sergi, kurs, seminer, konferans gibi kültürel ve eğitim faaliyetlerinde yer alır.

e) Mesleki, ilmi yayınları izler, müzeye kazandırılmasına ve inceledikleri yayınların diğer uzman personele tanıtılmasını çalışır.

f) Müdürün belirlemesi ile sayım, devir-teslim, değerlendirme gibi komisyonlarda görev alır.

g) Eserlerin sağlık durumunu sürekli izler ve laboratuvarında müdahale edilmesi gerekenleri idareye rapor eder.

h) Müzenin kütüphanecisi ve fotoğrafçısı yoksa, müdürün görevlendirmesi halinde bu görevleri yürütür.

ı) Resmi tatil günlerinde ve mesai saatleri dışında müze idaresince verilecek nöbet ve fazla mesai görevlerini yürütür.

i) GİH sınıfı personelinin yeterli bulunmadığı müzelerde uzman personel idarece

verilecek bu sınıf personelin görevlerini de yüklenir.

j) Kendisine teslim edilen eserlerini bakım ve muhafazasını sağlar.

k) Görev verildiği takdirde 2863 sayılı Kanun kapsamına giren taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili tespit çalışmalarını yapar, tescille ilgili belgeleri hazırlar.

l) İmkanlar dahilinde, kendi branşı ile ilgili eserler üzerinde ilmi çalışmalar yapar.

İhtisas Kütüphanesi

Madde 11- Müzede imkan dahilinde ihtisas kütüphanesi kurulur. Kütüphaneci kadrosu bulunmayan müzede, bu görev müdürün görevlendireceği bir uzman ve memur tarafından yürütülür.

Kütüphanecinin görevleri :

a) Kütüphaneyi düzenli, temiz ve bakımlı tutar.

b) Kitapların kaydı, tasnifi, ciltlenmesi, kitap ve makalelerin katalog fişlerini hazırlar.

c) İdarenin belirleyeceği şartlarla kitapların personele ödünç verme işlemlerini ve iadelerini takip eder.

ç) Süreli yayınları fişlerine kaydederek izler, noksanlarını tamamlar ve cilt birliği sağlananları ciltleterek kaydeder.

d) Okuyucu ve araştırmacıların kütüphaneden yararlanmasına yardımcı olur.

e) Gerekli neşriyatın takibi ve temini ile yeni gelen kitapların sergilenerek tanıtılmasını sağlar.

f) Kitapların yıllık sayımı ile sayım ve icmal cetvellerini düzenler.

g) Kütüphanedeki kitapların bakım ve muhafazasını sağlar.

Fotoğraf Arşivi

Madde 12- Müzede imkan dahilinde, fotoğraf arşivi kurulur. Müzenin kadrolu fotoğrafçısı yoksa müdür tarafından fotoğrafçı olarak bir personel görevlendirilir.

Fotoğrafçının görevleri :

a) Kazı, araştırma ve tespit-tescil çalışmaları için görevli ekibe fotoğrafçı olarak katılır.

b) Fotoğrafhanedeki tüketim malzemelerini ve sarflarını gösterir defter ve evrak kayıtlarını tutar.

c) Fotoğrafhaneyi ve malzemesini düzenli ve bakımlı bulundurur.

ç) Fotoğrafhaneden film alımı ve fotoğraf tabı, müdür veya yardımcısının imzalayacağı istek formu ile yapılır. Müzenin işleri dışında fotoğrafhaneden ve

malzemesinden başkalarını yararlandırmaz.

d) Müzede negatif ve slayt arşivi yapar , kullanılan her film yıkandıktan sonra arşiv defterine sıra numarası verilerek, yer zaman ve kimlik belirtilerek kaydedilir.

e) Fotoğrafçı, makine, alet ve malzemede görülecek arıza ve ihtiyaçları zamanında idareye bildirir. Bunların bakımı ve korunmasını sağlar.

Yıl sonunda fotoğrafhanede bir komisyonca sayım yaptırılır. Kaydedilen, sarf edilen ve arşive giren malzemenin, fire nispeti de dikkate alınarak, sağlanması yapılır ve durum tutanakla belirtilir.

Fotoğrafhaneden fotoğraf makinası, müdür veya yardımcısının izni ile resmi işler için senet karşılığı verilir. Fotoğraf makinası verilirken ve teslim alınırken muayene edilir, zarar görmüşse sorumlusuna tazmin ettirilir.

İç Hizmetler Şefinin Görevleri :

Madde 13- Müzedeki şef, iç hizmetlerin düzenli yürütülmesi için memur ve Yardımcı Hizmet Sınıfı personelin amiri durumundadır. Müzenin güvenliği, bakımı, temizliği, yangından korunması, sabotajları önleme, sivil savunma hizmetleri, sağlık tesislerinin ve sıhhi tesisatın çalışır durumda bulundurulması, sosyal tesislerin işlerliği, amiri bulunduğu personelin nöbet ve mesai hizmetinin aksamadan yerine getirilmesi ile görevlidir.

Dördüncü Bölüm - Diğer Hükümler

Ayniyat İşleri

Madde 14- Müzenin ayniyat işleri, Ayniyat Talimatnamesi ve ilgili diğer mevzuat doğrultusunda ayniyat/ambar memuru tarafından yürütülür.

Hangi yolla müzeye mal edilirse edilsin, ayniyata (eşya, eser, kitap) tesellüm makbuzu kesilir. Makbuzu kesen ayniyat memuru, müze idaresinin tasvibi ile söz konusu ayniyatı ilgisine teslim eder, belgelerini dosyasında muhafaza eder. Ayniyat Tesellüm Makbuzlarına müteselsil olarak cilt numarası verilerek muhafaza edilir.

Ayniyatın zimmeti ayniyat/ambar memuruna ait olup, Sayıştay'a hesap vermek üzere bağlı olduğu ayniyat saymanına karşı sorumlu olmakta birlikte müdürün emri ve yönetimi altındadır.

Emanete Alma

Madde 15- Değerlendirilmek üzere müzeye teslim edilen kültür varlıklarının emanete alındığına dair müteselsil numaralı tesellüm belgesi düzenlenir. Bu belgede, teslim alınan objelerin kısa tanımı yapılır.

Evrak Arşivi

Madde 16- Müzenin evrak arşivi dosyalama sistemine göre düzenli ve bakımlı bulundurulur. Açıkta evrak bulundurulmaz. Evrak kayıt defterinde cevap haneleri kapatılmış olan evrak listesi 15 günde bir çıkarılarak müze idaresine verilir.

Müzede Bulundurulması Gereken Defterler

Madde 17- Müzede;

- a) Demirbaş eşya esas defteri,
- b) Eser envanter defterleri (Arkeolojik ve Etnoğrafik Eserler ile Sikkeler için ayrı ayrı),
- c) Kitap kayıt defteri,
- ç) Teftiş defteri,
- d) Gelen evrak kayıt defteri,
- e) Giden evrak kayıt defteri,
- f) Evrak zimmet defteri,
- g) Posta zimmet defteri,
- h)(Mülga 03/09/2012 tarih ve 190225 sayılı Bakan Onayı),
- ı) Mutemet avans defteri,
- i) (Mülga 03/09/2012 tarih ve 190225 sayılı Bakan Onayı),
- j) Tüketim maddeleri için ambar defteri,
- k) (Ek Md.03/09/2012 tarih ve 190225 sayılı Bakan Onayı) Etütlük Eser Defteri, bulundurulur.

Tatil Günleri Ziyarete Açık bulundurma

Madde 18- Tatil günlerinde, müzeler ve bağlı birimleri ziyarete açık bulundurulur. Bu durumda yeteri kadar personele fazla mesai yaptırılır. Dini bayramların ilk günü, müzeler öğleye kadar ziyarete kapalı tutulur.

Pazartesi günleri, genel temizlik için teşhir salonları ziyarete kapatılır (Topkapı Sarayı Müzesi Salı günü). Ziyaretçinin yoğun olduğu turizm mevsiminde bazı müzeler ve bağlı birimleri Genel Müdürlük izni ile temizlik günlerinde de ziyarete açılabilir veya ziyarete kapatılma günleri değiştirilebilir.

Fazla mesai gün ve saatleri ile personelini gösterir cetveller müze idaresince aylık olarak önceden düzenlenir ve personele duyurulur. Tatil günü mesaisindeki amirin kim olduğu da bu cetvellerde gösterilir.

Eser Envanteri, Katalog Fiş ve Teşhir Planı

Madde 19- Müzelik değerdeki taşınır kültür varlıkları Ayniyat Talimatnamesi uyarınca Eser Envanter Defteri'ne kaydedilir. Kayıt işleri geciktirilmez. Müzeye giren eserin envanter işlemi en geç bir ay içerisinde yapılır.

İlmi çalışmalar için eserlerin ikişer nüsha ve fotoğraflı katalog fişleri düzenlenir. Fiş standardı Bakanlıkça tespit edilir.

Teşhirdeki eserlerin yerlerini ve envanter numaralarını gösterir bir teşhir planı hazırlanır.

Eser Depoları ve Etütlük Eserler

Madde 20- Eser depoları, bulma kolaylığı sağlayacak şekilde düzenli ve tasnifli olur. Yapılan tasnife göre eserlerin listeleri düzenlenir veya depo yardımcı defteri tutulur.

Müzelik değerde olmadığından envanter edilmemiş, etütlük olarak korunmaya alınmış eserler de, müzeye geliş şekli, yeri ve zamanını gösteren etiketleriyle tasnif edilmiş olarak depolanır.

Görev ve Sorumluluk

Madde 21- 3 üncü bölümde ünvanları belirtilenler ile şef, memur, ambar memuru, daktilograf, teknisyen, teknisyen yardımcısı, şoför, güvenlik görevlisi, bekçi, itfaiyeci, bahçıvan, aşçı, hizmetli ve benzeri ünvanlarda görevli personel; mevzuatına ve idarece yapılan işbölümüne göre verilen görevleri ve memuriyet sınıfının gerektirdiği bütün işleri yapmakla görevli ve görevlerini yerine getirmekte sicil ve disiplin amirlerine karşı sorumludurlar.

Bu Yönetmelikte Yer Almayan Hususlar

Madde 22- Bu Yönetmelikte yer almayan hususlarda genel hükümlere göre işlem yapılır.

Beşinci Bölüm - Kaldırılan Hükümler, Yürürlük ve Yürütme**Kaldırılan Hükümler**

Madde 23- 24.10.1989 gün ve 6335 sayılı onayla yürürlüğe giren “Müzeler İç Hizmetler Yönetmeliği” yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 24- Bu yönetmelik Bakanın onayı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 25- Bu Yönetmelik hükümlerini Kültür Bakanlığı Yürütür.

ÖZGEÇMİŞ

Ad-Soyad : Ayşe Canan Atlığ
Doğum Tarihi ve Yeri : 1984, İstanbul
E-posta : acatlig@hotmail.com

ÖĞRENİM DURUMU:

- **Lisans:** 2008, University of Michigan, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi
- **Lisans:** 2008, University of Michigan, Fen-Edebiyat Fakültesi, Ortadoğu Bilimleri

MESLEKİ DENEYİM:

- Öğretim Görevlisi (31. Madde), İTÜ EUT 222E Introduction to Art History lisans dersi. (2012-2013 Bahar)
- Organizasyon Yetkilisi, Akbank Sanat (2009-2011)

